

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

— o —

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya által kiküldött
laphizottság felügyelete mellett

szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

o

1906. április hó.

IV. FÜZET.

XLV-ik évfolyam.

o

Megjelenik minden hónap 15-ik napján.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-út 25.

STAINER GYULA

cs. és kir. udvari szállító
= KÖRMEND. =

Kéri az érdeklődő vevőközön-
séget, hogy a tavaszi erdei
magvak és facsemeték beszerzé-
sénél **magyar** iparvállalatát,
mely évről-évre nagyobbítva és
tökéletesítve lesz, pártfogolni sze-
veskedjék!

Hazai ipar és termelés!

Mindennemű bel- és külföldi fenyőmagvak

a legmagasabb csiraképesség szavatolása mellett

Kocsányos-, cser-, vöröstölgy- és bükk- makk

szakszerűen áttelelt minőségben!

Lombfamagvak } utolsó
Gyümölcsmagvak } termés!

Fűmagvak } megbízható
Fűmagkeverékek } minőségben.

Tülevelű csemeték }
Lombfa " } dus növény-
Gyümölcsvadonczok } zettel!
Élősvények }

Fajburgonyák

kisérleti czélokra és vetésre.

(5. III. 3.)

523-7-6

Mindenféle faju csemete

erdők telepítésére s kerítések létesítésére, leginkább százezrenként, igen jó minőségben
s olcsó áron kapható. Külföldi fenyők is, így pl. a dougler-fenyő, kék-fenyő, titka-
fenyő, a japán-, szibíriai veres-fenyő, a sima- és a Banko-fenyő, továbbá más fajok is,
melyek más helyütt vagy éppen nem vagy csak magasabb árakon kaphatók. Árjegyzék
díjmentesen küldetik **J. Heins' Söhne Halstenbek, (Holstein)**. Német levelezés.

Kérem figyelni!

Már többször tapasztaltam, hogy bennem csak azt a fegyver-
gyárost nézik, ki csak drága és finom fegyvereket készít. Ennek
ellenében bátorítok tudomásul adni, hogy műhelyeimben a legol-
csóbb és középáru fegyvereket is **készítek**, nem mint konkurrenseim, melyek ilyen
fegyvereket **csak szállítanak** és a ferlachi munka helyett, a legolcsóbb lütiachi
árut kapja. — A következő árakon ajánlok néhány

LANCASTER DUPLACSOVŰ PUSKÁT 520(12-11)

elzárás a rayasz közt, »Scott rendszere« puskula, závar és		
garnitúra kovácsolt vasból	48	koronától feljebb.
Ugyanaz hosszú kulcsal	36	" "
Lancaster puska	62	" "
Jó használati drilling	160	" "

A. ANTONITSCH, FERLACH, Kärnten, császári és királyi udvari fegyvergyár,
Esterházy Ferencz Ferdinánd főherczeg ö. cs. és k. fensége udv. szállítója

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1906. ÁPRILIS HÓNAP

ERDÉSZETI LAPOK

XLV. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

IV. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hónap 15-én.

Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Gyarapítsuk a Wagner Károly alapítványt!*)

Atársadalom minden osztályánál megtaláljuk a törekvést, hogy az egyén a saját és hozzátartozói aggkorát a nélkülözésektől megóvjá.

Ezen célból alakulnak világszerte különféle czimű egyesületek, melyek célja: tagjaiknak segélyt, rokkantsági és nyugdíjat, az özvegyeknek és árváknak ellátást biztosítani.

Ezen cél lebegett kormányunk előtt is akkor, midőn a „mezőgazdasági munkás segélypénztárt“, állami kezeléssel és magas állami hozzájárulással megalkotta.

Ez a törekvés vezette az „Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület“-et is, amikor a „mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók“ nyugdíjintézetét létesítette.

Azok a nemes gondolkozásu, lelkes férfiak, akik az eszmét megpendítették, azt felkarolták és lelkük minden

*) Szerző e lelkes felhívásához a magunk részéről csak azt az őszinte óhajt fűzhetjük, vajha azt minél többen szíveznék meg! Szerk.

erejével megvalósítani törekedtek, nem számítottak azon közönyre, melylyel az — sajnos — találkozott azok részéről, akik azt úgy társadalmi, mint anyagi helyzetüknél fogva támogatni hivatva lennének.

Az állam hozzájárul néhány ezer korona évi segélylyel, azonban elenyésző csekély volt az adakozók száma a nagybirtokosok és az egyházi birtokok haszonélvezői részéről s még csekélyebbek az összegek, melyekkel az alapot gyarapították.

Ezen feltételezett, de be nem következett támogatásra vezethető vissza egyedül, hogy az intézmény nagyobb igénybevétele be nem következett; a biztosítás drága volta és az érdekeltek amugy is szerény anyagi helyzete mellett az széles körben gyökeret nem verhetett.

Beteljesedett itt is az a közmondás: „Segíts magadon és az Isten is megsegít.“ Ezen igazság beismerése vezette az „Orsz. Erdészeti Egyesület“-et is, amikor az egyesület kebelében, csupán tagjaira támaszkodva, különféle jótékony célú alapítványokat teremtett.

Ezen körülmény s az ezen igazságból levont tanulság buzdított jelen soraim megírására és késztet arra, hogy felhívjam igen tisztelt szaktársaim figyelmét özvegyeink és árváink sokszor elhagyatott, sanyaru, nyomor és szenvedéseteli sorsára. *Ők, a tisztviselők özvegyei és árvái, az igazi szegények!*

Nevelésük, társadalmi helyzetük kötelezi őket bizonyos külszin megőrzésére. Ha munkaképesek is, nem találnak képességüknek megfelelő foglalkozást; cselédsorba nem állhatnak; alamizsnáért házalni nem mehetnek. Így azután igen gyakran maguk és gyermekeik nélkülözni kénytelenek és elhagyatva fejezik be tengetett életüket.

Hány esetben esik a családfő hivatásának áldozatul s

dől ki a küzdők sorából élete és reményei küszöbén s olyan korban, amikor az özvegy ellátásra még igényt nem tarthat! Vagy ha igen, az oly csekély, hogy a legnélkülözhetlenebb életszükségletek kielégítésére is elégtelen.

S hány esetben marad a magánbirtokon szolgáló férj özvegye minden segélyre, vagy özvegyi ellátásra való kilátás nélkül! Egyszerűen kivetve az élet hullámmzó örvényébe.

Ez így nem maradhat! Ez az állapot a huszadik század szégyenére fenn nem állhat! Ezen segíteni kell!

Ezt érzem én s át kell hogy érezzük valamennyien, anélkül, hogy ez eddig szóvá tétetett volna.

Erőnk, módunk kevés arra, hogy az összes erdőtisztí és altisztí özvegyeknek segélyére lehessünk s azért legyünk rajta, hogy legalább az „Orsz. Erdészeti Egyesület“ tagjainak rászorult özvegyeit részesíthessük *segélyben és nem alamizsnában*.

Az egyesület által kezelt „Wagner Károly“ alapítványból eddig megszavazott összegek pedig másnak, mint alamizsnának nem nevezhetők. De midőn erre rámutatok s a gyermeket néven szólítom, nem szemrehányásként teszem azt. Tudom, hogy a folyamodók száma sokkal gyorsabban emelkedik, mint az alapítványi tőke.

Igy a megszavazott összegek is csak szűk határok között mozoghatnak.

Ismerjük tehát az okot, mely előtt egyesületünk igen tisztelt választmánya meghajolni, amelynek legjobb akaratát, legnemesebb szándékát alárendelni kénytelen. Ezen segíteni rajtunk áll.

Indítsunk tehát széleskörű mozgalmat; gyűjtsünk minél gyorsabban olyan összeget, melylyel a „Wagner Károly“ alapítványt kiegészítve képesítjük arra, hogy kamataiból valóban *segélyt* nyujthassunk. Az egyesületnek minden

tagja szegődjék a nemes ügy szolgálatába; álljon az állami vagy magánszolgálatban; legyen saját és hozzátartozói aggkora biztosítva vagy nem. A nemes czél megérdemli, hogy érlette lelkesüljünk és egy kis áldozatra is készek legyünk!

Hiszen a hozzánk legközelebb állók sorsának javításáról, a szenvedők nyomorának és a könnyezők fájdalmának csillapításáról van szó.

Hivjuk fel a fennkölt gondolkozásukról közismert szolgálatadóink figyelmét is a nemes ügyre s ha az egyesületnek minden erdész tagja az ügy szolgálatába szegődik, a fáradozást siker is fogja jutalmazni.

De felbuzdulásunk ne legyen szalmatüz, hanem örök láng, mely folyton lobogva, lelkeinket is kitartásra hevitse, buzdítsa.

Ez az alapítvány, tisztelt szaktársak, csak buzgalmunk és áldozatkészségünk folytán gyarapodhatik. Lehet nagy s nagyobb, de elég nagy soha sem lehet!

Az egyesület erősödik ugyan s így mind több módja is lesz az alapítvány gyarapítására; de ezzel a segélyre igényt tartók száma is lassan, de folytonosan emelkedik.

Tehát fel a munkára!

Sokszor áldoztunk már különféle közhasznú, kulturális, hazafias és jótékony célokra, áldozzunk ezután első sorban a hozzánk tartozók javára!

Fogassy Gyula.

Önműködően szintesre álló mérőműszer. *)

Irta: *gaádi Kayser Sándor*, kir. főerdész, erdőmérnök.

Korunknak — a technikai vívmányok korának — félreismerhetetlen szignaturája a nemzetgazdaságtan ama axiomaszerű elvének képzelhető legteljesebb érvényre juttatása, mely a sikeres produkció tekintetében azt tüzi ki végcélul, hogy a termelési tényezők lehető legcsekélyebb igénybevétele mellett, lehető legrövidebb idő alatt, a lehető legkedvezőbb eredmény éressék el.

Ezen elv behatása alatt és az ebből önkényt folyó követelményeknek, még pedig főleg a tőkemegtakarítás és a munkaerő kiméltése, de még leginkább az időmegtakarítás követelményének folytonos szemmeltartása mellett szerkesztettem az alább részletebben ismertetendő műszert.

Mint az erdőmérnöki szak szerény munkása, sok évi gyakorlatom alatt volt alkalmam bőven tapasztalnom mindazon általán ismert nehézségeket s hátrányokat, melyekkel az erdőgeodetikai munkálatok végzésére rendesen használni szokott műszereknek, kivált sziklás, kőgörgeteges, sűrű növényzettel borított, általán kedvezőtlen terepben való alkalmazása jár.

Ehhez képest igyekvésem elsősorban a tapasztalt nehézségek és hátrányok megszüntetésére irányulván, arra törekedtem, hogy a szakmában ez idő szerint használt műszerek alapszerkezetének lényegében való megtartása mellett, a Cardani-féle gyűrűk elvének alkalmazása, valamint egyéb jelentékeny szerkezeti újítások eszközlése által olyan műszert létesítsek, mely több különféle, speciális műszernek, egy könnyű, egyszerű műszerré történt egyesítése, s ekként előálló sokoldalu alkalmazhatósága mellett a gyakorlati mérés alkalmával felmerülő nehézségek és hátrányok kiküszöbölése és ezzel szemben kezelési és egyéb előnyök érvényesítése által, a bevezetésben hangsúlyozott nemzetgazdasági elv követelményeinek lehetőleg megfeleljen.

* * *

A különféle, de különösen a gyakrabban előforduló erdőgeodetikai munkálatoknál rendszerint alkalmazott, többé-kevésbbé nagy, nehézkes és egyszersmind drága műszerek, meglehetősen komplikált szerkezetük és kezelési módjuknál fogva a gyakorlatban

*) Szabadalmazva Magyarországon 32557. sz. alatt.

a szabatosság oly magas fokát szolgáltatják, mely az elérendő czél tekintetében csak a legritkább esetben feltétlen kellék. Ez a körülmény azonban tulajdonképpen csak másodsorban számottevő, mert elsősorban azon fölötté hátrányos körülmény merül fel, miszerint az említett műszerek felállítása egyáltalán, majd — ami a fő — vízszintesbe való felállítása, kivált bérczes, szagगतott, sziklás, kőgörgeteges, egyáltalán kedvezőtlen terepben sok nehézséggel, tetemes fáradsággal és nagy idővesztéssel, tehát közvetve még jelentékeny költséggel is jár.

Sőt ha a műszer képzelhető legalaposabb ismeretével, a kezelés körül szerzett sok évi tapasztalatok folytán elsajátított gyakorlati ügyesség is párosul, kedvezőtlen talajon, korlátolt kilátás mellett még akkor is gyakran szokott beállani az az eset, hogy a műszer nem a kívánt pontra, de sőt hosszabb vonalszakaszon egyáltalán nem, vagy legalább olyatén módon nem állítható fel, mely a kívánt szükséges irányzatot lehetségessé tenné.

A felállítással járó ezen most említett nehézségekhez járulnak még azok is, melyek a szállítás alkalmával, nemkülönben, amelyek közvetlenül és közvetve jelentkeznek különféle alkalomkor számos mellékkörülmény folytán, amelyeknek felsorolásától e helyütt azonban eltekintek, annál is inkább, mivel azok amugy is eléggé ismereteseek minden szakember előtt, különösen pedig azok előtt, kik valaha is foglalkoztak kedvezőtlen terepen geodetikai mérésekkel, kivált pedig szállítási eszközök magas hegységekben való tervezésével és építésével.

Az előadott hátrányok és nehézségek megszüntetése, vagy a lehető legcsekélyebb mérvre való szorítása szempontjából az általam feltalált és szabadalmazott műszer szerkezetének főbb előnyei eszerint a következők:

1. Lehető egyidejűleges, sokoldalu alkalmazhatósága mellett az esetről-esetre elérendő czélnek mindenkor pontosan megfelelő szabatosság.

2. Nagy időmegtakarítást eredményező, egyszerű, rendkívül gyors és könnyű kezelhetés, mely még a kezdő által is minden nehézség nélkül rövidesen elsajátítható.

3. Kevés fizikai fáradságot igénylő, kényelmes használhatóság, az elérendő pontosság feláldozása nélkül.

4. A műszer egyes részeinek egyszerű szerkezete és rendkívüli könnyűsége mellett, oly szilárd tartós szerkezeti összefüggése, mely azt a szállítás, időjárás és egyéb hasonló kedvezőtlen körülmények behatása alól is lehetőleg mentesíti.

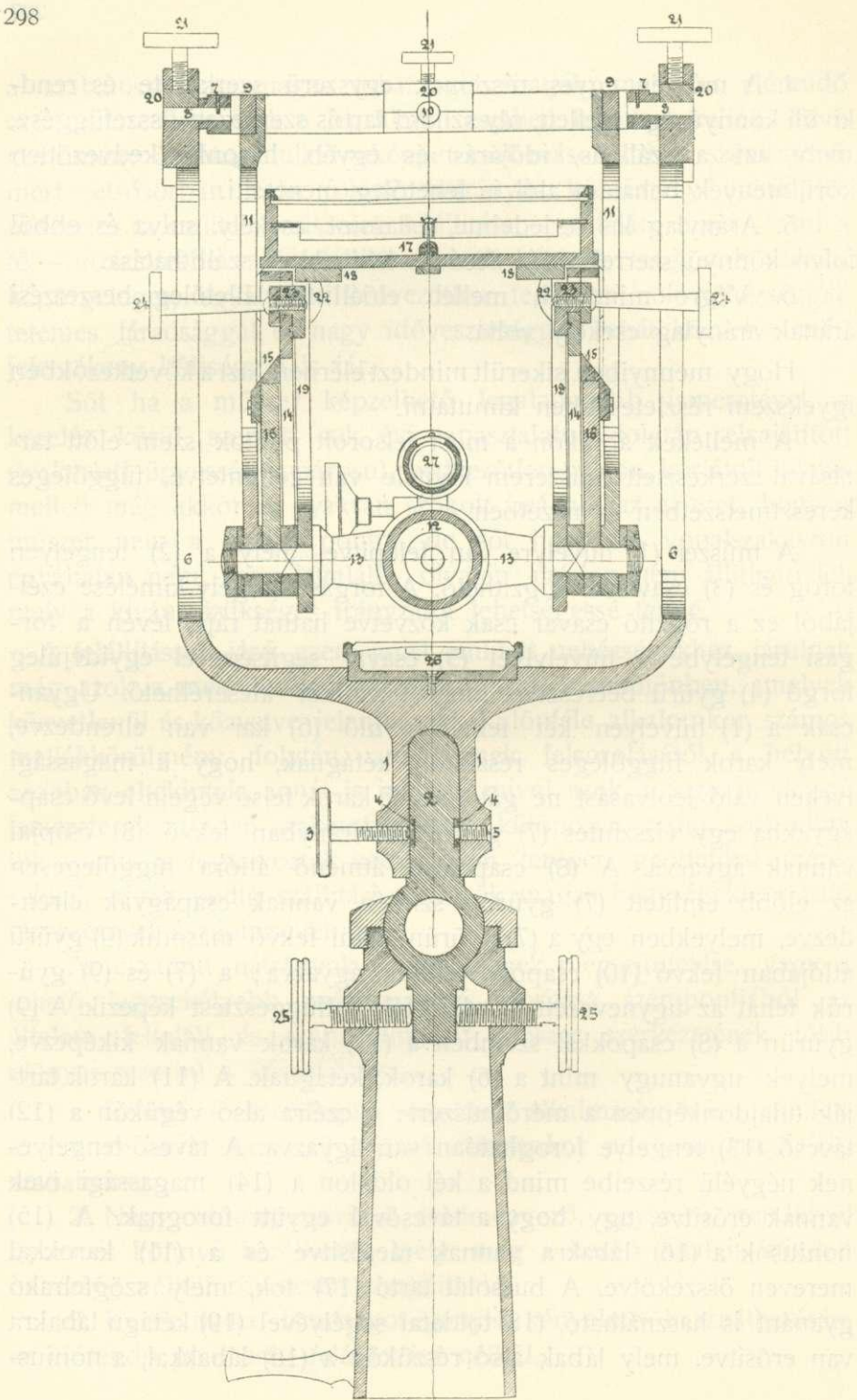
5. Aránylag kis terjedelme, valamint csekély súlya és ebből folyó könnyű szerrel való olcsó és kényelmes szállíthatása.

6. Végre mindezek mellett előállítási, illetőleg beszerzési árának aránylag csekély volta.

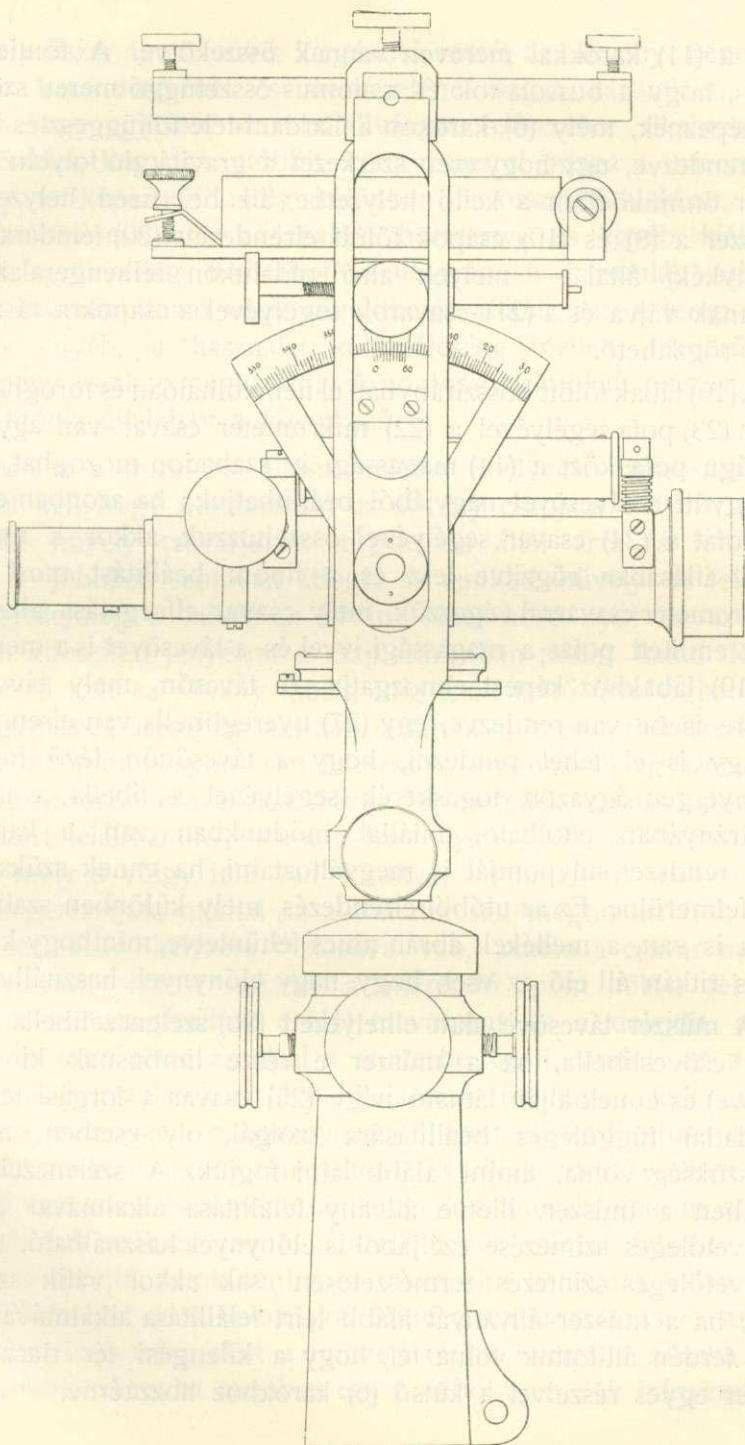
Hogy mennyiben sikerült mindezt elérnem, azt a következőkben igyekszem részletesebben kimutatni.

A mellékelt ábrákon a most felsorolt pontok szem előtt tartásával szerkesztett műszerem kivitele van feltüntetve, függőleges keresztmetszetben és nézetben.

A műszer (1) hüvelyre van felépítve, mely a (2) tengelyen forog és (3) csavarral rögzíthető. A forgási tengely kimélése céljából ez a rögzítő csavar csak közvetve hathat rája, lévén a forgási tengelybe a hüvelylyel (5) csavar segítségével egyidejűleg forgó (4) gyűrű beeresztve, mely bármikor kicserélhető. Ugyancsak a (1) hüvelyen két felfelé nyuló (6) kar van elrendezve, mely karok függőleges részükön kétáguak, hogy a magassági iverken való leolvasást ne gátolják. E karok felső végein levő csapágákba egy vízszintes (7) gyűrű átlóirányban fekvő (8) csapjai vannak ágyazva. A (8) csapokon átmenő átlóra függőlegesen az előbb említett (7) gyűrűn szintén vannak csapágák elrendezve, melyekben egy a (7) gyűrűn belül fekvő második (9) gyűrű átlójában fekvő (10) csapok vannak ágyazva; a (7) és (9) gyűrűk tehát az ugynevezett Cardani-féle felfüggesztést képezik. A (9) gyűrűn a (8) csapokkal szemben a (11) karok vannak kiképezve, melyek ugyanugy mint a (6) karok, kétáguak. A (11) karok tartják tulajdonképpen a mérőműszert; e célra alsó végükön a (12) távcső (13) tengelye foroghatóan van ágyazva. A távcső tengelyének négyélű részeibe mind a két oldalon a (14) magassági iverk vannak erősítve, úgy hogy a távcsővel együtt forognak. A (15) noniusok a (16) lábakra vannak ráerősítve és a (11) karokkal mereven összekötve. A bussolát tartó (17) tok, mely szögfelrakó gyanánt is használható, (18) toldatai segítségével (19) kétágu lábakra van erősítve. mely lábak alsó részükön a (16) lábakkal, a nonius-

16. kép. Önműködően szintesre álló mérő műszer (metszet).

17. kép. Önműködően szintesre álló mérő műszer (oldalnézet).

sal és a (11) karokkal mereven vannak összekötve. A föntiekből világos, hogy a bussola-tok és a nonius összefüggő merev szerkezetet képeznek, mely (6) karokon a Cardani-féle fölfüggesztés útján van elrendezve, úgy hogy ezen szerkezet a gravitáció folytán mindenkor önműködően a kellő helyzetbe áll be. Ezen helyzetben a műszer a (8) és (10) csapok fölött elrendezett (20) fémdarabkák (köpenykék) által — melyek alsó oldalukon félhengeralakulag ki vannak vájva és a (21) csavarok segélyével a csapokra rászoríthatók, rögzíthetők.

A (19) lábak fölött hosszirányban el nem tolhatóan és foroghatóan kétágu (23) pofa segélyével a (22) mikrometer csavar van ágyazva. E kétágu pofa közt a (14) magassági ív szabadon mozoghat, tehát vele együtt a távcsövet nagyjából beállíthatjuk; ha azonban e kétágu pofát a (24) csavar segélyével összehuzzuk, akkor a magassági ív állásában rögzítve lesz és a finom beállítást most már a mikrometer csavarral végezzük, mely csavar elforgatása alkalmával az említett pofát a magassági ívvel és a távcsövet is a mereven álló (19) lábakhoz képest elmozgatja. A távcsőn, mely távolságmérésre is be van rendezve, egy (27) nyereglibella van elrendezve. Ezt úgy is el lehet rendezni, hogy a távcsövön lévő fogazás és a nyergen ágyazott fogaskerék segélyével a libella a távcső hosszirányában eltolható, miáltal módunkban van a karokon függő rendszer súlypontját is megváltoztatni, ha ennek szükségessége felmerülne. Ez az utóbbi elrendezés, mely különben szabadalmazva is van, a mellékelt ábrán nincs feltüntetve, minthogy költséges és ritkán áll elő az eset, hogy nagy előnnyel használhassuk.

A műszer távcsöve alatt elhelyezett (26) szelenczelibella (esetleg 2 csöveslibella, ha a műszer e része limbusnak ki volna képezve) és ennek alján látható négy (25) csavar a forgási tengely (alhydada) függőleges beállítására szolgál, oly esetben, midőn erre szükség volna, amint alább látni fogjuk. A szelenczelibella különben a műszer, illetve állvány felállítása alkalmával annak hozzávetőleges színtezése céljából is előnnyel használható, amely hozzávetőleges színtezés természetesen csak akkor válik szükségessé, ha a műszer állványát alább leírt felállítása alkalmával annyira ferdén állítottuk volna fel, hogy a kilengési tér daczára a műszer egyes részeivel a külső (6) karokhoz hozzáérne.

A műszer igen fontos kiegészítő részét az állvány képezi. A műszer berendezésénél és szerkezeténél fogva háromlábú, u. n. csapos, vagy egylábú, azaz botállványra felszerelve alkalmazható. Természetes, hogy az utóbbit könnyűszerrel maga a háromlábú állvány is képezheti, mely különben is összetett alakban, lévén a lábszorító csavarok a lábakra beeresztve és egyéb kiállítása folytán, egy vastag turistabothoz hasonló. A háromláb szükség szerint hosszabbítható vagy rövidíthető, amint azt a terep vagy számos egyéb, a használat különfélesége mellett felmerülhető körülmény esetleg megkívánja. A pontosan rektifikált műszer használati módja általában a következő:

Miután a normális állású műszer (melynek magassági iver 0 fokot kell, hogy mutassanak) az állvány csapjára helyeztetett és az illető hüvely csavarjának meghúzása által arra rá lett erősítve, a jobbkez szorosan átfogja az említett hüvelyt és felemeli azt, egyidejűleg a balkéz az állvány lábai közé nyul és az időközben kifeszített tenyérrel a csap irányában addig halad fölfelé s terpeszti szét az állvány lábait, míg azok kellő távolságban állanak egymással szemben, amidőn aztán a műszert a mérésre kiszemelt pont fölött központosan leteszszük, meghuzván egyszersmind az állványszorító csavarokat. Hogy ha meredek, sziklás lejtőn kell a műszert felállítanunk, akkor a leírt eljárás előtt az állvány azon lábán, mely a völgy felé van fordítva, a lábmeghosszabbító csavart megeresztjük, miáltal az automatikusan meghosszabbul, míg a műszer kellő helyzete biztosítva van, azután a csavar megint meghúzandó. Ha a műszer a mérendő pont fölött fel van állítva, akkor meglazítjuk a (21) csavarokat és a delejtűt, amire a műszer ingó része azonnal a szintesbe beáll, amint azt a távcsövön és busszolatokon lévő libelláknak mutatniok kell. Amint ezután a távcsövet a megírányozandó pont felé fordítottuk, mindekelőtt meghuzzuk az önszintező készülék most említett (21) rögzítő csavarjait és a pontosan megejtett irányzat után most már leolvashatjuk szükség szerint a megoldandó mérési feladat értelmében a delejtű, nemkülönbén a magassági iv állását, valamint a szintkülönbséget és a távolságot. Minden újabb irányzás és mérési eredmény leolvasása előtt a műszert előbb normális állásba kell beállítanunk. Hogyha azonban egy pontból igen sok irányzást kell

tennünk, illetőleg onnen sok más pont bemérhető volna, ami mellesleg mondva korlátolt kilátás mellett, mint például az erdőben, nem igen gyakori eset, akkor mégis előnyösnek mutatkozhatik a forgási tengelyt is pontosan, függőlegesen beállítani az előbb említett s e célra szolgáló négy (26) szintező csavarral, kikerülve ezáltal a szintező készülék rögzítő csavarjainak többször gyorsan felváltva ismétlődő megeresztésének, majd meghuzásának szükségességét. A szintezés és kitűzés különféle feladatainak megoldása alkalmával nagy előnnyel használható a műszer botállványra szerelve. Ilyenkor elesvén minden felállítási eljárás, főkéllék a botállványt lehetőleg a merőlegesben tartani úgy, hogy a megoldandó mérési feladat értelmében, szükség szerint a műszeren elhelyezett libellák bevágjanak. Továbbá arra kell figyelni, hogy a távcső szemlencséje egy magasságban legyen az egyenesen álló mérnök szemével, mert ilyenkor a mérés a lehető legnagyobb pontossággal, gyorsasággal és kényelemmel végezhető.

A műszer most röviden leírt szerkezetéből, valamint általános használati és kezelési módjából világosan kitűnik, hogy a legpontosabb eredményeket akkor fogja szolgáltatni, ha az irányzásokat minél rövidebbre szabjuk, lévén minden mérési adat kis távolságra a legpontosabban leolvasható, de különben is mert ily esetben minden esetleges, bármiképpen származott mérési hiba csak a legcsekélyebb, szinte elenyésző mértékben érvényesülhet. Tekintve tehát azon körülményt, hogy az önszintező műszer felállítása minden fáradság nélkül egy pár pillanat alatt megejthető, továbbá, hogy rövid irányzásoknál nem igen áll be az az eset, hogy a fák, ágak, galyak stb. által esetleg elzárt vagy korlátolt kilátást szabaddá kell tennünk, ami különben is költséges és időtrábló munka, úgy világos, hogy a rövidebb irányzások e műszer használata mellett kétségtelenül minden tekintetben mindig előnyösebbek a hosszúaknál.

Mielőtt most áttérnék a műszer sokoldalú, egyidejűleges használhatóságának leírására, még annak kiállításáról óhajtok röviden megemlékezni, hogy a műszer e tekintetben is összehasonlítható legyen a mostanában létező, hasonló elv betartása mellett szerkesztett és egyéb, körülbelül ugyanazon célra szolgáló műszerekkel.

A műszer sárgarézből készült (kivéve természetesen azon egyes részeket, melyeknél a szerkezet vagy egyéb technikai tekintetek mást követeltek) sötétén vernirozva és mindössze 1·3 kg. súlyu, tehát jóval (4 és többszörte) könnyebb, mint hasonló, ugyanezt a célú szolgáló és egyéb közönséges egyetemes tájoló műszerek. Ez a súlyarány még kedvezőbbre változik, ha tekintetbe vesszük, hogy a műszer egy írópapírv nagyságu, azaz 34 cm. hosszú, 21 cm. széles és 13 cm. vastag, bőrrel bevont 0·4 kgr. súlyu tokban van elhelyezve, melybe még ivnagyságu alakban összehajtott térképek, iratok, azonkívül felmérési jegyzőkönyv, körző, mércze, irón stb. biztosan elhelyezhetők és az ismert „Gyulai táskák“ módjára, a vállon vagy övön oldalvást könnyen hordozható. Ha most még tekintetbe vesszük, hogy a 3 lábu csapos állvány turistabotként a kézben hordozható, a mérőlécz pedig, mely szintezés és távolságmérésre egyidejűleg használható, az ismert kis szelenczében elhelyezhető 4 és több méter hosszú szintező szalagból áll a kifeszítésre szükséges 2 darab tartóval, úgy ugyancsak kétségtelen, hogy a szabadalmazott műszer és hozzátartozó kellékeinek szállításával, nemkülönben használatával járó nehézségek, fáradság, kellemetlenségek és költségek a minimumra vannak redukálva a rendesen használt műszerekhez képest, nem szólván olyanokról, amelyek sokkal nehezebbek és terjedelmesebbek a rendeseknél.

Mindebből továbbá az is kiviláglik, hogy szükség esetén minden nehézség nélkül egyetlenegy munkással (esetleg erdőőrrel stb.) végezhetjük a legkülönbébb geodetikai munkálatokat úgy szólván játszva, ha kell utközben.

Hány fontos felmérési ügy elintézése huzódik el évekig akárhányszor az érdekeltek nagy, némelykor pótolhatatlan kárára, mert költséges voltánál fogva nem lehetett rá kellő fedezetet előteremteni. Hány felmérésnek kellett elmaradnia az említett okokból; vagy a mérés csak hiányosan vagy felületesen volt fogatatosítható, illetve keresztülvihető, mert elegendő idő és költség nem állott rendelkezésre, vagy azért, mert a mérnök némelykor legjobb akarata mellett sem birt tanusítani kellő fizikai erővel és kitarással párosult önmehtagadást és áldozatkészséget.

És most már áttérhetünk a műszer sokoldalu használható-

ságának ismertetésére a legkülönbélebb geodetikai feladatok megfejtésének felsorolása kapcsán.

Az előbb elmondottak alapján világos, hogy a műszer rendkívül könnyű kezelhetősége folytán nemcsak a különféle egyszerű mérőműszereket helyettesítheti, de egyszersmind szerkezetének tökéletessége és felszerelésének teljessége következtében a pontosabb mérésekre használni szokott műszereket is. Ugyanis épp oly előnnyel és gyorsan dolgozhatunk vele, mint akármilyen egyszerű szögmérő műszerrel, nevezetesen: mint a mindenféle tükrös és dioptrás szögtűzőkkel és tájolókkal, csak hogy sokkal pontosabban emezeknél; de nemkülönben dolgozhatunk vele épp oly pontosan, mint minden egyéb tökéletesebb egytetemes mérőműszerrel, csak hogy minden tekintetben gyorsabban, kevesebb fáradsággal és költséggel végezhetők legbonyolultabb kitző feladatok, felmérések és az ezekkel járó közvetlen és közvetett hosszmerések.

Megoldható továbbá a műszerrel a magasságmérés mindenféle feladata, közvetett és közvetlen uton.

a) Mindenekelőtt nagy előnnyel használható a műszer megszabott esésű vonalnak vagy síkoknak kitzésére lejtős területen és pedig végezhető a munka ugyanazon gyorsasággal és aránylag kevés fáradsággal, mint akármilyen jobb szerkezetű ingaműszerrel, de azonfelül oly pontossággal, mely csak egy tökéletes, távolságmérésre berendezett szintmérő-műszerrel volna elérhető. Egyik főelőnye a műszernek továbbá abban rejlik, hogy a legcélszerűbben végezhetjük vele egyszerre, vagyis egyidejűleg mindazon méréseket és beszerezhetjük a kellő adatokat, melyek a vízszintes terepvonalak (isohypsák) szerkesztésére szükségesek.

Erdőgazdasági térképeinken, még a legujabb keletűeken is majdnem kivétel nélkül hiányzanak az isohypsák, dacára annak, hogy szerkesztésük el van rendelve, de a szükséges adatoknak a most használatban lévő műszerekkel való beszerzése és az erre fordítandó sok idő, nagy fáradság és költség szerkesztésüknek nagy akadálya. Pedig, hogy mily nagy értékkel és beccsel bírnak pontos és részletesen szerkesztett tereptérképek pl. egy utháló tervezésénél, úgy hiszszük, nem szorul bővebb magyarázatra.

b) Meghatározhatjuk továbbá a műszerrel két pont tetemes magasságbéli különbségét aránytalanul egyszerűbben, sokkal gyors-

sabban, tehát olcsóbban és daczára ennek pontosabban, mint az aneroiddal. Az e czélból követendő eljárás, mely nagyjában hasonlít a végponttól való szintezéshez, a következő: A műszer ilyenkor botállványra szerelve használtatik és így magassága állandó lévén, annak minden felállítása alkalmával való újbóli megmérése elmarad. A műszerrel először is a magasabban fekvő kiinduló pont fölött felállunk és a 4—6 méter hosszú, nagyon meredek lejteknél még hosszabb szintező léczet a végpont irányában lefelé küldjük oly távolságyira, hogy a fonálkereszt vízszintes fonala a lécz felső végével összevágjon, vagyis felső végét pontosan elvágja. Ezután felállunk a műszerrel pontosan a lécz helyére, melyet ismét oly távolságra küldünk előre és lefelé, míg az előbb leirt eset be nem áll s így tovább a mérés végpontjáig. Ily módon két egymástól aránylag nagy távolságra eső pont tetemes magasságbeli különbségét bámulatosan rövid idő alatt állapíthatjuk meg akképpen, hogy a műszer és lécz magasságának állandó voltára való tekintettel csupán a fent leirt módon eszközölt vizurák számát és az utolsó mérési eredményt — ha egy teljes lécz magasságánál csekélyebb — feljegyezzük és a magassági különbséget a következő képlet alapján kiszámítjuk:

$$K = (M - m) n + (M_1 - m) \quad . \quad . \quad . \quad . \quad 1.$$

ahol „K” a magasságbeli különbséget, „M” a lécz és „m” a műszer állandó magasságát, „n” a megejtett irányzatok számát, „M₁” pedig a léczen leolvasott utolsó szintezési eredményt jelenti.

Megjegyzendő azonban, hogy a fentebb leirt eljárás és az 1. alatti képlet csak az esetre alkalmazható, ha a mérés mindvégig hegynek lefelé eszközölhető, ami a gyakorlatban rendszerint ki is vihető. Ha mindazonáltal az az eset merülne fel, hogy a mérés egy vagy több magaslaton vagy terephullámon át volna eszközölendő, akkor az előbb ismertetett megirányzási mód ellenkezője követendő olyképp, hogy a keresztfonál vízszintes fonala már most mindenkor a lécz alsó végével vágjon össze és így folyton minden irányzás alkalmával addig, míg a mérés iránya hegynek fölfelé visz. Ehhez képest aztán a fentebbi képlet a következőképpen módosul:

$$k = mn + (m - M_1) \quad . \quad . \quad . \quad . \quad 2.$$

Ha tehát a hegynek lefelé eszközölt mérésekből a hegynek fölfelé eszközöltekét levonjuk, akkor előáll a két pont magasságbeli különbsége:

$$K = (K + K_1 + K_2 + \dots K_n) - (k + k_1 + k_2 + \dots k_n) \quad . \quad 3.$$

c) Végre végezhetünk a műszerrel minden oly egyszerű közvetett magasságmérést, melyet rendszeren a használatban levő különféle szerkezetű famagasságmérőkkel (dendrometer) eszközünk, legalább is oly gyorsan, mint azokkal (bizonyos távolságokra érvényes táblázatok segítségével), csak hogy aránytalanul nagyobb pontossággal.

Ami végre a műszer időnkinti megvizsgálását és rektifikálását illeti, úgy az főbb vonásokban nem különbözik azon ismert közönséges egytetemes tájoló műszerek kiigazítási módjától, amelyek ugyanazon mérésre szolgáló alkatrészekkel fel vannak szerelve. Mielőtt a rektifikáláshoz fognánk, a műszer felállítandó a már leírt módon. Ha a műszer az állványon a vízszintesbe, illetve merőlegesbe helyezkedett, úgy a forgási tengelyt is a négy szintező csavarjaival, a szelenczelibella segítségével pontosan merőleges állásba hozzuk. Ha már most a műszeren lévő mind a három libella, annak 180 fokkal való elforgatása alatt is mindig bevág úgy az a főkélléknek teljesen megfelel. Ebben a helyzetben a szintező szerkezet szorító csavarjaival a műszert rögzítjük, minekutána hozzáfoghatunk annak egyéb megvizsgálásához, illetőleg esetleg szükséges rektifikálásához, melyet — amint már említettük — az általánosan ismert eljárás szerint ejtünk meg. Megemlítendő még az a ritkán előfordulható eset, hogy a távcsövön lévő nyereglibella vagy a busszolatokon alkalmazott libella a műszer felállítása után, amikor az t. i. szabadon leng, nem vág be teljesen. Ilyenkor, eltekintve attól, hogy talán a műszert normális állásba hozni elfelejtettük (pld. a magassági iv nincs a 0 pontra állítva) vagy a távcső objektív végén rajta lett feledve a fedél, vagy a szintező szerkezetet rögzítő csavarok egyike nincs teljesen megeresztve stb., rögtön ideiglenesen úgy segítünk a bajon, hogy a busszolatok megfelelő oldalán egy kis megterhelést alkalmazunk, feltéve, hogy a baj az említett libellák rektifikáló csavarjaival el nem volna tüntethető. Az említett baj gyökeres szanálása céljából, különösen ha valami alkatrészen lényegesebb, kiigazítás által el nem tüntet-

hető eltérés mutatkoznék a rendes álláshoz képest, legcélszerűbb a műszert javítás és kiigazítás céljából a műszerésznek megküldeni, mert ilyenkor a hiba rendszeren valami külső erőszakos mechanikai behatás következménye, ami azonban némi elővigyázat mellett nem fog előfordulhatni, tekintve a műszer erős kivitelét, valamint egyes részeinek szilárd, tartós szerkezeti összefüggését.

Ez alkalommal végre nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy a különben is szépen és izléseesen készült műszer Süss mester készítménye, mely öregbiti e téren a magyar technikai műszeripar fejlettségének jó hírnevét.

* * *

És ezzel, azt hiszem, egy műszaki leírás kereteit megtöltő terjedelemben megismertettem szabadalmazott műszeremet.

Már most az illetékes szakkörökön a sor, hogy műszerem alapos, gyakorlati kipróbálása után ítéletet mondjanak annak használhatósága és praktikus értéke felett.

Hosszu évi erdőgeodetikai gyakorlatom ideje alatt, a Karst-vidék hírhedt módon kedvezőtlen terepviszonyai közt végzett felmérési, uttervezési stb. munkálataim közben, lépten-nyomon bőven nyílt alkalmam arra, hogy az eddig általan használni szokott műszerek alkalmazásával egybekötött nehézségeket és hátrányokat alaposan megismerhessem. Ilyenformán a gyakorlatban szerzett közvetlen tapasztalatok útján jutottam azon követelmények empirikus felismeréséhez, amelyeknek alapján aztán magam elé tűzhettem a megoldandó problémákat.

Munkám és anyagi áldozataim érdemen felül meg vannak jutalmazva akkor, ha sikerült szerény találmánnyommal — ha csak közvetve is — közreműködnöm ama rendkívül fontos közgazdasági cél elérésénél, amely cél oda irányul, hogy az eddig — sajnos — kellőképpen még mindig nem értékesíthető erdeinknek feltárását szolgáló közlekedési eszközök számának gyarapítása elősegíttessék, megkönnyíttessék és olcsóbbá tétessék és hogy ezáltal erdőgazdaságunkban a szebb jövővel kecsegtető belterjes gazdálkodás útjának hathatós egyengetése lehetővé váljék.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. évi márczius hó 31-én tartott
RENDES VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. és *Horváth* Sándor alelnökök, *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csík* Imre, *Gaul* Károly, *Havas* József, *Hirsch* István, *Krajcsovits* Béla, *Nagy* Károly, *Péché* Kálmán, *Sóltz* Gyula, *Túzson* János dr., *Vuk* Gyula vál. tagok, az egyesület tisztikara és *Spettmann* János r. t.

Távolmaradásukat kimentették: *Csupor* István, *Darányi* Ignác dr., *Laitner* Elek, *Máday* Izidor, *Simon* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula, *Török* Gábor, *Vadas* Jenő, *Vadászfy* Jenő vál. tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Sóltz* Gyula és *Hirsch* István vál. tagokat kéri fel.

A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:
F. évi január hó 1-től kezdve a mai napig befolyt ... 21.892'28 K.
ugyanezen idő alatt kiadatott ... 10.302'23 „

Az utolsó választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek: 1905. évben. Kötvényben tett alapítványok törlesztésére befizettetett 802 K; a bevételek feleslegéből az alapítókéhez csatoltatott 5175 K 55 f; a *Bedő* Albert alapítvány javára kamatok és ki nem adott ösztöndíjrészletek czimén 746 K és a titkári nyugdijalap javára, hozzájárulás és kamatok czimén 4565 K. 1906. évben. Kötvényben tett alapítványok törlesztésére befolyt 675 K 15 f; a titkári nyugdijalap javára 139 K 98 fill. és a *Wagner* Károly alapítvány javára 19 K 90 f.

Múlt évi december hó 16-án tartott választmányi ülés határozatából kifolyólag jelenti továbbá a titkár, hogy 15.200 K n. é. 4°/o-os magyar koronajáradék-kötvény vásároltatott s hogy a *Faragó* Béla alapítvány harmadik segélye az alapító kívánságához képest özv. *Hermel* Ágostné egyik fiának adatott ki. Jelenti végül, hogy a *Bedő* Albert alapítványból ösztöndíjban részesülő két főiskolai hallgató, *Lesenyi* Ferencz és *Schudich* Nándor az elmúlt félévben igen jó vizsgaeredményt érven el, részükre az ösztöndíj további részletei is folyósíthatók voltak.

Bemutatja a titkár az egyesület 1905. évi zárszámadását és az újonnan megalakult számvizsgáló-bizottságnak erre vonatkozó jelentését azon jelentéssel, hogy az 1907. évi költségvetés tekintettel az előrelátható s még meg nem állapítható szükségletekre csak egyik későbbi választmányi ülésen lesz bemutatható.

Az igazgató-választmány a pénztári jelentést és számadás-vizsgáló-bizottságnak a múlt évi zárszámadásra vonatkozó jelentését tudomásul veszi s ez utóbbit a közgyűlés elé terjeszteni rendeli. (A zárszámadást l. a 320. és köv. oldalakon.)

III. A titkár bemutatja az alsó erdészeti szakoktatás ügyében, az 1905. évi december 4-én tartott választmányi ülés határozatának megfelelően összehívott értekezlet jegyzőkönyvét, amely kivonatossan az Erdészeti Lapok f. é. 3. számában volt ismertetve (473—906. ügyszám). Bemutatja továbbá *Vadas Jenő* vál. tagnak e kérdésre vonatkozólag újabban beérkezett következő véleményét:

Mélyen tisztelt igazgató-választmány!

Minthogy a folyó évi márczius hó 31-ikén tartandó választmányi ülésen hivatalos elfoglaltságomnál fogva nem vehetek részt, a „tárgysorozat“ 2. pontjához való hozzászólást azonban kötelességemnek tartom, van szerencsém ennél fogva erre vonatkozó véleményemet ez úton a t. Választmány becses tudomására adni.

Az alsó erdészeti szakoktatás ügyében tartott értekezlet megállapodásaira nézve véleményemben abból indulok ki, hogy a t. igazgató-választmány 1905. évi december hó 4-ikén tartott ülésében az *erdészeti középiskolák* szervezésének eszméjét nem tette magáévá s a kérdés fölött napirendre tért. Most, az említett értekezlet, megállapodásai értelmében kimondja, hogy *„az u. n. altiszti oktatás a tulajdonképpeni erdőőrök kiképzésétől külön választassék“* s az altiszti iskolák 2 évre tervezett tanfolyamára a felvétel első feltételül: *„a polgári iskola (esetleg más középiskola) 4 osztályának elvégzését“* szabja meg.

Véleményem szerint ez az egy feltétel is, a tervezett szakiskolát az elejtett *„középiskola“* színvonalára emeli, mert hiszen ez utóbbinak sem volt és nem is lehetett más célja, mint egyrészt a tulajdonképpeni erdőőri szolgálatot az altiszti szolgálattól elkülöníteni úgy, hogy a „belterjesen kezelt erdőbirtokon felmerülő gazdasági és technikai munkálatoknál“ az altiszt csakis segéd-

szolgálatot teljesítsen, ellenben az „erdőőri“ szolgálattól felmentessék; másrészt, hogy az erdőtörvény 17. §-a alá nem tartozó magánbirtokon a középiskolát végzett egyén az erdőgazdaság önálló vezetésével is megbizassék.

Minthogy pedig az értekezlet megállapodása szerint: „egyes altisztek esetleg az erdőtörvény 17. §-a alá nem tartozó apró birtok ügyeinek többé-kevébbé önálló ellátásával is megbizatnak,“ az elejtett „középiskola“ és a tervezett „altiszti iskola“ azonossága ebben a tekintetben is nyilvánvaló, hacsak, az „apró birtok“ kifejezésben nem akarjuk a különbség létezését megtalálni. Ez azonban, ha céljaink gyakorlati érvényesítéséről van szó, nagyon is tág fogalomná válik.

De eltekintve mindezekről, én a magam részéről az értekezlet megállapodásait nem fogadhatom el s az igen tisztelt igazgatóválasztmánynak sem ajánlhatom elfogadásra, abból az egyszerű okból, mert hazai erdőgazdaságunk mai helyzetét s jövedelmezőségét nem tartom arányban állónak azzal a teherrel, mely a *külön altiszt és külön erdőőr* alkalmazásával a legtöbb esetben, súlyosan nehezednék a birtokosra. Már pedig erdőgazdaságunk mai extensiv állapota mellett a legtöbb erdőbirtokon a műszaki segédszolgálatot igen czélszerűen lehet, sőt kell az erdővédelmi szolgálattal egy személyben egyesíteni, mert a műszaki segédszolgálat vagy nagyon szűk keretek között mozog, vagy pedig csak időszakos, illetőleg rövid ideig tartó. Ez igen sok erdőgazdaságban így van s ezt a szolgálatot a *jól képzett és lelkiismeretes erdőőr* (altiszt) a *védelmi szolgálattal együtt kifogástalanul el is végzi*, holott a javaslat elfogadása esetében, ilyen körülmények között, altiszti iskolát végzett altisztet, de meg az erdő védelmére hivatott erdőőrt is kellene tartani, mert hiszen a 4 középiskolát és altiszti iskolát végzett egyénnel nem lehetne az erdőt őriztetni, viszont az erdőőr kisebb képzettségénél fogva nem volna képes műszaki segédszolgálatot teljesíteni. Kettőnek a tartását pedig az erdő jövedelmezősége nem engedi meg. Ez csak megszívlelendő eset a sok közül.

Ott pedig, ahol állandó és tágabb körű a műszaki segédszolgálat, ezt a mai ügyes, „természetes észszel“ megáldott s jól képzett erdőőr vagy famester megfelelő útmutatás mellett sikerrel

tudja elvégezni, az erdővédelmet pedig ilyen esetben az erdőőri pálya kezdetén álló fiatal, de hatóságilag már fölesketett erdőlegényre vagy segéderdőőrre bízhatjuk. Utóbbiak, ha tudásuknál és megbízhatóságuknál fogva a műszaki segédszolgálat teljesítésére beválnak, ilyen állásra annak idejében előléptethetők, ha pedig nem felelnek meg az ehhez kötött feltételeknek, akkor, habár el is végezték az erdőőri szakiskolát, alkalmaztatásuk továbbra is az erdő őrzésére szorítkoznék.

Szóval, az *egyenlő képzettségű* elemet, tudás, ügyesség, életrevalóság, megbízhatóság, valamely munkára vagy szolgálatra való rátermettség szerint ott kell alkalmazni, ahol tulajdonságainál fogva a legjobban beválik. Így van ez a mai világban mindenütt ott, ahol a munkaerőt csakis a tudás és megbízhatóság alapján osztályozva, céltudatosan használják fel.

Ehhez képest véleményem az, hogy *a mai erdőőri szakiskolák keretében* jobban nevelhetjük azt a személyzetet, mely az erdővédelmi és műszaki segédszolgálat teljesítésére van hivatva, mert az erdőőri szakiskolákból kikerült egyéneket, hajlamuk és tudásuk, általában egyéni tulajdonságaik tekintetbevételével alkalmazhatjuk az erdő őrzésére vagy műszaki segédszolgálatra, holott a tervezett altiszti iskolákból kikerülő ifjakat, akár beválnak, akár nem, *csakis* műszaki segédszolgálatra lehetne és kellene alkalmazni.

És nagyon téved az, aki azt hiszi, hogy 4 középiskolai előképzettséggel bíró altiszt, ebben a minőségében sorsával meg lenne elégedve. A magánbirtokosok erdeik kezelésére bizonyosan alkalmaznának ilyen ifjakat „erdész“, „főerdész“ stb. címmel, mert hiszen a mostani erdőőri szakiskolások közül is nem egynek kedvezett ilyenformán a szerencse. Sok helyütt az erdőtishti eskühöz kötött törvényes feltétel hiánya sem képez akadályt. Szóval az egyik „úr“-rá lesz, a másik „csak altiszt“ marad. Ez szüli azt az elégedetlenséget, melynek következménye: „egy társadalmilag félszeg, helyzetével elégedetlen és sürgősségtelen elemnek mesterséges nevelése.“ Ilyen „elem“ kikerül e mostani erdőőri szakiskolából is, de számuk megnövekednék s fokozottabb mértékben válnék terhére a társadalomnak és az erdőbirtokosnak a tervezett altiszti iskolák szervezésével.

Hazai erdőgazdaságunk mostani helyzetében, véleményem

szerint semmi szükségünk sincs ezekre, mert a mai *erdőőri szakiskolák* mostani keretükben a kívánalmaknak minden irányban teljesen meg fognak felelni, *ha a mostani felvétel módját teljesen elejtik* s olyan felvételi feltételeket állapítanak meg, amelyek lehetőség szerint kizárják a selejtes, nem oda való elem felvételét. Ez rontotta eddig is az erdőőri szakiskolák hírnevét. Ezt kell okvetlenül kiküszöbölni. A felvétel előfeltétele mindenesetre a 2 esztendei gyakorlati szolgálat és az erről szóló bizonyítvány. Az eddigi előképzettség helyett lehet megfelelőbbet is kívánni, de semmi esetre sem 4 gimnáziumi vagy reáliskolai osztály végzését.

Meg vagyok győződve, hogy ezen az alapon, az erdőőri szakiskoláknak részemről is szükségesnek ismert újjászervezésével, oly képzettségű és tulzott igényekkel meg nem mételyezett altiszti személyzetet lehetne nevelni, amely hivatását a műszaki segédszolgálat munkakörében épp úgy, mint az erdővédelem terén teljes sikerrel és eredménynyel végezné.

Röviden körvonalazott véleményemet, igen tisztelt igazgatóválasztmány, biztos alapra, az immár negyedszázadot meghaladó s részben az erdőőri szakiskolánál és a kezelésnél eltöltött szolgálatomban szerzett tapasztalatra igyekeztem helyezni, mely arra tanított, hogy az erdőőri szakiskolába a *hivatásszerűen* s nem a mindenféle mellékkörülmények közrejátszása folytán bejutott ifjakból, a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően képzett altiszteket lehet nevelni, akiket a műszaki segédszolgálat nehezebb és kényesebb feladataival is — amint ezt mai állásomban is tapasztalom — minden nagyobb akadályok nélkül is meg lehet bizni.

Eddig a baj jórészt az volt, hogy az erdőőri szakiskolákba a növendékek túlnyomó része nem hivatásból, hanem a szükség kényszerítő hatása alatt avagy a szakiskolai végzettségből származó előnyök túlbecsülése következtében jutott. Szüntessük meg a bajoknak, az elégedetlenségnek eme ismert okait az erdőőri szakiskolák megfelelő újjászervezésével, szabályozzuk az erdőtisztek javadalmazásának rendezésével együtt, a tisztességes megélhetés feltételei alapján, az erdőőri személyzet járandóságait és előmeneteli viszonyait is és akkor erdőgazdaságunk mai viszonyaink között teljesen szükségtelenné válik, az erdőbirtokosokat és az államot egyaránt megterhelő erdészeti altiszti szakiskoláknak oly módon

való szervezése, hogy az altiszti oktatás a tulajdonképpeni erdő-
őrök kiképzésétől különválasztassék.

Véleményemet teljes tisztelettel ajánlom a t. igazgató-választ-
mány nagybecsű figyelmébe.

Selmeczbánya 1906. márczius 28-án.

Vadas Jenő.

ig.-választmányi tag.

Csik Imre Vadas véleményét oda sorolja az értekezleten elő-
terjesztett számos többi vélemény közé s a maga részéről azt nem
pártolhatja; az erdészeti szolgálatban szükséges altiszteknek több
előképzettségre van szükségük, mint a most kívánt elemi képzett-
ség. Elfogadja az értekezlet megállapodásait.

Horváth Sándor Vadas javaslatát megfontolandónak tartja.
Károsnak véli az altisztek és erdőőrök közötti megkülönböztetést;
mert középfoku elem keletkezik, mely nem találja meg helyét.
Az altiszteket úgy dotálni, hogy meg legyenek elégedve, nem
lehet. A mai rendszert jónak tartja, csupán az erdőőri szakisko-
lába való felvétel feltételeit kell módosítani.

Sóltz Gyula ismerteti az értekezlet eredményét, amely az azon
résztvevő gyakorlati erdőgazdáknak megegyezése alapján jött létre.
Melegen ajánlja az értekezlet megállapodásait elfogadásra.

Csik Imre ismételten hangsúlyozza, hogy a segédszemélyzet-
től nagyobb előképzettség kívánandó meg. A gyakorlatban ma is
azoknak az erdőőröknek veszik ily munkakörben legtöbb hasznát,
akik néhány középiskolai osztályt végeztek.

Krajcsovits Béla szintén a mostaninál magasabb előképzettsé-
get és a szakiskolák tananyagának bővítését óhajtja. Hozzájárul
az értekezlet javaslatához.

Gaul Károly a jövő haladás érdekében kívánatosnak tartaná
azt a középelemet, amely a kontemplált altiszti iskolákból ki-
kerülne s amilyenel minden téren találkozunk. Az ország köz-
gazdasága érdekében állónak látja ezt az ügyet.

Az értekezlet megállapodásait csak annyiban vélné módosi-
tandónak, hogy a megkívánt előképzettségénél ne a polgári iskola,
állittassék előtérbe, hanem a gimnázium és reáliskola. Tapasza-
latai szerint ugyanis inkább a polgári iskolától lehet selejtes
anyagot várni, mert a gimnázium első és második osztályában
gyengének bizonyult elemek átlépnek a polgári iskolába.

Arató Gyula attól tart, hogy az értekezlet javaslatának elfogadásával az egyesület ellentétbe jönne az erdészeti középiskolák ügyében csak nemrégén elfoglalt elutasító álláspontjával. Azáltal, hogy az erdőőri szakvizsga színvonalát súlyesztjük, a szakiskolákét pedig emeljük és tananyagának megállapításánál arra is figyelemmel vagyunk, hogy egyes szakiskolai növendékek kisebb magánbirtokok kezelésével is megbiztatnak, középiskolát teremtünk, holott ilyet nem akarunk. E miatt s mert az erdőőri oktatás belterjessé tétele által a mutatkozó hiányokon segíteni lehet, Vadas véleményét pártolja, óhajtáná azonban, hogy az értekezlet tárgyalásainak anyaga bocsáttassék a minisztérium rendelkezésére.

Bund Károly reámutat arra a körülményre, hogy az értekezlet összehívását ugyanaz a bizottság hozta javaslatba, amely az erdészeti középiskolák ügyével foglalkozott (Erd. L. 1905. XII. 1083.) s hogy ez a bizottság az értekezletre is meghívást nyert. Az értekezleten erdészeti középiskolát senki sem óhajtott, mindenki teljes tudatában volt annak, hogy ebben a kérdésben az egyesület már határozott állást foglalt. Az értekezlet, amelyen a gyakorlati erdészeti szolgálat kiváló képviselői nyilatkoztak meg, a gyakorlat igényeit kívánta szolgálni, amidőn egyfelől az erdőőri szakvizsga letételét meg akarta könnyíteni, hogy a mostani u. n. erdőszolgák közül is minél többen letehessék azt s fel legyenek eskethetők, másfelől pedig az altiszti iskolák után oly segédszemélyzet nevelését óhajtotta lehetővé tenni, amelyre erdőgazdaságunknak igen sok helyen már ma, a jövőben pedig mindenütt szüksége van. Ebben a tekintetben nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ország nyugoti felében lényegesen mások a viszonyok, mint a keleti határszélen.

Ami az értekezlet ama javaslatát illeti, hogy az altiszti szakiskolák tananyagának kiválasztásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az altiszti iskolák növendékei kisebb magánbirtokok kezelésével is megbiztatnak, utal a titkár arra, hogy ennek az igénynek kielégítését már az erdészeti középiskolák ügyében kiküldött bizottság az alsó erdészeti szakoktatás keretébe utalta. Az ebből származó tananyagtöbblet egyébképpen jelentékeny éppenséggel nem volna, s eléretnék az, hogy jövőre ily kis birtokok kezelése nem kerülne külföldi altiszti iskolák növendékei vagy a mostani erdő-

őri szakiskolák növendékei kezébe s kiküszöbölhető volna a kisebb magánbirtokokon ma jelentékeny számban található oly kezelő-személyzet, amelynek sem formai, sem tényleges minősítése erre az állásra nincsen. Ez pedig csak előnyére válnék erdőgazdaságunknak.

Bedő Albert dr. szerint elsősorban az erdőőri szakiskoláknál mutatkozó hiányokon kellene segíteni. Kíváncsún tartja, hogy a választmány az eltérő véleményekre való tekintettel a kérdés tanulmányozására bizottságot küldjön ki, amelynek az értekezlet tárgyalásainak egész anyaga rendelkezésre bocsátandó. Szükségesnek tartja továbbá, hogy az egész ügy a közgyűlés elé is vitessék.

Krajcsovits Béla elfogadja a bizottság kiküldésére vonatkozó javaslatot s az erdőőri szakvizsga-utasítást is bevonandónak tartja a megvitatás körébe. A 3 évi előzetes gyakorlatot sokalja, hogy az erdőőr az esküt mielőbb letehesse, az 1 évi gyakorlatot is elegendőnek véli.

Tuzson János dr. felveti azt a közvetítő eszmét, nem lehetne-e az erdőőri szakiskolán a jobb elemet egy 3-ik évre ott tartani?

Az igazgató-választmány a kérdés további tanulmányozására *Bedő* Albert dr. elnöklete alatt bizottságot küld ki, amelyben való részvételre *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csik* Imre, *Csupor* István, *Sóltz* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula és *Vadas* Jenő választmányi tagokat, előadóul pedig *Török* Sándor szakiskolai igazgatót kéri fel.

IV. A földmivelésügyi miniszter a Németbirodalommal, Olaszországgal, Oroszországgal, Belgiummal és Svájc-czal kötött új kereskedelmi szerződéseket megküldte az egyesületnek.

Tudomásul vétetik.

V. Fogassy Gyula felhívást küldött az Erdészeti Lapokban leendő közlés végett, amelyben a tagokat felhívja a Wagner Károly alapítvány gyarapítására. A választmány a felhívás közlését elrendeli.

VI. Elnök felhívja a választmány figyelmét arra, hogy az egyesület ez évi december hó 9-én tölti be fennállásának 40 éves jubileumát. Indítványozza, hogy az egyesület idei közgyűlését az évforduló napján tartsa meg és pedig a szokottnál ünepezyesebb keretben. A közgyűlés előkészítésére bizottság kiküldését ajánlja.

A választmány az elnök indítványa értelmében határoz és a közgyűlés előkészítésére a két alelnökből, továbbá *Arató Gyula*, *Nagy Károly* és *Tuzson János dr. vál.* tagokból álló bizottságot küld ki.

VII. Márton Sándornak a múlt évi közgyűlés alkalmával benyújtott indítványát az Erdészeti Lapok kéthetenként való megjelenése ügyében a választmány az állandó lapbizottságnak adja ki véleményezés végett.

VIII. A titkár bejelenti, hogy az elnökség foglalkozott az egyesületi helyiségekben levő két terem egyesítésének tervével, ezt azonban, tekintettel az átalakítás tetemes költségére, elejtette. Ellenben javaslatot tesz a közgyűlési terem és az elnöki szoba elavult és ugyyszólván használhatatlan világítási berendezésének megújítására és megfelelő gáz és villanylámpák beszerzésére nézve. Az összes költségek mintegy 1000 K. tesznek ki.

A választmány ezt a javaslatot elfogadja, de egyben elrendeli, hogy a rendes használat alatt álló irodahelyiségekbe is bevezetessék a villanyvilágítás s az erre szükséges 2—300 K. költséget is engedélyezi.

IX. A titkár utal arra, hogy a tavaszi viharok már több éven át a székház tornyáról a cserépfedél egy részét letépik, úgy hogy ily időben a székház közelében a járás életveszélylyel jár. Nem véli ezért a felelősséget továbbra viselhetőnek s ezért javaslatba hozza, hogy a torony palával újból fedessék, mert a cserép sodronynyal való lekötése elegendőnek nem bizonyult, ellenben a palafedél elegendő ellenálló képességgel bír.

A választmány előbb szakértők meghallgatását kívánja arra nézve, vajjon szépészeti tekintetben nem szenvedne-e a székház, ha a torony más anyaggal fedetnék, mint a tetőzet többi része. Addig a kérdést függőben tartja.

X. Tudomásul vétetik

a) a földmivelésügyi miniszter értesítése, hogy az államvizsgáló bizottságba *Nagy Károly m. k. főerdőtanácsost* kinevezte (1770/905 sz.);

b) hogy az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságába az egyesület részéről jelölt *Laitner Elek*

min. tanácsost és *Kócsy János* erdőtanácsost három évre az intéző bizottság tagjává kinevezte (50/906.);

c) a közérdekű erdősitések jutalmazására és segélyezésére vonatkozó miniszteri átirat (109. és 478—1906. sz.);

d) Hódmezővásárhely átirata, amelyben az erdészeti főiskola áthelyezését ellenzi.

XI. A borszéki közbirtokosság választmánya egy erdejében előfordult tüzesetből kifolyólag közte és a borszéki fürdő bérlője között felmerült jogi kérdés eldöntésére az egyesületet kéri fel.

Az igazgató-választmány azonban, bármennyire megtisztelőnek tartja az egyesületre nézve a közbirtokosság kívánságát, az ily jogi kérdések eldöntésére az egyesületet, mint ilyet, illetékesnek nem tartja és a megtisztelő felszólításnak eleget nem tehet.

XII. Az 1907. évi pécsi általános kiállítás végrehajtó bizottsága az egyesület erkölcsi támogatását kéri. A választmány felhívja az Erdészeti Lapok szerkesztőségét, hogy a kiállításra a tagok figyelmét felhívja.

XIII. Béky Albert „Számtan“ című művének előállításí költségei megtérültek, a szerző azonban kéri, hogy az egyesület művének árusítását továbbra is vállalja el.

A választmány a kérelmet teljesíti.

XIV. A polgári iskolai tanítóképző kebelében létesült „biológiai kollatió“ az Erdészeti Lapok egy példányának díjmentes megküldését kéri. Teljesítettik.

XV. Schillinger Béla erd. főisk. hallgató néhai atyja Schillinger Adolf alapító tagsági jogainak átruházását kéri.

Az alapszabályok értelmében teljesítettik.

XVI. Felvétetnek a következő új rendes tagok: beéri *Balogh Boldizsár* urad. főerdész, aj. *Gaal Károly*; *Bartók Ernő* m. k. erdőgyakornok, aj. *Kuka József*; *Buzás János* m. k. erdőgyakornok, aj. *Porubszky Gyula*; *Herrmann Jaroszlav*, urad. főerdész, aj. *Bund Károly*; *Kovordány Tamás*, urad. erdőkezelő, aj. *Kakas Ödön*; *Matusovits Károly*, *Mocsáry Béla* és *Muttnyánszky Jenő* m. k. erdészjelöltek, *Plotényi Jenő* m. k. erdőgyakornok, aj. *Rónay Antal*; *Rudas Miksa* fabizományi üzlettulajdonos, aj. *Gaal Károly*; *Schwartz Béla* urad. erdőgyakornok, aj. *Lende Ede*; *Solc Svetožár* k. erdőgyakornok, aj. *Ulreich Gyula*; *Szénássy Béla* Coburg hgi

erdőrendező főerdész, aj. Podhradszky András; *Szent-Ivány* Egon
földbirtokos, aj. Bund Károly; *Tóth* Pál alerdész, aj. Kleisl Gyula;
Varga János urad. erdész, aj. Mikolásek György.

<i>Bund Károly</i> s. k. titkár.	K. m. f.	<i>Báró Bánffy Dezső</i> s. k. elnök.
<i>Hirsch István</i> s. k. vál. tag.	Hitelesítésül:	<i>Sóltz Gyula</i> vál. tag.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az erdészeti műszótár szerkesztő-bizottságának 1906. évi február
hó 23-án tartott üléséről.

Jelen voltak: dr. Bedő Albert elnök, Arató Gyula, Bund Károly, Cserny Győző és Illés Nándor szerk. biz. tagok. Távolmaradását több szerk. biz. tag kimentette.

A szerkesztő-bizottság 1904. évi december hó 19-iki ülésén kiküldött háromtagu szűkebb bizottság eddigi működéséről való beszámolósképpen bejelenti, hogy megbízatásának megfelelően azt a szóanyagot, amelyet az egyes szerk. biz. tagok eddig beküldöttek, áttanulmányozta; s egyszersmind — a talált hiányokhoz s az eddigi megállapodásoktól való eltérésekhez képest — megállapította azokat az elveket és azokat a követelményeket, amelyeket a munkálatok további folyamán okvetlenül és szigoruan szem előtt kellene tartani abból az érdekből, hogy az egyes szerk. bizottsági tagok által feldolgozott anyag annak idején egy egy-séges munkára nagyobb fáradság és illetőleg jelentékenyebb átdolgozás nélkül összefoglalható legyen.

Ezzel kapcsolatban azonban a szűkebbkörű bizottság azt is bejelentette, hogy az egyes ágazatokhoz tartozó szóanyagok teljesen egyöntetű s megfelelő feldolgozását a jelenlegi munkabeosztás mellett a maga részéről még arra az esetre sem reményli, ha az egyes szerkesztő-bizottsági tagok az eddigi megállapodásoknak megfelelő újabb részletes szabályok szerint teljesítenék feladatukat; mert az egyéni felfogásnak érvényesülését, ami a szükséges fogalom-meghatározások szövegezésében jut kifejezésre s idéz elő jelentékeny eltéréseket, a részletes utasítások kellően nem befolyásolhatják.

Ennélfogva a szűkebbkörű bizottság, mely az összes szóanyagnak olyan mértékű átdolgozására, mint amilyenre véleménye

szerint annak egységes munkává való összefoglalása céljából szükség lenne, fölhatalmazást nem nyert, de nem is vállalhat mindaddig, míg valamennyi ágazat szóanyaga rendelkezésre nem áll, sokkal helyesebbnek, célszerűbbnek tartaná, ha a szerk. bizottság munkabeosztásán történék módosítás és pedig oly értelemben, hogy a műszótár összes szóanyagának — az egyes szerk. bizottsági tagok támogatása mellett való — összegyűjtése egy e végből kijelölendő szerkesztőre bízassék, akinek — az egyes szerk. bizottsági tagok által összegyűjtött s illetőleg feldolgozott szóanyag kiadása mellett — föladatává tétetnék, hogy a műszótárnak teljes szóanyagát, az eddigi első megállapodások által megszabott korlátok között ugyan, de egyébként teljesen önállóan feldolgozza, nevezetesen az egyes szókhoz és kifejezésekhez füzendő fogalom-meghatározásokat megszövegezze, a munka anyagát kellően berendezze s ekként a további tárgyalásra teljesen előkészítse. Ennek megtörténtével azután a szerkesztő által már teljesen kidolgozott műszótár bocsáttassék az egyes szerkesztő-bizottsági tagok felülbírálnak alá.

A szerkesztő-bizottság — a megjelent biz. tagok csekély számára való tekintettel — a szűkebb bizottság előterjesztésére nézve azt a határozatot hozta, hogy mivel a szűkebb bizottság részéről tett előterjesztés, mely az eddig követett munkabeosztásnak lényeges megváltoztatására irányul, az összes szerkesztő-bizottsági tagokkal előzetesen közölve nem volt, ebben az ügyben új ülés hivassék össze s az érdemben való döntés s lehetőleg már a szerkesztő kijelölése is ezen az ülésen történjék. Ezzel kapcsolatosan azonban a bizottság már most megállapítja, hogy a kijelölendő szerkesztő munkája annak idején szintén megfelelő díjazásban lesz részesítendő. Elhatározza továbbá azt is, hogy a jelen ülés jegyzőkönyvének közlése alkalmával a jövő ülésre valamennyi szerkesztő-bizottsági tag azzal a kéréssel hivassék meg, hogy amennyiben az ülésen való megjelenésben akadályozva lenne, a szerkesztő-bizottság elnökét, a szűkebb bizottság által tett előterjesztéshez való hozzájárulásáról vagy pedig esetleges észrevételeiről multhatatlanul értesíteni sziveskedjék.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Arató Gyula s. k. K. m. f.
előadó és jegyzőkönyvvezető.

dr. Bedő Albert s. k.
elnök.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1905. évi zárszámadása

A) Pénztári számadás.

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1905. év- ben		Előirány- zott összeg 1905. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Pénztári maradvány 1904. évről	—	—	—	—	—	—
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székházbérjövödelme	12955	—	14000	—	—1045	—
II. Az alapító tagok által kötelezvény- ben tett alapítványaik után fizetett kamatok és a régi alapító tagok kedvezményes lapdíja	3852	09	3500	—	+ 352	09
III. A rendes tagok által fizetett tag sági díjak	19510	89	18000	—	+1510	89
IV. Az állam által adott segélyek	4000	—	4000	—	—	—
V. Az egyesület állandó kiadmányai- nak jövedelmei:						
a) Erdészeti Lapok	7454	36	6800	—	+ 654	36
b) Az Erdészeti Zsebnaptár	2592	—	3400	—	— 808	—
c) Az Erdészeti Rendeleték Tára	440	30	200	—	+ 240	30
VI. Az egyesület közlönyében meg- jelenő hirdetések díjai	4178	72	3200	—	+ 978	72
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok el- adásából befolyó jövedelmek	536	90	100	—	+ 436	90
VIII. A törzsvagyon, a titkári nyugdíj- alap és a székesfehérvári ismeret- len alapítvány, valamint a folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	6688	24	5000	—	+1688	24
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevé- tele	1100	—	1100	—	—	—
X. A Wagner Károly alap. bevétele.	1730	—	1680	—	+ 50	—
XI. A gróf Tisza Lajos-alap. bevétele	2076	—	2025	—	+ 51	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1496	—	1480	—	+ 16	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	832	—	821	—	+ 11	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alap. bev.	500	—	500	—	—	—
XV. A Horváth Sándor-alap. bevétele	644	—	644	—	—	—
XVI. A Faragó Béla-alapítvány bevétele	250	—	250	—	—	—
XVII. Postaköltség és más térítmények	334	86	200	—	+ 134	86
XVIII. Megítélt és behajtott perköltségek	429	42	100	—	+ 329	42
XIX. Egyéb bevételek	40	56	100	—	— 59	44
Átvitel	71641	34	67100	—	+4541	34

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1905. év- ben		Előirány- zott összeg 1905. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Átvitel	71641	34	67100	—	+4541	34
B) Átfutó bevételek.						
XX. Az új alapító tagok által kész- pénzben tett egyesületi alapítvá- nyok és a kötelezvényben tett ala- pítványok törlesztésére befizetett összegek	3234	—	2000	—	+1234	—
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok, és a titkár hozzájárú- lása a nyugdíjalaphoz :						
1. Titkári nyugdíjalap	560.	—				
2. Deák Ferencz alapítvány	—.	—				
3. Wagner Károly-alapítvány	1141.90					
4. Gróf Tisza Lajos alapítvány	80.	—				
5. Bedő Albert-alapítvány	—	—	3083	80	700	—
6. Erzsébet királyné-alapítv.	1001.90					
7. Luczenbacher Pál-alapítv.	—.	—				
8. Horváth Sándor-alapítvány	300.	—				
9. Faragó Béla-alapítvány	—.	—				
					+2383	80
XXII. Az egyesület által a szerzők ter- hére kiadott szakkönyvek eladá- sából befolyó jövedelmek	218	80	500	—	—	281
XXIII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	3633	19	2000	—	+1633	19
Összesen	81811	13	72300	—	+9511	13

K i a d á s	Tényleges kiadás 1905. évben		Előirány-zott összeg 1905. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
A) Rendes kiadások.						
I. Hivatalnokok és szolgák illetményei :						
a) a titkár fizetése	5600.	—				
b) a segédtitkár fizetése	1200.	—				
c) a pénztáros fizetése	1600.	—				
d) az írnok fizetése	720.	—				
e) szolga és házmester fizetése	1320.	—				
f) jutalmak és segélyek	756.71		11196	71	11200	— 3 29
II. Írói tiszteletdíjak	2556	—	3000	—	444	—
III. Ügyviteli költségek :						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és távbeszélő	3892.33					
b) lapexpedíció	1313.	—				
c) közgyűlési és utiköltségek	790.62	5995 95	6000	—	4	05
IV. Erdészeti Lapok és más állandó kiadványok nyomtatási költségei :						
a) Erdészeti Lapok	10555.92					
b) Erdészeti Zsebnaptár	2574.24					
c) Erdészeti Rendeletek Tára	184.43					
d) Egyéb kiadványok	—	13314 59	14000	—	685	41
V. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irod. kiadványok költségei	2000	—	2000	—	—	—
VI. A könyvtárgyarapítására és szaklapokra						
VII. Leltári tárgyak beszerzésére	1500	—	1000	—	+ 500	—
VIII. A székházat terhelő kiadások	452	—	500	—	48	—
a) állami adó	3703.62					
b) községi adó és házbérkrajczár	1238.23					
c) vízvezetéki illeték	662.72					
d) udvarvilágítás és gázlángok javítása	802.80					
e) tűzkárbiztosítás 1906. VIII. 1-ig kifizetve	120.86					
f) ablaküveg-biztosítás 1907: V, 25-ig kifizetve	—					
g) Javítások, tisztogatás, kéményseprés	3069.38	9597 61	9600	—	2	39
IX. Illetékegyenérték; az egyesületet mint ilyen terhelő adó	1325	52	1326	—	—	48
X. Egyéb előre nem látott kiadások	1958	18	2000	—	41	82
XI. A Deák Ferencz-alapítvány irodalmi pályadíjai	1100	—	1100	—	—	—
XII. A Wagner Károly - alapítványból adandó segélyek	1730	—	1680	—	+ 50	—
Átvitel	52726	56	53406	—	+ 679	44

K i a d á s	Tényleges kiadás 1905. évben		Előirány-zott összeg 1905. évre		Az elő-iránnyal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	52726	56	53406	—	—	679 44
XIII. A Gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2076	—	2025	—	+	51 —
XIV. A Bedő Albert - alapítványból adandó ösztöndíjak	750	—	1200	—	—	450 —
XV. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	832	—	821	—	+	11 —
XVI. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyekre	500	—	500	—	—	— —
XVII. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	644	—	644	—	—	— —
XVIII. A Faragó B.-alapítványból adandó segélyek	250	—	250	—	—	— —
XIX. Az egyesület ügyvédjének számlájára fizetett összegek	499	03	600	—	—	100 97
B) Áttfutó kiadások.						
XX. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	3234	—	2000	—	+	1234 —
XXI. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek:						
1. Titkári nyugdíjalap	5125.	—				
2. Deák Ferencz alapítvány	—.	—				
3. Wagner K.-alapítvány	1141.90					
4. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	80.	—				
5. Bedő Albert-alapítvány	746.	—				
6. Erzsébet királyné-alapítvány	1001.90					
7. Luczenbacher Pál-alapítvány	—.	—				
8. Horváth Sándor-alapítvány	300.	—				
9. Faragó Béla-alapítvány	—.	—				
10. A székesfehérvári ismeretlen alap	96.	—	8490	80	5400	— +3090 80
XXII. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák kiadási költségei	3000	—	3000	—	—	— —
XXIII. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	5175	55	454	—	+	4721 55
XXIV. Egyéb áttfutó kiadások	3633	19	2000	—	+	1633 19
Összes kiadás	81811	13	72300	—	+	9511 13

B) Alapítványi kamatok és tagsági díjak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
1. Alapító tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1904. év végével	3519	52		
Előírás 1905. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	3890	90	—	—
Összesen			7410	42
Törlesztés:				
1904. évben előre fizetett összeg	102	50		
1905. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	1222	63		
1905. évben fizetett kamat és kedvezményes lapdíj (lásd A) pénztári számadás II. bevételi rovatát	3852	09	5177	22
Marad hátralék 1905. év végén	—	—	2233	20
és pedig:				
1. 1906. évre átvitt összeg	2381.60			
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	148.40			
Marad tehát 1905. év végén hátralék	2233.20			
2. Rendes tagok.				
Tartozás:				
Hátralék 1904. év végével	12767	47		
Előírás 1905. évre	17810	—	—	—
Összesen	—	—	30577	47
Törlesztés:				
1904. évben előre fizetett összeg	409	23		
1905. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	1621	22		
1905. évben fizetett tagsági díjak (lásd A) pénztári számadás III. bevételi rovatát)	19510	89	21541	34
Marad hátralék 1905. év végével:			9036	13
és pedig				
1. 1906. évre átvitt összeg	9595.13			
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	559.—			
Marad tehát 1905. év végén hátralék	9036.13			

C) A gróf Tisza Lajos alapítványra magánkötvényekben tett alapítvány kamatainak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Tartozás:				
Hátralék 1904. év végével	50	—		
Előírás 1905. évre	10	—		
Összesen	—	—	60	—
Törlesztés 1905. évben	—	—	60	—
Marad hátralék 1905. év végével			—	—

D) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása.

Nevezetesen	Példány-szám	Egyenkint		Összesen	
		K	f	K	f
1. Hazánk házi faipara. (Gaul K.)					
Kerükltség	700			227	60
a) Kiadott ingyen példányok	30				
b) Eladatott 1902—1904. évben					
39 példány à 1 K 40 f.					54·60
19 példány à 2 K — f.					38·—
74 példány à 1 K — f.	132	166	60		74·—
(az 1903. évi XI/6-iki vál. ülés XVI. sz. határozata alapján)					
c) 1905-ben 3 példány à 1 K 40 f.	4·20				
1 " à 2 K — f.	2·—	4	6	20	
Összesen	166	—	—	172	80
Marad tehát az 1905. év végén					
a) példány	534				
b) megtérítendő kerükltség	—	—		54	80

Nevezetesen	Példány	Egyenkint		Összesen	
	szám	K	f	K	f
2. A bükk-tűzifa romlása és az ellene való védekezés. (Gellért J.)					
Kerükltség	500			77	—
a) Kiadott ingyen példányok	29				
b) Eladatott 1900—1904. évben					
6 példány à 60 f.	3 K 60 f				
27 példány à 1 K.	27 K — f	30	60		
c) 1905-ben					
6 példány à 60 f.	3 K 60 f				
2 példány à 1 K	2 K — f	5	60		
Összesen	70	—	—	36	20
Marad tehát az 1905. év végén					
a) példányszám	430	—	—	—	—
b) megtérítendő kerükltség	—	—	—	40	80
3. A külföldi fanemek megtelepítése stb. (Péché D.)					
Kerükltség	1000			1099	34
a) Kiadott ingyen példányok	23				
b) Eladatott 1903—4. évben					
18 példány à 3 K	54 K — f				
9 példány à 4 K*)	35 K 90 f	89	90		
c) 1905. évben					
4 példány à 3 K	12 K — f				
— példány à 4 K	— K — f	12	—		
Összesen	54	—	—	101	90
Marad tehát az 1905. év végén					
a) példányszám	946	—	—	—	—
b) megtérítendő kerükltség	—	—	—	997	44
4. Számtan erdőőriskolák részére. (Béky A.)					
Kerükltség	1000			544	30
a) Kiadott ingyen példányok	20				
b) Eladott 1904. évben					
177 példány à 1 K 50 f	265 K 50 f				
35 példány à 2 K 40 f**)	83 K 80 f	349	30		
c) 1905. évben 101 példány à 1:50, 151:50 K					
86 " à 2:40, 206:40 K		357	90		
Összesen	419	—	—	707	20
Szerzőnek 1905. XII/27. megküldetett				162	90
Marad tehát 1905. év végén					
a) példányszám	581				
b) megtérítendő kerükltség					

*) 10 fillér a gyermeknevelési alapra levonatotl.

**) 20 fillér postaköltségre levonatotl.

E) Vagyon-számadás.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>I. Cselekvő vagyon. a) Készpénz.</i>				
Maradvány 1904. év végével				
1. Az általános alaptőke számadása szerint	8791	27		
2. A gróf Tisza Lajos-alapítvány számadása szerint	54	62		
3. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány számadása szerint	203	88		
4. A Bedő Albert-alapítvány számadása szerint	886	79		
5. A Wagner K.-alapítv. számad. szerint	623	60		
6. Az Erzsébet királyné alap. szám. szerint	599	72		
7. A titkári nyugdíjalap számadása szerint	5271	—		
8. A Horváth Sándor alap. " " "	125	70		
9. A Faragó Béla " " "	53	36	16609	94
1905. évi bevétel:				
1. Az általános alaptőke javára				
a) Készpénzben tett új alapítványok	—	—		
b) Kötvényben tett alapítványok tőketörlesztése	3234	—		
c) A kézipénztár feleslegéből	5175	55		
d) Kisorsolt földhitelint. záloglevél értéke	—	—		
2. A titkári nyugdíjalap javára	5125	—		
3. A Wagner Károly-alapítvány javára	1141	90		
4. A székesfehérvári ismeretlen-alapítvány javára	558	04		
5. Az Erzsébet királyné-alapítvány javára	1001	90		
6. A gróf Tisza Lajos-alapítv. javára	80	—		
7. A Bedő Albert-alapítvány javára	746	—		
8. A Luczenbacher Pál-alapítvány javára	4995	—		
9. A Horváth Sándor-alapítvány javára	300	—		
10. A Faragó B.-alapítv. javára	—	—	22357	39
1905. évi kiadás:				
Összesen	—	—	38967	33
1. Az általános alaptőke terhére értékpapírok vásárlására (10200 K. n. é. magyar koronajáradék (lásd E I. c) bevétel 1. tételét)	10056	91		
2. A titkári nyugdíjalap terhére 9200 K. n. é. magyar koronajáradék (l. E I. c) bev. 2. tét.)	8975	11		
3. A Bedő Albert alap. terhére 1200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 3. tét.)	1175	24		
4. A Wagner K. a. terhére 1200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 4. tét.)	1167	71		
5. A székesfehérvári ism. alap. terhére 200 K. n. é. koronajáradék (l. E I. c) bev. 5. tét.)	198	38		
200 K. n. é. 1860. évi államsorsjegy	393	88		
6. Az Erzsébet királyné-alap. terhére 1000 K. n. é. koronajáradék (l. E I. c) bev. 6. tét.)	976	85		
7. Luczenbacher Pál alap. terhére 5200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 7. tét.)	4980	18		
8. Horváth Sándor alap. terhére 400 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 8. tét.)	381	72		
Összesen	—	—	28305	98
Marad 1905. végével készpénz	—	—	10661	35
E készpénzmaradv. részletezését alapok szerint l. G) a.				

Nevezetesen	Egyen- kint		Összesen	
	K.	f.	K.	f.
b) Magánkötvények.				
Maradvány 1904. évről:				
1. Általános alaptőke	72891	65		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—		
1905. évi bevétel:	3460	—	76551	65
1905. évi kiadás:				
1. Készpénzben történt törlesztés folytán (lásd E. I. a) bevétel I. b)	3234	—		
2. Az 1905. évi közgyűlés által leiratott	2336	—	5570	—
Marad 1905. év végével	—	—	70981	65
és pedig:				
1. Általános alaptőke	70781	65		
2. Gróf Tisza Lajos alapítvány	200	—	70981	65
c) Értékpapírok.				
Maradvány 1904. év végével:				
40/o-os magyar koronajáradék	134300	—		
40/o-os magyar földhitelintézeti záloglevél	87800	—		
40/o-os magyar földhitelintézeti szab. és talaj-javítási záloglevél	102000	—		
1860. évi államsorsjegy	1200	—		
30/o-os osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	600	—		
Gazdák biztosító szövetk. üzlet rész	200	—		
50/o-os Orsz. közp. hitelszövetkezeti kötvény	10000	—	336100	
1905. évi bevétel:				
1. Az általános alaptőke javára K. n. é. magyar koronajáradék	10200	—		
2. A titkári nyugdíjalap javára K. n. é. magyar koronajáradék	9200	—		
3. A Bedő Albert-alap javára K. n. é. magyar koronajáradék	1200	—		
4. A Wagner K. alap javára K. n. é. m. kor. jár.	1200	—		
5. A székesfehérvári ism. alap javára K. n. é. m. koronajáradék és	200	—		
K. n. é. 1860. évi államsorsjegy	200	—		
6. Az Erzsébet királyné alap javára K. n. é. magy. koronajáradék	1000	—		
7. Luczenbacher Pál alap javára K. n. é. magy. koronajáradék	5200	—		
8. Horváth Sándor alap javára K. n. é. m. kor. jár.	400	—	28800	
Összesen			364900	—
1905. évi kiadás			5400	—
Marad 1905. év végével			359500	—
Ezen maradvány részletezését értékpapírnemek szerint lásd G) alatt.				

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K.	f.	K.	f.
<i>d) Egyesületi székház.</i>				
Maradvány 1904. évről			388330	52
1905. évben bevétel vagy kiadás nem volt.	—	—	—	—
Marad 1905. év végével	—	—	388330	52
<i>e) Leltári tárgyak.</i>				
1. Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyiségeinek belső berendezésére beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1904. év végével 630 db értéke	23574	60	—	—
1905. évi bevétel 11 " "	392	—	—	—
Összesen 641 db értéke	—	—	23966	60
1905. évi kiadás — db értéke	—	—	—	—
Marad 1905. év végével 641 darab	—	—	23966	60
<i>f) Könyvtár.</i>				
1. Általános könyvtár.				
Maradvány 1904. év végével 1796 mű 2475 kötet	17628	79	—	—
1905. évi bevétel 226 mű 265 kötet	1348	96	—	—
Összesen 2022 mű 2740 kötet	—	—	18977	75
1905. évi kiadás 1 " 1	—	—	—	—
Marad 1905. év végével 2021 mű 2739 kötet	—	—	18975	75
2. Díszkötésű könyvtár.				
Maradvány 1904. év végével 325 mű 393 kötet	2771	08	—	—
1905. évi bevétel 16 mű 16 kötet	74	50	—	—
Összesen 341 mű 409 kötet	—	—	2845	58
1905. évi kiadás — " —	—	—	—	—
Marad 1905. év végével 341 mű 409 kötet	—	—	2845	58
Összes könyvek 1905. év végével 2362 mű 3148 kötet	—	—	21821	33
<i>g) A magyar földhitelintézetnél lévő folyószámla szerint az 1905. év végével az egyesület javára maradt egyenleg</i>				
.....	—	—	—	—

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Összesítés.				
<i>I. Az egyesületi vagyron javára eső összegek.</i>				
a) Készpénz	10661	35		
b) Magánkötvények	70981	65		
c) Értékpapírok	359500	—		
d) Az egyesületi székház értéke	388330	52		
e) Leltári tárgyak értéke	23966	60		
f) Könyvtár értéke	21821	33		
g) Magyar földhitelintézeti számla-egyenleg	—	—		
Összesen	—	—	875261	45
Egyesületi vagyron 1905. év végével	—	—	875261	45
1904. év végével volt	—	—	858106	58
Szaporodás 1905. évben	—	—	17154	87
A szaporodásból esik:				
1. Alaptőkére és a külön rendeltetéssel bíró alapítványokra (l. G.)	15341	41		
2. A könyvtár értékének szaporodására (l. E. I. f. 1. és 2.)	1421	46		
3. Magyar földhitelintézeti számla-egyenleg-különbözet	—	—		
4. A leltár értékének szaporodására (l. E. e.)	392	—		
<i>II. Az egyesületi vagyron terhére eső összegek</i>	—	—		
Összes szaporodás	—	—	17154	87

F) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Maradvány 1904. év végével.....			19232	30
1905. évi bevétel.....			7022	24
Összesen			26254	54
1905. évi kiadás.....			4365	29
Maradvány 1905. év végével.....			21889	25
ebből esik:				
1. A műszótári letétre.....	2627	—		
2. A Deák Ferencz-alapítvány kamataira.....	8600	—		
3. A Horváth Sándor-alap. kamataira.....	928	31		
4. Irodalmi letétre.....	7716	39		
5. Egyéb letétre.....	2017	55		
Összesen	21889	25	—	—

G) Az alaptőke és a külön rendeltetéssel

Nevezetesen	Alaptőke		Titkári nyugdíj-alap		Deák Ferencz-alapítvány		Luczenbacher Pál-alapítvány	
	K	f	K	f	K	f	K	f
Maradvány 1904. év végével	178882	92	30071	—	27500	—	10000	—
Szaporodás 1905. évben.								
1. Magán-kötvény (l. E I. b) — — — — —	3460	—	—	—	—	—	—	—
2. Készpénz (l. E I. a) bev.) — — — — —	8409	55	5125	—	—	—	4995	—
3. Értékpapirokban (l. E I. c) bev.) — — — — —	10200	—	9200	—	—	—	5200	—
Összesen	200952	47	44396	—	27500	—	20195	—
Kiadás 1905. évben.								
1. Készpénz (l. E I. a) kiad.) — — — — —	10056	91	8975	11	—	—	4980	18
2. Magánkötvényekben (l. E I. b) — — — — —	5570	—	—	—	—	—	—	—
3. Értékpapirokban (l. E I. c) — — — — —	—	—	—	—	—	—	5000	—
Összesen	15626	91	8975	11	—	—	9980	18
Marad 1905. év végével	185325	56	35420	89	27500	—	10214	82
és pedig:								
1. Készpénz — — — — —	7143	91	1420	89	—	—	14	82
2. Magánkötvényekben — — — — —	70781	65	—	—	—	—	—	—
3. 4 ⁰ /o-os magyar koronajáradék — — — — —	34400	—	18600	—	27500	—	5200	—
4. 4 ⁰ /o-os magyar földhitelintézeti záloglevél — — — — —	36600	—	10200	—	—	—	—	—
5. 4 ⁰ /o-os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél — — — — —	36200	—	5200	—	—	—	—	—
6. Orsz. központi hitelszöv. kötvény — — — — —	—	—	—	—	—	—	5000	—
7. 1860. évi államsorsjegy — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—
8. 3 ⁰ /o-os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Gazdák biztosító szövetkezeti üzletrész — — — — —	200	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	185325	56	35420	89	27500	—	10214	82

BUDAPEST

Bund Károly s. k.
titkár

bíró alapítványok nyilvántartása.

Horváth Sándor-alapítv.		Wagner Károly-alapítvány		Gróf Tisza Lajos-alapítvány		Bedő Albert-alapítvány		Székes- fehérvári ismeretlen alapítvány		Erzsébet királyné alapítvány		Faragó B.- alapítvány		Összesen	
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
16125	70	44023	60	50654	62	38286	79	2603	88	21399	72	6253	36	425801	59
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3460	—
300	—	1141	90	80	—	746	—	558	04	1001	90	—	—	22357	39
400	—	1200	—	—	—	1200	—	400	—	1000	—	—	—	28800	—
16825	70	46365	50	50734	62	40232	79	3561	92	23401	62	6253	36	480418	98
381	72	1167	71	—	—	1175	24	592	26	976	85	—	—	28305	98
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5570	—
—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	5400	—
381	72	1167	71	—	—	1175	24	992	26	976	85	—	—	39275	98
16443	98	45197	79	50734	62	39057	55	2569	66	22424	77	6253	36	441143	—
43	98	597	79	134	62	457	55	169	66	624	77	53	36	10661	35
—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70981	65
14600	—	31200	—	—	—	10200	—	400	—	20800	—	—	—	162900	—
—	—	6000	—	6000	—	22200	—	200	—	400	—	6200	—	87800	—
1800	—	6800	—	44400	—	6200	—	800	—	600	—	—	—	102000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—	5000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—
—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
16443	98	45197	79	50734	62	39057	55	2569	66	22424	77	6253	36	441143	—
Szaporodás 1905. évben														15341	41

január hó 20-án

Gaál Károly s. k.

pénztáros

Tekintetes Igazgató-választmány!

Az 1905. évi pénztári naplóból, valamint a számadások tételeit részletesen kimutató rovatkönyvből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1905. évi bevétele	--- --- --- --- ---	81,811 K. 13 f.
1905. évi kiadása	--- --- --- --- ---	81,811 K. 13 f.
s az 1905. évi pénztári maradvány	--- .. --- ---	— K. — f.

volt.

A kiadások főösszegéből azonban:

1. az általános alaptőke javára	--- --- --- --- ---	8,409 K. 55 f.
2. a titkári nyugdíjalap javára	--- --- --- --- ---	5,125 K. — f.
3. a „Wagner Károly“-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	1,141 K. 90 f.
4. az „Erzsébet királyné“-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	1,001 K. 90 f.
5. a „Bedő Albert“-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	746 K. — f.
6. a székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára	--- --- --- --- ---	558 K. 04 f.
7. a gróf Tisza Lajos-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	80 K. — f.
8. a Luczenbacher Pál-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	4,995 K. — f.
9. a Horváth Sándor-alapítvány javára	--- --- --- --- ---	300 K. — f.
10. a Faragó Béla-féle alapítvány javára	--- --- --- --- ---	— K. — f.
összesen	--- --- --- --- ---	22,357 K. 39 f.

adatott át az alapítványi számadásnak.

A vagyoni állást az 1905. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

a) Készpénzben	--- --- --- --- ---	10,661 K. 35 f.
b) Alapító tagok magánkötvényeiben	--- --- --- --- ---	70,981 K. 65 f.
c) Értékpapirokban és pedig:		

4%-os magyar koronajáradék 162,900 K.

4%-os magy. földh. záloglevél 87,800 K.

4%-os magyar földh. szab. és

talajjav. záloglevél --- --- 102,000 K.

1860. évi államsorsjegy --- --- 1.000 K.

3%-os ztr. földh. 1889. évi sorsj. 600 K.

Gazdák bizt. szöv. üzletjegy 200 K.

Országos központi hitelszövet-

kezeti kötvény --- --- 5,000 K. 359,500 K. — f.

Átvitel --- --- 441,143 K. — f.

	Áthozat	441,143 K. — f.
d) Egyesületi székházba befektetett összeg	---	388,330 K. 52 f.
e) Leltári tárgyak értéke	---	23,966 K. 60 f.
f) A könyvtár értéke	---	21,821 K. 33 f.
g) Magyar földhitelintézeti számlaegyenleg	---	— K. — f.
	Osszesen	875,261 K. 45 f.

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatások tüntetik fel.

Az A) alatt tárgyalt pénztári számadás szerint az előirányzott 72,300 K. bevétellel, illetve kiadással szemben 81,811 K. 13 f. folyt be, illetve adatott ki; a bevételi illetve kiadási többlet tehát 9,511 K. 13 f.

Az egyes *bevételi rovatoknál* mutatkozó nagyobb eltérések indokolására felemlítjük: hogy az I. rovaton mutatkozó eltérés onnan ered, hogy az egyesületi helyiségek elrendelt kibővítése tolytán a 11. számú lakás üresen állott, azután pedig az átalakítások folytán kisebbedett és az átalakítások befejeztéig nem volt kiadható; az V. b. rovaton mutatkozó hiány az Erdészeti Zsebnaptár gyérebb megrendelése folytán állott elő és mert pótkézelés egyáltalában nem eszközöltetett; ugyanaz áll a XXII. rovatra vonatkozólag is.

A VI. kiadási rovaton mutatkozó tulkiadás az igazgatóválasztmánynak 1905. X. 6-án tartott ülésében engedélyeztetett. — A többi rovatoknál mutatkozó s az alapokra vonatkozó tulkiadások a megfelelő bevételi rovatok alatt mutatkozó több bevétel ellentételei s onnan erednek, hogy ezen alapok tőkéi a mult évben tetemesen szaporodván, kamatjövedelmük több volt.

Az előirányzattal szemben mutatkozó ezen eltérések daczára az 1905. évi folyó pénztári kezelés is igen kedvezőnek mondható, a mennyiben az előirányzott 454 K-val szemben 5175 K. 55 f. (XXIII. rovat) pénztári felesleg volt az alaptőkéhez csatolható.

Meggyőződünk arról, hogy az E) — c) alatt kimutatott értékpapírok a magyar földhitelintézetnél el vannak helyezve.

Javasoljuk ebből kifolyólag, hogy a számadók részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Az 1907. évi költségvetést, tekintettel az előre látható s még meg nem állapítható szükségletekre, csak a közgyűlést megelőző választmányi ülésen lesz szerencsénk bemutatni.

Budapest, 1906. február hó 12-én.

A számadás-vizsgáló bizottság:

Bodor Gyula s. k.

Balogh Ernő s. k.

Gruber Gyula s. k.

Szalai Ernő s. k.

Térfi Béla s. k.

FAKERESKEDELEM.

Fakereskedelmi viszonyaink az 1905. évben.

Az elmúlt 1905-ik év fakereskedelmünkre általában kedvező volt s az erdőbirtokos is megelégedéssel tekinthet arra vissza, mert a fa főárai emelkedtek, nem egy esetben mondhatni: tetemesen emelkedtek. A fa-külforgalomról a következő számok nyujtanak képet:

I. Behozatal:

	1904	1905
	métermázsza	
Épület és műfa tölgyfából (nyers) ---	2213	25760
ebből esik Boszniára ---	1044	21885
Ausztriára ---	623	3684
Romániára ---	36	191
Épület és műfa dió, olaj és babérfából (nyers) ---	5742	7411
ebből esik Ausztriára ---	828	703
Boszniára ---	1634	4719
Épület és műfa juhar, körte stb. fából (nyers) ---	4862	5885
ebből esik Ausztriára ---	3362	2361
Boszniára ---	—	3442
Romániára ---	1277	81
Épület és műfa kőris, szil, akác gesztenye és gyertyánfából (nyers) ---	11145	33524
ebből esik Ausztriára ---	547	1214
Boszniára ---	1085	12711
Európai Törökországra ---	9313	19000
Épület és műfa bükkfából (nyers) ---	663	9784
ebből esik Ausztriára ---	279	3037
Boszniára ---	342	6639
Épület és műfa nyár, hárs, jegenye és égerfából (nyers) ---	29163	5477
ebből esik Boszniára ---	28050	4802
Épület és műfa fenyőfából (nyers rudak kiv.) ---	1286538	948118
ebből esik Ausztriára ---	79693	54048
Boszniára ---	130624	20061
Romániára ---	1076221	874009
Bányafa ---	118568	105857
ebből esik Ausztriára ---	111382	100617
Romániára ---	—	2027
Vasuti talpfa ---	44581	43359
ebből esik Ausztriára ---	1041	10
Boszniára ---	42234	43349

	1904	1905
	métermázsza	
Donga, hordófa kemény	183006	137982
ebből esik Ausztriára	1825	3823
Boszniára	166138	105362
Németországra	123	496
Szerbiára	9346	26906
Észak-Romániára	635	127
Fűrészelt és faragott tölgyműfa	23219	22441
ebből esik Ausztriára	9334	10802
Boszniára	10823	4815
Romániára	2651	6790
Fűrészelt és faragott juhar s körte stb. műfa	3949	2637
ebből esik Ausztriára	3095	1975
Boszniára	654	661
Fűrészelt és faragott kőris, szil, akác, gyertyán és gesztenye műfa	11447	8809
ebből esik Ausztriára	10887	7389
Boszniára	415	1400
Fűrészelt és faragott bükkműfa	122861	100047
ebből esik Ausztriára	11610	6237
Boszniára	106454	89471
Romániára	4797	4339
Fűrészelt és faragott hárs, jegenye és nyár műfa	9777	6723
ebből esik Ausztriára	5488	4640
Boszniára	2357	872
Oroszországra	1809	1196
Fűrészelt és faragott fenyőműfa	2733438	2852036
ebből esik Ausztriára	2450509	2313629
Boszniára	281311	298195
Romániára	1496	2097

Behozatalunk eszerint a múlt év eredményéhez képest általában véve mintegy 500000 métermázsával csökkent. Ez a csökkenés különösen a gömbölyű fenyőfa, donga s hordófa javára mutatkozik, ellenben Ausztriából az 1905. évben, az 1904. évi eredménnyel közel egyenlően, ismét 2313629 *mm* puha fűrészáru hozatott be az országba. A behozatal a közös vámterület harmadik részéből, Boszniából a múlt évben is erősen emelkedett. Különösen a gömbölyű tölgy, épület és műfa, továbbá ugyanolyan juhar, kőris, szil, sőt még a bükkfa is nyers álla-

potban jelentékeny mennyiségben lett behozva; míg jelentékenyen csökkent Boszniából a gömbölyű fenyőfának, donga és hordófának s a fűrészelt tölgy stb. műfának behozatala.

Romániából a gömbölyű épület és műfa behozatala csökkent, míg a kemény és puha fűrészáru behozatala emelkedett.

II. Kivitel.

	1904	1905
	métermázsza	
Épület és műfa tölgyfából (nyers) --- ---	509951	482711
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	93934	115506
Németországba --- --- --- ---	247335	301051
Hollandiába --- --- --- ---	145219	49810
Épület és műfa juhar s kőrtefából (nyers) --- ---	51842	51215
Épület és műfa kőris, szil, akác, gyertyán, gesztenyefából (nyers) --- --- --- ---	165416	230863
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	80070	101383
Németországba --- --- --- ---	52597	87120
Nagybritanniába --- --- --- ---	27896	37065
Épület és műfa bükkfából (nyers) --- ---	53132	52113
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	28875	34545
Olaszországba --- --- --- ---	5412	7375
Spanyolországba --- --- --- ---	5942	2073
Oroszországba --- --- --- ---	12522	6235
Épület és műfa nyár, hár, jegenye, éger fából (nyers) --- --- --- ---	37541	30123
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	37182	28593
Épület és műfa fenyőfából (nyers rudak kivételével) --- --- --- ---	557026	483465
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	186329	141995
Németországba --- --- --- ---	161414	112918
Romániába, illetőleg Galaczon át más országokba --- --- ---	188165	124832
Bulgáriába --- --- --- ---	2720	19462
Törökországba --- --- --- ---	—	18318
Bányafa --- --- --- --- --- ---	260645	258411
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	249466	244617
Németországba --- --- --- ---	10933	13794
Vasuti talpfa --- --- --- --- --- ---	544717	517504
ebből esik Ausztriába --- --- --- ---	393703	397028
Németországba --- --- --- ---	82827	46724
Olaszországba --- --- --- ---	4930	17196
Görögországba --- --- --- ---	51696	38980

	1904	1905
	métermázsza	
Donga, hordófa (kemény) --- --- --- ---	957151	920325
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	230734	219213
Németországba --- --- --- ---	185529	167404
Franciaországba --- --- --- ---	438147	433551
Olaszországba --- --- --- ---	19245	22875
Görögországba --- --- --- ---	21639	16138
Fűrészelt és faragott tölgy műfa --- --- --- ---	1461041	1577134
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	288584	290435
Németországba --- --- --- ---	327659	339986
Franciaországba --- --- --- ---	322795	348020
Belgiumba --- --- --- ---	190071	204307
Algírba --- --- --- ---	11458	3211
Spanyolországba --- --- --- ---	12890	17060
Svájcba --- --- --- ---	81462	109746
Fűrészelt és faragott juhar és körteműfa --- --- --- ---	17094	17332
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	12362	14655
Fűrészelt és faragott kőris, szil, akác, gesztenye és gyertyánműfa --- --- --- ---	82702	104303
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	46616	68988
Németországba --- --- --- ---	14054	26057
Nagybritanniába --- --- --- ---	10248	4078
Fűrészelt és faragott bükműfa --- --- --- ---	635455	668133
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	253779	238278
Olaszországba --- --- --- ---	189811	245328
Spanyolországba --- --- --- ---	63453	59686
Oroszországba --- --- --- ---	20883	11906
Svájcba --- --- --- ---	34307	31974
Németországba --- --- --- ---	38750	37064
Fűrészelt és faragott hárs, jegenye, nyárs, éger műfa --- --- --- ---	18381	17987
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	13607	16341
Fűrészelt és faragott fenyő műfa --- --- --- ---	2852036	2996426
ebből kivittek Ausztriába --- --- --- ---	1147130	1322194
Németországba --- --- --- ---	681492	539231
Olaszországba --- --- --- ---	165510	249636
Franciaország --- --- --- ---	138293	137065
NagyBritanniába --- --- --- ---	191508	180955
Egyiptomba --- --- --- ---	71641	109676
Algírba --- --- --- ---	37794	31565

Ausztriába való kivitelünk 1905. évben átlag mintegy 2650 kocsiakománnyal szaporodott. A szaporodás főleg az akác, szil,

kőris gömbölyű épülettának, továbbá a fűrészelt és faragott tölgy és fenyőműfának kivitelére vonatkozik.

A vámkülföldre kivitelünk mintegy 700 kocsirakománnyal kedvezőtlenebb a múlt évi eredményhez képest.

Fakülkereskedelmi mérlegünk azonban az 1905. évben mégis 3950 kocsirakománnyal, vagyis mintegy 1,835.000 K-val kedvezőbb, mint az 1904. évben.

Az egész monarchiának összes kivitele 412.276 kocsirakomány volt, miből Magyarországra 54.600 kocsi, vagyis kereken mintegy $13\frac{1}{4}\%$ esik. A valóságban azonban ez a kvóta 20% -ra tehető, mert faanyagunk jelentékeny része Ausztrián keresztül reexpedicziós úton jut a vámkülföldre.

A Magyarországból Ausztriába szállított fa értéke mintegy $23\frac{1}{2}$ millió K. A vámkülföldre mintegy $47\frac{1}{2}$ millió K értékű fát visznek ki s így érték szerint Magyarország az egész monarchia kiviteléből 19% -kal és az előbb említett Ausztrián át reexpediált fának figyelembe vételével 24 — 25% -kal részesedik.

A múlt évihez hasonló élénk keresletre és hasonló magas tőárakra (ugy a kemény-, mint a puhafánál) évtizedek óta nem volt példa. Az 1867. évi kiegyezést követő években is hatalmasan fellendült a faanyagok kereskedelme, de ezt akkor a politikai viszonyok okozta gazdasági fellendülésnek lehetett tulajdonítani, amit most éppenséggel nem mondhatunk.

Mi tehát az oka annak, hogy faáraink oly magasra emelkedtek, hogy az elmúlt évben megtartott versenytárgyalásoknál 40 — 80 — 100 százalékos felülkinálattal találkoztunk? (L. Erdészeti Lapok m. évi július és különösen a f. évi januári füzetben irt közleményemet.)

Általánosságban a faárak emelkedését a világ faszükségletének a kultúrával együtt haladó rohamos emelkedésében, másfelől az északamerikai Egyesült Államok, valamint a háborúval és belzavarokkal elfoglalt Oroszország, továbbá Svédország és Norvégia kivitelre szánt fatermelésének csökkentésében, egyszóval a világpiaczon bekövetkezett helyzetben találjuk.

Különösen a finom minőségű, más országok tölgyfa anyagával alig pótolható, szlavonországi tölgyfa az, melynek ára emelkedik, mert 4 — 5 év múlva hosszú időre teljesen elfogy.

A tölgyfaárak megállapításánál a külföldi piac elsősorban mérvadó, de a fenyőtermékek árai is, bár ezek alakulására a bel-földi fogyasztás nagyobb befolyással bír, az eddigiekből ítélve emelkedni fognak: különösen akkor, ha a politikai viszonyok javultával az állami beruházások keresztülvitelére is kerül majd a sor.

Ezidőszerint az emelkedett árak jelentékeny esésétől nem kell tartani. Az eddiginél nagyobb termelésre, nagyobb kiterjedésű erdők kihasználására (ha csak majd Oroszországban nem) nincsen kilátás, a fogyasztás is mindinkább nő és régebben termelt fa kevés van készletben.

A faárak m. évi emelkedéséből azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy a fát jobban kell megbecsülnünk és értékesíteniünk, másrészt, hogy a fakereskedőnek most már a drágább pénzen megvásárolt fát nem a régi rendszer szerint kezdetleges fűrészekkel kell feldolgozni, hanem azt a gyakorlott famunkások egyre tartó kivándorlása és a munkabérek emelkedése következtében valóságos ipartelepeken gyári berendezések segítségével a legokoszerűbben, leggazdaságosabban kell a kereskedelem céljaira előállítani.

Erdőgazdasági szempontból a múlt év fakereskedelme nevezetesen a faárak hirtelen emelkedése csak előnyösnek jelezhető, hiszen első sorban és közvetlenül a birtokos vette annak hasznát és árhanyatlás a közel jövőben sem igen várható. Ezenkívül sok, eddig még fel nem tárt erdő kihasználását is maga után fogja vonni az átalakult gazdasági helyzet.

Mint fakereskedelmünkre egyébképpen befolyással bíró kedvező körülményeket felemlíthetjük egy fakereskedő hitelintézet megalakulását és a fatőzsde intézményének létesítését, míg másfelől a budapesti tutajkikötő kérdésének stagnálását a kedvezőtlen jelenségnek kell tartanunk.

Cserny Győző.

IRODALOM.

I. Lapszemle.

A poroszországi gazdasági kamarák jelentősége a magán-erdőbirtokra nézve. Ily czim alatt érdekes fejtegetéseket olvassunk a Zeitschrift für Forst- u. Jagdwesen m. é. szeptember havi füzetében Schwappach dr. tollából Poroszországban 1894 óta áll fenn az a törvény, amelylyel a gazdák (földműveléssel foglalkozók) testületi szervezése céljából az ipar és kereskedelmi kamarák mintájára a gazdasági kamarák intézménye létesült. Működési körük rendszerint egy tartományra terjed ki. Rendeltetésük a mező- és erdőgazdaság érdekeit előmozdítani, a földbirtok helyzetének javítására irányuló törekvéseket istápolni, mely irányban önálló javaslatokkal léphetnek fel. Feladatuk továbbá, hogy a hatóságokat a mező- és erdőgazdaságra vonatkozó kérdésekben véleményükkel támogassák.

A gazdasági kamarák tagjainak választhatók: bizonyos megszabott nagyságu mező- és erdőgazdasági terület tulajdonosai, haszonélvezői vagy bérlői, nemkülönben ezek képviselői és megbízottjai. A gazdasági kamarák ezenfelül fel vannak jogosítva, hogy taglétszámuk 10 százalékának erejéig szakértőket és a mező- és erdőgazdaság körül érdemeket szerzett személyeket válasszanak, akik a kamara tanácskozásaiban részt vehetnek, de szavazati joggal nem birnak. A gazdasági kamarák költségei, amennyiben állami hozzájárulásból vagy egyéb bevételekből nem fedezhetők, közadók módjára lesznek kivetve a telkek birtokosaira, haszonélvezőire és bérlőire, ez a kamarai illeték azonban a földadó $1\frac{1}{2}$ százalékát rendszerint nem haladhatja túl.

Danckelmann dr. annak idején fáradozott, hogy a kamarákon belül az erdőgazdaság hivatalból képviselettel birjon, ebbeli fáradozásai azonban nem jártak eredménynyel. Ha tehát erdészeti szakértők nem választatnak meg, mint a kamara tagjai, akkor a kamara jóindulatától függ, vajjon kiegészíti-e magát erdészeti szakértőkkel.

Az életszükséglet azonban arra vezetett, hogy bár különféle alakban, mégis a 13 porosz gazdasági kamara közül 10 gondoskodott erdészeti szakértőről. És pedig:

1. erdészeti szakértőket, mint kamaratagokat választott West-

fália és Kassel, anélkül azonban, hogy külön erdészeti szakosztályt alakított volna.

2. Külön erdészeti bizottságot vagy szakosztályt alakított 7 kamara.

3. Végül a schleswig-holsteini gazdasági kamara az ottani erdészeti egyesülettel lépett szervi kapcsolatba.

Hogy az erdőbirtokosoknak erdészeti tanácscsal szolgálhasanak, több kamara (5) maga alkalmazott erdészeti szakértőket, mások állami, községi vagy magánerdőtisztekkel léptek egyezsége, úgy hogy ezek kívánatra az erdőbirtokosok rendelkezésére állanak. Ezek az erdőtisztek részben még szolgálatban állanak, részben már nyugdíjazottak.

A gazdasági kamarák működése erdészeti téren lényegesen függ attól, hogy milyen erdészeti szolgálatának szervezése.

Ha csupán arról történt gondoskodás, hogy a kamara tagjai között erdészeti szakértő is legyen, akkor ez a tanácskozásoknál hasznára lehet a kamarának, de a kamara ekként nagyobb mérvű tevékenységet erdészeti téren nem fejthet ki.

Lényegesen jobb, ha saját szakértőt tart a kamara, akár mint állandó alkalmazottját, akár más szolgálatban álló, a szükséghez képest igénybe vett erdőtisztet.

Ez az utóbbi mód egymagában azonban szintén nem kielégítő, mert az illető tisztviselőket rendes foglalkozásuk rendszerint nagyon leköti s ezért a magánerdők ügyeinek csak kevés időt szentelhetnek. Lehetetlen ily körülmények között az erdőrendezés terén való sikeres tevékenység, pedig ez a nagybirtokokra is jelentőséggel bír s a Brandenburgban szerzett tapasztalatok szerint éppen ezen a téren óhajtják a birtokosok igen gyakran igénybe venni a kamara szakértőit.

Nyugdíjazott idősebb erdőtisztek alkalmazása sem vált be, mert ezek többnyire már nem rendelkeznek teljes munkaerejük felett s a folytonos utazgatás és a birtokosokkal való tárgyalás fáradalmait is nehezen bírják el, nem is szólva arról, hogy a kellő kezdeményező erő is hiányzik belőlük. Ebben a tekintetben figyelemre méltó, hogy a brandenburgi gazdasági kamara erdészeti szakértője 1904-ben 200 napot töltött uton.

Megfelelőnek tehát csakis az a rendszer bizonyult, amidőn a

kamarák még elég fiatal, életerős erdőtisztet szerződtettek s illetőleg külön erdészeti osztályt szerveztek, a kellő segédszeméllyel. A tapasztalat ugyanis azt mutatta, hogy ezeknek az erdészeti szaktanácsadóknak igénybevétele igen nagy s egy ember munkaerejét meghaladja, úgy hogy a kellő segéderőkről is gondoskodni kell. Ez legjobb bizonyítéka annak, hogy ez az intézmény tényleg bir jelentőséggel a magánerdőbirtokra nézve. Az intézmény sikere természetesen lényegesen függ a vezető erdészeti szakember reátermettségtől. Munkabírás és szorgalom, érdeklődés és érzék a magánerdőgazdaság szükségletei iránt, tapintat és jártasság az erdőbirtokosokkal való tárgyalások körül, mindez elengedhetlen kellék, hogy a siker el ne maradjon.

Az erdészeti egyletekkel való kapcsolat csak oly kivételes körülmények között bir jogosultsággal, mint Schleswig-Holsteinban; az ottani erdőgazdaság főfeladata a parlagok (Haide) erdősítése s az ottani erdészeti egyesület is ezt üzi mint különlegességet 30 év óta. Más körülmények között az erdészeti egyleteknek jobb a gazdasági kamarákkal való kapcsolattól elállani, mert az így létesülő szervezet nehézkes volna.

A gazdasági kamarák ügyköre az erdészet terén meglehetősen kiterjedt. Így pl. a hannoveri gazdasági kamara erdészeti osztályának feladatait a következőkben sorolja fel: 1. Felmérések és gazdasági beosztások készítésének közvetítése, gazdasági tervek készítése, magánerdők felügyeletének elvállalása. 2. Tanácsadás erdőbirtokosok és más érdekelték részére erdőgazdasági rendszabályokra vonatkozólag, mint erdősítések (ideértve a kopárok erdősítését is), vágások, áterdölések, famagvak, csemeték stb. beszerzése stb. 3. Az előnyös faértékesítés előmozdítása, utmutatás a műfa termelésére, árverési s általában eladási feltételek felállítása. 4. Értékmegállapítások tüzeseteknél és egyéb károsításoknál, területváltozásoknál (eladás, csere, szolgalmak megváltása). 5. Erdővédelmi eszközök megszerzése, tűzkárbiztosítások kötése. 6. Erdészeti ismeretek terjesztése, különösen a földművelő osztály körében, gazdasági egyleteknel és az erdőben tartott előadások utján. 7. Utmutatás nyújtása az erdőgazdasági könyvvezetés körül. 8. A kamara területére vonatkozó erdészeti és vadászati statisztika vezetése (faárak, tűzkárok, kopárok, vadászati bérek, vadkárok

stb). A hannoveri kamara erdészeti osztálya ezenkívül még vadászati ügyekkel is foglalkozik (vadkárokból származó ügyek rendezése, vadászati szerződések tervezése).

A gazdasági kamarák erdészeti működésének mértékéről a következő adatok nyújtanak képet. A brandenburgi kamara kerületében 1904/5. számadási évben 60 szakvéleményt és tanácsot adott az erdészeti osztály, mintegy 30.000 *ha* erdőterületre vonatkozólag; 35 magánerdő (25.000 *ha*) gazdaságát a birtokos a kamara állandó felügyelete alá helyezte. 1900. aug. 1. óta a kamara erdészeti szakértői 17 magánerdőt és 3 községi erdőt rendeztek be 15.700 *ha* terjedelemben, további 15 erdőbirtok (13.150 *ha*) üzemrendezése folyamatban van. A kamarák az erdészeti működéshez szükséges költségeket fedezik:

1. az erdőbirtokosok részéről fizetett kamarai illetékekből;
2. az állam részéről külön erdészeti célokra adott segélyekből, amelyek egy-egy kamaránál 6000 márkáig terjedhetnek;
3. az illető tartomány által adott segélyből, amely 5000 márkáig terjed (csak Pomeránia ad 10.000 márkát);
4. a kamara egyéb jövedelmeiből.

Érdekesnek tartjuk ideiktatni a brandenburgi gazdasági kamarának erdészeti munkákra vonatkozó árszabályát:

I. Egyszeri tanácsadás.

1. Egyes parasztbirtokosok részére 1 napra --- --- --- 15 márka
2. Uradalmak és községek részére:

250 <i>ha</i> -ig terjedő erdőbirtoknál 1	"	--- --- ---	20	"
251—500 <i>ha</i> -ig terjedő erdőbirtoknál 1 napra		---	25	"
500 <i>ha</i> -on felüli	"	1 "	30	"

II. Állandó tanácsadás.

				a) rendes tarifa	b) kedvezményes tarifa (1909. jan. 1-ig érvényes)
150 <i>ha</i> -nál kisebb erdőknél évenként				100 <i>m</i>	75 <i>m</i>
151—200 <i>ha</i> kiterjedésű	"	"	"	120 "	90 "
201—300 <i>ha</i>	"	"	"	150 "	110 "
301—400 <i>ha</i>	"	"	"	190 "	140 "
401—500 <i>ha</i>	"	"	"	220 "	170 "
501—600 <i>ha</i>	"	"	"	250 "	190 "
601—700 <i>ha</i>	"	"	"	280 "	210 "
701—800 <i>ha</i>	"	"	"	300 "	230 "
801—900 <i>ha</i>	"	"	"	320 "	240 "
901—1000 <i>ha</i>	"	"	"	330 "	250 "

és így tovább, minden 100 *ha* után 10 márkával több.

III. Erdőrendezési munkák.

a) Új berendezés.

	a) rendes tarifa márka	b) kedvezményes tarifa márka
100 <i>ha</i> -ig terjedőleg	300	250
101—200 „ <i>ha</i> -kint	2·5 (legf. 450)	2·0 (legf. 350)
201—300 „ „	2·25 (legf. 600)	1·75 (legf. 450)
300 <i>ha</i> -on felül „	2·00	1·50

b) régebben már berendezett erdők új rendezésénél

100 <i>ha</i> -ig	200	150
101—200 <i>ha</i> -ig <i>ha</i> -kint	1·5 (min. 200 max. 250)	1·25 (min. 150 max. 200)
201—300 „ „	1·25 (max. 300)	1·00 (max. 225)
300 <i>ha</i> -on túl „	1·00	0·75

Értékszámításoknál és egyéb megbízások alkalmával az erdészeti szakértő után 30 márka, a segéderő után 12 márka illeték fizetendő, s ezenfelül 50 márka átalány az írásbeli munkákért.

A kamarák erdészeti működése általában igen kedvező megítélésben részesül az erdőbirtokosok részéről, kik a kamarai szakértőben oly megbízható szakemberrel bírnak, akit tetszés szerinti mértékben vehetnek igénybe s ezenfelül bizonyos megnyugvás reájuk nézve, hogy az általuk alkotott szövetség alkalmazottját veszik igénybe, nem pedig az állam alkalmazottját, akinek működésébe mindig erdőfelügyeleti szempontok is vegyülnek. Tény, hogy a birtokosok az állami erdőtiszteket nem veszik oly szívesen igénybe, mint a kamara független alkalmazottjait.

Panasz eddig csak annyiban merült fel, hogy a szakértők mellé nehéz megfelelő segéderőket kapni s hogy a szakértők nem díjaztatnak elég jól arra, hogy állandóan a kamara szolgálatában maradjanak, a gyakori személycsere pedig nincs az intézmény javára.

Ennek daczára azonban a gazdasági kamarák igen jó szolgáltatásokat teljesítenek a magánerdőgazdaság emelése körül.

Bund Károly.

A vörösfenyő tenyésztésének kérdéséhez. A vörösfenyő kitűnő minőségű fája és könnyű megtelepítése következtében nagy kedveltségnek örvend s úgy hazánkban, mint a külföldön a leg-

különfélébb magassági fekvésben, igen eltérő termőhelyi viszonyok között találkozunk vörösfenyő-telepítvényekkel, amelyek — amily könnyen eredtek meg s amily örvendetes látványt nyújtanak életük első éveiben, többnyire épp oly rohamosan pusztulnak el, még mielőtt akárcsak előhasználati fatömeget is nyújtottak volna. Sokat irtak már erről a kérdésről. A meg nem felelő, főleg alacsony fekvésű, nyirkos termőhelyeken a vörösfenyő kétségen kívül nagyobb mértékben van kitéve ellenségeinek s ezek közül főleg a rákbetegségnek (*Peziza Willkommii*) s ezzel szemben csekélyebb ellenállóképességet is tanusít. Nem mindig találunk azonban ebben a magyarázatban teljes megnyugvást, sok esetben más okoknak is közre kell működniök a siker meghiusításában, amely elvégre is kedvetlenné teheti a törekvő erdőgazdát. A vörösfenyő gyors növekvése, fájának kiváló minősége, mely sok esetben pótolhatja a mindig ritkább tölgyfát és az amerikai fenyőféléket (*pitch pine*), mindenesetre indokoltá teszi, ha evvel a kérdéssel foglalkozunk s az erre vonatkozó irodalmat figyelemmel kísérjük.

Legutóbb *Dotzel* erdőtanácsos (Aschaffenburg) értekezik a vörösfenyő tenyésztéséről a *Forstwissenschaftliches Centralblatt* m. é. VII. füzetében. A felügyelete alatt álló kerületben (Spessart) a vörösfenyő számos helyen és igen különféle viszonyok között és különféle korról fordul elő, úgy hogy bő alkalma volt megfigyeléseket tenni és választ keresni arra a kérdésre, hogy miért nem sikerül a vörösfenyő megtelepítése ma úgy mint hajdan.

Nem bocsátkozik tudományos vizsgálatokba a vörösfenyő ellenségeire, természetes előfordulásának helyére, termőhelyi igényeire nézve, mert ezek a kérdések már eléggé megvilágítottak hivatott szakemberek által. Csupán az erdőben tapasztaltak közlésére szorítkozik tehát.

Dotzel szerint a vörösfenyő növekvése leginkább attól függ, hogy mennyiben talál kielégítést e faj nagy fényigénye. A növekvés többi tényezői lényegesen kisebb szerepet visznek a vörösfenyőnél, amelynek tenyésztésénél legfőbb törekvésünk a fényigény kielégítése legyen.

A vörösfenyő kevesebb asszimilációs szervvel bír, mint más erdei fák. Ágazata ritka, tűi rövidek és vékonyak. Ennek következtében jó növekedésének elengedhetlen feltétele a nagy, szabad

korona. A korona összeszorulása a fa elgyengülését, megbetegedését vonja maga után. A vörösfenyő rendkívül érzékeny a fény elvonása iránt és pedig nemcsak felülről való beárnyalás esetén, hanem oldalról való árnyalásnál is. A fény élvezetének foka az évgyűrűk szélességén világosan kimutatható. Excentrikus növés is igen gyakori a vörösfenyőnél, ha valamelyik oldalról több világosságot kap a fa.

Ha valamely vegyes faállományban a vörösfenyő koronájába, amely eddig kimagaslott, az alatta tenyésző árnytűrő fanemek (lucz és jegenyefenyő, bükk) koronái belenőnek, a vörösfenyő alsó ágai a kellő fény hiányában csakhamar elszáradnak, a korona rövidebb, a hossz- és tömegnövekvés csekélyebb lesz, mignem az árnytűrő fanemek a vörösfenyőt teljesen elnyomják. Bükkből és vörösfenyőből álló oly faállományok, amelyekben a vörösfenyő 3—4 m.-rel előzi meg a bükköt, végeredményben tiszta bükkösökké válnak. Éppen oly kevésbé előnyös a vörösfenyőnek egyenként vagy soronként való elegyítése a luczfenyő közé. A luczfenyőnek és vörösfenyőnek a tenyészhatár közelében való békés együttélésénél, részben a luczfenyő ottani igen lassu növekvése biztosítja a vörösfenyőnek a kellő fény élvezetét, részben pedig az a körülmény is előnyére válik a vörösfenyőnek, hogy a többnyire meredek lejtéken a korona szabadabban fejlődhetik, megvilágított felülete nagyobb, mint sík fekvésben.

Fénykedvelő fanemek társaságában, mint amilyen a tölgy és az erdei fenyő, a vörösfenyő már jobban érzi magát. A tölgygyel való elegy természetesen ritkán jöhet szóba, ellenben az erdei fenyővel már gyakrabban társul a vörösfenyő. Ha az elegyben a vörösfenyő erős tulsulyban van, akkor sok vörösfenyő fejlődik ki teljes mértékben és a faállomány igen értékes véghasználatot nyújthat, míg ellenben, ha az erdei fenyő van tulsulyban, akkor a vörösfenyőt szorongatja, úgy hogy ez koronáját nem fejlesztheti ki és nagyrészt időelőtt kiválik a faállományból.

Legbujábban a vörösfenyő mint egyes, teljesen szabadon álló fa tenyészik, amikor a fényt a legteljesebb mértékben élvezi. Megközelítően ilyen a vörösfenyő helyzete a középerdőben, ahol mint főfa bámulatosan gyors növekvésű és kiválóan egészséges vörösfenyők láthatók. Dotzel kerületében a középerdőkben elő-

forduló vörösfenyőkből már mintegy 50 éves korban fűrészrönkök termelhetők.

A záródott szálerdőkben, amelyben a vörösfenyőt rendszeren tenyésztjük, ez a fanem önmagát türi meg még leginkább társul, mert ritka koronája sűrű állásban is annyi fényt bocsájt a faállomány belsejébe, hogy a korona nem szorul teljesen a fa csucsára, az alsóbb ágak is életben maradnak. Ezt az állítást számos idős, tiszta vörösfenyő-csoport és állomány igazolja. Még ott is, ahol most egyes erős vörösfenyők nyulnak ki a bükkösökből, valószínű, hogy eredetileg ott egész csoportot alkotott ez a fanem, mely csoport szélső törzsei elnyomattak vagy kihasználtattak, míg a középső törzs kifejlcszhette koronáját.

Ezek a tapasztalatok és mérlegelések arra az eredményre vezetnek, hogy legcélszerűbb a vörösfenyőt kisebb-nagyobb tiszta állományokban telepíteni, avagy más fanemekkel való elegyítésnél nagyobb csoportokban keverni a többi fanem közé. A most oly gyakran alkalmazott egyesével való elegyítés eredményre nem vezet.

Ha a vörösfenyőnek ekként a kellő fény élvezetét biztosítjuk, egészséges, a gombabetegségeknek ellentálló törzseket nevelünk. A ritkás, légiárta verőfényes vörösfenyőállományokban a gombatenyésztet feltételei csak kevésbé vannak meg. Ellenben az a vörösfenyő, amely árnytűrő fanemek közé ékelve, vagy meg nem felelő termőhelyen sinlődik, igen könnyen a rák áldozatául esik.

A talaj ásványi tápanyagait illetőleg a vörösfenyő, Dotzel szerint, csekély igényeket támaszt, de mégsem oly csekélyeket, mint az erdei fenyő. Továbbá igen kevés talajnedvességgel is beéri s nincs okvetlenül szüksége mély talajra. A vörösfenyőnek bükkal való alátelepítése oly korban, amikor az a vörösfenyőt utol nem érheti, célszerű.

A vörösfenyő tenyésztésénél tehát főleg arra kell ügyelni, hogy ez a fanem a kellő világosságot élvezze. Oly helyeken, ahová kevés fény jut, pl. szűk völgyekbe, szakadékokba, árkokba, északi lejtők alsó részeire nem telepítjük, árnytűrő fanemek közé egyesével nem elegyítjük, hanem tiszta csoportokban vagy tiszta, elegyetlen állományokban telepítjük, 1,5—2 m.-es hálózatlanban. Erőteljes áterdőléssel gondoskodunk arról, hogy a koronák tulságosan ne szorongjanak sohasem.

Aradus cinnamomeus. Panz. Az erdei fenyőnek ily nevű károsítója, amelyről Eckstein dr. a Zeitschrift für Forst u. Jagdwesen m. évi szeptemberi füzetében újabb adatokat közöl, a poloskákhoz tartozik. Károsítása abban nyilvánul, hogy az erdei fenyő tűi fakó sárgászöld színt kapnak és több havi sinlődés után elszáradnak. Rendesen rossz talajon álló, tengődő erdei fenyveseket támadnak meg, míg jó növekvésű erdőkben károsításuk nem szembetűnő.

Teste igen lapos. Vastagsága alig $\frac{3}{4}$ mm szélessége 1.5—2 mm hossza 3.5—4 mm A fiatal lárvák természetesen kisebbek és nyulánkábbak, a nőtények valamivel nagyobbak és szélesebbek, mint a hímek. A fejen két oldalt egy-egy tövis látható, melyek között a fej eleje keskeny nyulványként tűnik fel. A csápok négytaguak. A szárnyak az álczán durványosak, aprók, a nőtény állaton kifejlődöttek s a testet majdnem teljesen fedik, míg a hímek szárnyai feltűnően keskenyek. A potroh utolsó izülete a nőtény álczáknál hármás dudorban végződik. Az állat bőre szemcsés, barna, kéregszerű színnel bir. A potrohon kétoldalt 3—3 pontsor látható.

Az Aradus életmódja igen egyszerű. Egész életét a kéreg alatt tölti el. A fényt kerülük, miért is az állatokat a lepattogó kéreg alatt kell keresnünk. Károsítása abból áll, hogy ormányának szívó szálait a kéreg nedvdus rétegeibe mélyesztik s a fa nedveit fogyasztja. A szívó-nyílások azonban oly finomak, hogy csak górcső alatt észlelhetők.

A poloskák tevékenysége következtében a fa kérge igen jellemző módon repedezik fel, először hosszában, később szélességben is. A tűk elhalványulásán kívül ez a jelenség tehet figyelmessé e rovar jelenlétére. A száraz pikkelyek leemelése után észrevehető, hogy a fa szijácsán feltűnő vöröses dudorodások jelentkeznek, amelyek a kéreg repedezését idézik elő.

Ezek alatt a lepattogzó pikkelyek alatt ülnek a poloskák és lábaikkal erősen kapaszkodnak, úgy hogy a kéreg leválasztásakor nem esnek le, hanem fennmaradnak és új buvóhelyet keresnek. Nem a legfelső, már igen laza kéregrészek alatt tartózkodnak legnagyobb számmal, hanem az apróbb, bár már szintén leváló félben lévő kéregrészek alatt.

Földrajzi elterjedését illetőleg egész Németországban előfordul, megvan állapítva ezenkívül előfordulása Finnországban is. Tömegesen csak ritkán jó elő s csakis szegény homoktalajokon nőtt erdei fenyvesekben. Érdekes volna ily talajokon álló hazai erdei fenyveseinket, bár nincsenek nagy számmal, vizsgálat tárgyává tenni. Főleg az erdő és nyiladékok szélén álló törzseket támadja meg egyes csoportokban. A fák a csucstól kezdve száradnak el.

A poloskák természetes ellenségeitől — bár bizonyára vannak — Eckstein véleménye szerint nem várhatunk számottevő hatást. A rovarevő madaraktól sem.

A közvetlen védekezés ritkán indokolt. Inkább oly rendszabályokhoz kell nyulnunk, amelyek az erdei fenyő életerejét emelik. Ilyen esetleg a mérsékelt trágyázás, a talaj könnyű megmunkálása az esős időszakban. Ez a megmunkálás úgy is eszközölhető, hogy a megtámadott facsoport, amely nagy nem szokott lenni, sodronyhálóval körülvéttetik, s azon belül tyukok tartatnak, melyeknek elég mélyreható kaparása a talajra jótékony hatású és a földi giliszták működéséhez hasonló eredménnyel jár.

Ha a fák már kihaló félben vannak, akkor másról, mint kivágásukról és elégetésükről, alig lehet szó.

Csak ha igen értékes, mindenképpen megóvandó részletekről van szó, akkor lehet a törzsecskéket petroleum emulzióval, vagy mésztejjel bekenni vagy alaposan befecskendezni.

A legfontosabb a hézagossá vált erdő kiegészítése oly vitorább növésű fánemekkel, amelyek a rovar támadásának nincsenek kitéve. Eckstein úgy tapasztalta, hogy a *Pinus Banksiana* sima kérge révén különösen ajánlatos e célra. *Bund Károly*

II. A könyvpiacz új termékei.

Magyarország vármegyei és városai. Szerkeszti *Borovszky Samu dr.* Zemplén vármegye. Budapest 1906. 4°, 567 old. 78 műmelléklet, 306 kép.

Mayr Henrik dr.: Fremdländische Wald und Parkbäume für Europa. (Európában tenyészthető idegen erdei és kerti fák.) Berlin 1906. Parey Pál kiadása. 8°, 622 old. 612 kép (részben színesek) a szöveg között és 20 táblán. Ára 22 márka.

Horváth Kornél dr.: Néma szenvedők. (Az állatvédelem érdekében.) Budapest 1906. Grimm Gusztáv kiadása. 8°, 20 oldal.

Aquila. A Magyar Ornithologiai Központ folyóirata. Szerkeszti *Herman Ottó*. XII. kötet. Budapest 1905. 4°, 387 old, 3 tábla.

Az 1906 márczius 1-én életbelépett új osztrák-magyar **vámtarifa** a német-birodalmi, olasz, orosz, belga és svájci szerződéses vámtételekkel. Budapest 1906. Az Athenaeum kiadása. 8°, 182 old. Ára füzve 4 K, kötve 4 K 60 f.

A magyar korona országainak vasutjal az 1900, 1901 és 1902. évben. (Magyar statisztikai közlemények, új sorozat, 10 kötet.) Budapest 1905. 4°, 287 old. Ára 4 K.

Hegedüs Loránt: Önálló vámterület és kötött birtok. Budapest 1906. 8°, 43 old. Ára 1 K.

Hanusz István: Fűben, fában. Budapest 1905. Az Athenaeum kiadása. 8°, 134 old. 79 kép. Ára 2 K 50 f.

Kukuljevic József: Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Budapest 1906. Az Országos Állatvédő Egyesület kiadása. 8°, 113 old. 27 kép, 3 térkép.

Festschrift zur Feier des 75 jährigen Bestehens der grossherzogl. sächs. Forstlehranstalt Eisenach. (Emlékirat az eisenachi szász nagyhercegi erdészeti tanintézet 75 éves fennállásának ünnepe alkalmából.) Uyanotti, 1905. Kahle H. kiadása. 8°, 194 old. 1 műmelléklet. Ára 3 K.

List Gyula: Über naturgemässe Verjüngung der Beskyden-Urwälder. (A Beskidek őserdőinek természet szerű felújításáról.) Teschen 1905. Stucks Zsigmond kiadása. 8°, 44 old. Ára 1 K 20 f.

Hellwig: Jahrbuch des schlesischen Forstvereins für 1905. Breslau, 1906. 8°, 325 old. Ára 3 K 60 f.

ERDÉSZETI KISÉRLETÜGY.

Az „Erdészeti kísérletek“ a m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás folyóiratának VII. évfolyam 3—4 számú füzeté a napokban jelent meg az alábbi tartalommal.

Az első cikkben *Fekete* Lajos főerdőtanácsos és főisk. tanár közrebocsátja a horvátországi erdők berendezése alkalmával gyűjtött adatokból kiszámított törzsalakszámokat a jegenye- és luczfenyőre, valamint a bükkre vonatkozólag, nemkülönben az elsőről egy törzsköbttáblát.

A meglehetősen nagymennyiségű törzs adatai alapján összeállított táblázatok nagyon jó szolgálatot tehetnek nagyobb törzsszámra terjeszkedő fatömegszámításoknál, sőt szabályosan fejlődött törzseknél egyes fák köbtartalom-számítására is alkalmasak.

A cikk bevezetésében elmondott szándékban, hogy a magyar

erdők berendezése alkalmával gyűjtött rengeteg anyag úgy a tudomány, mint a gyakorlati élet számára hasznosítassék — nagyfontosságú terv nyer kifejezést. Éppen az említett anyag óriási halmazánál fogva nagyon kíváncsot volna, ha mások is hozzájárulnának ehhez a munkához és olyanok, akiknek ez az anyag rendelkezésükre áll, hasonló feldolgozással kiszámítanók abból a fontosabb tényezőket.

A második cikk a központi kísérleti állomás által a kisiblyei erdő kocsántalan tölgyállományában létesített áterdölési kísérleti terület leírását tartalmazza Roth Gyula állomási adjunktus tollából.

Az állomás ehhez hasonló kivittel az áterdölési területek egész sorozatát szándékozik létesíteni, hogy az áterdölés fontos és aktuális kérdését mint a tudomány, mint pedig a gyakorlat szempontjából beható tanulmány tárgyává tehesse.

A szóbanforgó terület a kísérleti állomásnak és főiskolánknak közvetlen közelében fekszik és jórészt az áterdölési kísérletek keresztülvitelének gyakorlati bemutatására is szolgál. Rajta a legújabb áterdölési módok egyikét látjuk alkalmazva, a dr. Heck-féle természetes erdölést (Freie Durchforstung), amely lényegében egyezik a Boppe-féle „Eclaircie par le haut“-tal, melyet a német kísérleti állomások 1902-ben vettek fel „Hochdurchforstung“ név alatt munkatervükbe, valamint főelveiben hasonlít a svájcziai és a dánok nagy hirre kapott áterdöléseire.

Roth közli a kísérleti terület részletes leírását, mely a birtokviszonyokra, földrajzi fekvésre, a talajtani, növénytenyészet és klimatikus viszonyokra, továbbá a terület környékének leírására, valamint az állomány keletkezésére, ápolására és fejlődésére terjed ki. Hasonlóan közli a terület törzseinek felvételi könyvét is, amelyben a folyószámmal ellátott törzsek a megfelelő Kraft-féle törzs- és Heck-féle alakosztályokba vannak sorozva és azoknak egymásra merőlegesen két ízben mért átmérőit feljegyezve. Az átlalás pontosan megjelölt helyen és mm-nyi pontossággal történt.

Ezenkívül még az egyes törzsek részletes elemzésének bemutatása végett közli a megfelelő jegyzőkönyv egyik lapját.

Az említett leírások és jegyzékek egyuttal a kísérleti állomásnál az eljárás egyöntetősége végett alkalmazott nyomtatványok úgy előírásának, mint kitöltésének bemutatására is szolgálnak.

A felvétel után nyert adatok alapján Roth a területet részletes bonczolás alá vette, még pedig a törzsszám, a körlapösszeg és fatömeg szempontjából. Mind a három tényező külön van feltüntetve az áterdőlés előtti és utána való állapotban, valamint a kiszedett törzsekre vonatkozólag is. Evvel egyrészt meg van világítva az áterdőlésnek belenyulása az állományba, másrészt adva van az alap, hogy az áterdőlés befolyása ki legyen mutatható az eredeti és az áterdőlés hatása alatt módosuló állapot összehasonlítása után.

Hogy a pontos megfigyelés érdekében a megfigyelést külön lehessen kiterjeszteni az egyedekre is, azaz hogy ne csak átlagosan és összeségben lehessen az áterdőlés hatását számba venni, hanem minden egyes törzsre is, arra a célra szolgál a törzseknek törzs- és alakosztályonként való elkülönítése és a fenti tényezőknek osztályonként való külön kimutatása, amelyet Roth összes számitásainál betartott.

Nagyon érdekes adatok várhatók az idő folyamán arra vonatkozólag, hogy az áterdőlés micsoda eltolódásokat fog eredményezni a törzseknek egymáshoz való viszonyában és miképpen befolyásolja az egyes törzsek fejlődését.

A következő cikk előzetes tájékoztató az erdélyi „Mezőség” florisztikai tanulmányozásáról, melyet a görgényszentimrei külső állomás vezetője, Szakmáry Ferencz és Lopussny Kornél m. kir. főerdész folytatnak a központi állomás megbízásából.

Kísérleti állomásunk erre irányuló törekvései már régebbi keletűek, de mindeddig nem tudtunk nagyobb szabásu eredményt felmutatni.

A cikkben Szakmáry Ferencz közli Lopussny meghatározása nyomán a szabédi telepen az 1905. év folyamán gyűjtött növények névsorát. Ez a sor még nagyon hézagos, de némi áttekintést már nyújt a mezőégi flóra gazdag változatosságáról.

A cikkhez még megjegyzem, hogy annak megírása óta központi állomásunk javaslatára földmivelésügyi kormányunk Lopussny Kornélt a görgényszentimrei kísérleti állomáshoz osztotta be, hogy a mezőégi flóra tüzetes kutatásával foglalkozzék oly módon, hogy különösen a talajminőség és a rajta levő növényzet közötti összefüggést megállapítva, ennek kapcsán a mezőégi

kopárok számára alkalmas fajok megválasztására biztos utmutatást nyerünk.

A következő lapok Zügn Nándor főiskolai tanársegéd rövid tanulmányát tartalmazzák az 1904-ik évi szárazságról. Számításainak alapját a 6. erdészeti kísérleti állomáson, illetőleg telepen szerzett adatok szolgáltatják.

Ezek az adatok azt az érdekes tényrt mutatják, hogy a szárazságról híres évben a csapadékos napok száma nem mutat lényeges eltérést a normális számmal szemben, csak mennyiségben kevesebb a csapadék víztömege. Sőt az egész évi csapadékmennyiséget véve, egyik állomás — Vadászerdő — éppen ebben a száraz évben érte el az utolsó 4 évi csapadék maximumát.

Igy állítva össze az adatokat, nem nagyon alkalmasak arra, hogy a szárazságról megfelelő fogalmat nyújtsanak, ellenben nagyon szembetűnően mutatja a szárazságot Zügn III. számú táblázata, amelyben az utolsó 4 év június-szeptember, illetőleg július—augusztus hónapok napi átlagos csapadék mennyisége van összehasonlítva. Ez az összeállítás azt mutatja, hogy utóbbi két hónapban a napi átlagos csapadékmennyiség 1904-ben.

	0/0
Görgényszentimrén	53.4
Szabédon	65.0
Liptóújvárt	68.2
Királyhalmán	73.2
Vadászerdőn	59.1 és
Kisiblyén	58.6-del

volt kevesebb a normálisnál.

Az utolsó cikk Matusovits Péter m. kir. erdészjelölttől ered és az 1905-ik évi cserebogártaírást tárgyalja.

Szerző Liptóújvár környékén mintegy 14000 cserebogarat vizsgált meg és különösen azt kutatta, hogy az erdei és közönséges cserebogár és ezek változatai milyen arányban vettek részt a rajzásban. Az első átlag 58, a másikat 42⁰/o-ra teszi.

Ha végig tekintünk a 7 év óta megjelenő „Erdészeti Kísérletek“ munkatársainak során, legott feltűnik, hogy a lap munkatársai tulnyomóan azok közül kerülnek ki, akik a kísérleti állomásokkal valamelyes személyes kapcsolatban állanak. Pedig akadna

egyebüttl is sok érdekes megfigyelés, ami a lap keretébe beleillik. Sőt, magánbeszélgetésekben nagyon gyakran hallani, hogy itt is, ott is tettek kísérleteket különféle irányban, akárhányszor öröndetes sikerrel. Nagyon kívánatos volna, ha szaktársaink rászánák magukat arra, hogy bármínemü kísérleteiket — még ha nem is jártak sikerrel — rövid leírásban a központi állomással közölnék. Nagyon sok értékes anyagot lehetne így megmenteni, mely egyébképp feledésbe megy és elkallódik.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

HIRDETMÉNY.

A folyó évi tavaszi erdészeti államvizsgálat *április hó* 23-án s az erre következő napokon fog a fennálló szabályzat értelmében Budapesten megtartatni.

Budapest, 1906. évi márczius hó 24-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

II.

PÁLVÁZAT ERDŐSÍTÉSI JUTALMAKRA.

Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. t.-cikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vizmosásos és futóhomokterületeken foganatosított közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására a folyó évben hat (6) nagy jutalmat, hat (6) elsőrendű és hat (6) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki az országos erdei alaphól, még pedig:

két egyenként 1000 koronás nagy jutalmat,

két egyenként 800 koronás nagy jutalmat,

két egyenként 600 koronás nagy jutalmat,

három egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat,

három egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat,

három egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat,

és három egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat.

Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérllők) azon erdő-

sítéseikkel versenyezhetnek, amelyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár-, vizmosás vagy futóhomokterületeken állami pénzsegély igénybevétele nélkül a folyó évben (tavasszal vagy ősszel) foganatosítottak.

Megkivántatik azonban, hogy

a) az 1000 koronás nagy jutalomra versenyző erdősitések egy tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,

b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősitések egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,

c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősitések egy vagy több tagban legalább 10 kat. hold terjedelműek és végül

d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősitések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek.

A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősitést az első munkálattól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat foganatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. illetve 4. §-ai szerint erdőként fenntartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdősitések az 1911. évben fognak a helyszínén megbíráltatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősitések sikere és közgazdasági jelentősége, az erdősitésnél fölmerült nehézségek és az erdősitésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is.

A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdősités a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitélt jutalom egy harmadrésze az erdősitést teljesítő kezelő erdőisztet (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni.

A folyó év tavaszán teljesített erdősitéseket legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszen teljesített erdősitéseket pedig legkésőbb folyó évi december hó 25-ig kell a birtokosoknak a közgazgatási erdészeti bizottságnál, vagy a kir. erdőfelügyelőségnél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősítésekkel az erdősítést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-ában meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fenntartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdősítési helyét (község, dülő, helyrajzi szám) kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni.

Budapest, 1906. évi márczius hó.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pótlás „Szakértekezlet az alsó erdészeti szakoktatás ügyében“ cz. közleményünkhöz. Ilyen czimű közleményünkből, a mely az Erdészeti Lapok mult havi számában jelent meg, kimaradt *Orlovsky* Gyula városi erdőmester felszólalása, amely a lap zártaig nem jutott hiteles szövegben birtokunkba. Jelenleg már abban a helyzetben vagyunk, hogy multkori közleményünk e hiányát pótoljuk.

Orlovsky szerint az alsó erdészeti szakoktatás ketté volna választandó, de ennek megfelelően módosítást igényel az erdő-törvény is, mely most csak erdőőrt ismer. Ha ez nem történik meg, s az altiszti iskolát végzetteknek a megfelelő hatáskör törvényileg nem biztosittatik, az altiszti iskolák látogatottsága csekély lesz. Az altisztek *Orlovsky* szerint az erdőrendezés és becslés külső és irodai munkáinál, vízművek, erdei utak, vasutak építésénél, fűrészművek, faraktárak kezelésénél valamint az irodai munkáknál alkalmazhatók s e mellett a védszemélyzet felett felügyeletet gyakorolnának. Ez a rendszer Brassó város erdeiben alkalmazásban áll és bevált.

Az erdőőröknek ily mérvű oktatására, amilyet a mostani szakiskolákban nyernek, szükségük nincsen. Az „Erdőőr“ tananyaga,

kibővitve valamely vadászati munka tananyagával, elegendő az erdőőr elméleti ismereteinek, amely alapon szakvizsgát tesz.

Az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokosok úgy a megfelelő számú altisztek, mint erdőőrök tartására is kötelezendők volnának. Az altiszti iskolába lépőktől a polgári iskola 4 osztályának végzését és két évi előzetes gyakorlatot kíván.

Általános ipari és mezőgazdasági kiállítás Pécssett, 1907. Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye ipari, kereskedelmi és gazdasági érdekeltsége Pécs szab. kir. város közönségének erkölcsi és anyagi támogatásával az 1907. évben május hó 15-étől szeptember hó 15-ig terjedőleg Pécssett, mint a Dunántúl legnagyobb városában nagyobb szabású általános ipari és mezőgazdasági kiállítást rendez, melynek keretében az erdészet és vadászat is külön csoportként szerepel s természetesen a faipar is figyelembe vétetett. A kiállítás szervezéséről közelebbi hírekkel később szolgálunk, ezuttal csak fel óhajtottuk hívni t. olvasóink figyelmét erre a minden tekintetben sokat ígérő kiállításra.

A kopár, futóhomokos és vizmosásos területeken teljesített erdősítések állami segélyezése. A m. kir. földművelésügyi miniszter azokat az anyagilag szorultabb helyzetben levő birtokosokat, akik a közgazdasági érdekből befásítandó kopár, futóhomokos s vizmosásos területeken az 1905. év folyamán önként, illetőleg az erdősítéseknek az 1879. évi XXXI. t. c. 165.-ik szakasza alapján való elrendelése előtt erdősítéseket sikerrel fogatnosítottak, mint a megelőző években, ebben az évben is állami segélyben részesítette. A teljesített erdősítések közgazdasági értékéhez és fontosságához képest 526 birtokos között 169234 k. hold kiterjedésű kopár területek beerdősítése után utólagosan 32,728 K. pénzsegélyt osztatott ki. A miniszter ezen segélyösszezen felül azonban már az 1905. évben 256 olyan birtokos között, kik 1181.94 k. h. kopár területet beerdősítettek ss a pénzsegélynek azonnal való kifizetésére valóban rá voltak szorulva, az erdősítések teljesítése beigazolása után 26536 K. segélyt fizettetett ki és ugyanabban az évben még 40,117 K. 50 f. államsegélyt utalványozott ki 156 állami kezelés alatt álló, veszélyesebb jellegű, mintegy 1416 k. hold kiterjedésű kopár terület birtokosa részére az illető területeket kezelő állami erdőtiszt kezéhez olyan célból, hogy

ezeknek az összegeknek felhasználásával az illető területek sürgősen s biztosabb sikerrel államköltségen beerdősíttessenek. Ezek szerint tehát a miniszter az elmúlt 1905. évben összesen 938 birtokos részére mintegy 4290.28 k. h. kiterjedésű kopár, vízmósásos s futóhomok területen teljesített s közgazdasági szempontból szükségesnek elismert erdősítések után 99,381 K. 50 f. állami pénzsegélyt engedélyezett.

Rhytisma acerinum. Pers. A nálunk honos juharok levelein nyár derekán gyakran észlelünk feltűnő, élesen körülhatárolt fekete foltokat, amelyek okozója a czimben megnevezett gomba. A betegség tulajdonképpen már nyár elején is észlelhető, de akkor kevésbé szembeszökő. Juniushan sárgák a foltok, melyekben csak később jelennek meg fekete pontok, amelyek idővel szaporodnak és nagyobbodnak, míg végre az 1—2 cm. átmérőjű foltok egészen feketék s csak szélük marad sárga. Augusztusban a foltok elérték legnagyobb nagyságukat.

Ősszel ezek a foltok spórákat még nem tartalmaznak, ezek csak következő tavasszal keletkeznek a lehullott levelekben. Az egysejtű spórák májusban röppennek szét a felpattanó tömlőkből és igen könnyen terjednek. A fiatal juharlevelekre kerülők a már említett sárga foltokat idézik elő, amelyeken tányéralaku spóratartók is vannak, igen apró spórákkal tele. A betegségnek ezen mozzanata régebben mint *Melasma acerinum* külön gombafajnak tekintetett. Ezeknek az apró, csakhamar ismét eltűnő spóráknak rendeltetése és sorsa ismeretlen.

A leveleknek foltonkinti megfeketedése a fa növekvésére lényeges hatással nincs, legfeljebb csemetekertekben észlelhető káros hatása. Fásorokban, kertekben azonban elégteleníti a juharfákat itt tehát indokolt lehet a védekezés, amely egyszerűen abból áll, hogy a lehullott juharlevelek őszzel vagy télen (legkésőbb márczius végéig) összegyűjtetnek és elásás vagy elégetés által ártalmatlanná tételnek.

Hány talpfa fekszik vasuti hálózatunk felépítményében?
A m. k. központi statisztikai hivatalnak „A magyar korona országainak vasutjai az 1900—1902. évben” című kiadványa szerint az 1902. év végén a hazai vasutakba 3.800,352 telített és 23.557,50 telítetlen talpfa volt beépítve. Ebből a mennyiségből 2.954,979 s

illetőleg 10.191,353 darab esik a m. k. államvasutakra. A telített talpfák csekély kivétellel bükkfából készültek, míg a nem telített talpfák majdnem kizárólag tölgyfából valók. A túlevelű fák e téren csak igen csekély szerepet játszanak nálunk. Összesen 28,506 fenyőtalpfát mutat ki a statisztikai hivatal, részben a telített, részben a nem telített talpfák között.

Agancsokból készült csillárral kedveskedett az udvari vadászterületek tisztí személyzete a német császárnak ezüstmennyegezője alkalmából. A csillár 108 szarvas-, 43 dámvad- és 4 jávorszarvasagancsból készült, amelyek ág száma körülbelül 2000. A csillár, mely 4,6 m magas és 2,8 m legnagyobb átmérővel bír, 180 villanyos lámpát hord. A hozzávaló anyagot az udvari vadászterületeken gyűjtött erős levetett agancsok szolgáltatták.

Az Erdészeti Rendeleték Tára 1905. évi füzete (XXV. évfolyam) e hó vége felé hagyja el a sajtót. Ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 50 fillér, másoknak 1 K. Megrendelhető az egyesület titkári hivatala után (Budapest, V., Alkotmány-u. 6.)

Hazai beszerzési források. A m. kir. Kereskedelmi Muzeum igazgatósága másfél évtized óta főleg arra helyez sulyt, hogy a hazai és külföldi üzletvilágot és közönség figyelmét a magyar gyártmányok és termények beszerzési forrása'ra felhívja. Három kiadásban tette közzé ezen beszerzési források czimtarát, magyarul és hét idegen nyelven és ezen czimtarokat eddig az országban és a külföldön több mint 25.000 példányban küldte szét. De az intézet nem elégszik meg ezzel, hanem a hazai beszerzési források jegyzékét szüntelenül helyesbiti és kiegészíti. Tekintettel a mostani nagyobbmévű iparpártolási mozgalomra, időszerűnek látta 1904-ben közzétett czimtarát, a hazai ipari beszerzési források ezen egyetlen országos jegyzékét helyesbiteni. Az 1904-iki czimtarhoz, mely 4485 czimet tartalmazott, már 1905-ben tette közzé az első pótfüzetet, mely 900 új czéget és majdnem ugyanannyi helyesbitő adatot sorolt fel. Most pedig kiadja a második pótfüzetet, amely az 1905. évben alakult újabb iparvállalatokat és terménykiviteli czégek czimeit tartalmazza. Ebben ismét mintegy 850 czim és ugyanannyi helyesbitett adat foglaltatik. Ez a második pótfüzet a Stephaneum nyomdánál (VIII., Szentkirályi-utca 28.) 1 koronáért kapható.

A Gánóczy-féle Geodeziai Zsebnaptár, amelynek bő és a földmérő igényeit a legmesszebbmenő mértékben kielégítő tartalmát m. é. V. füzetünk 436. és köv. oldalain kimerítően ismertettük, tetszetős kivitelben II. évfolyamában is megjelent. Amidőn t. olvasóink figyelmét e műre felhívjuk, egyben közöljük, hogy az a szerzőnél, Gánóczy Sándor kat. főmérőknél. (Budapest, I., Vár, pénzügyminiszterium) kapható 4 K 20 fillérért.

Halálozás. *Berchtold Richard* gróf főrendiházi tag, földbirtokos az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja (Budapest), továbbá *Demarcsek Béla* bosznia-hercegovinai erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Sarajevo) elhunytak. Béke hamvaikra!

A szántói savanyuviz, amely kitűnő izü egészséges ital és a széltiben használt külföldi savanyuvizek kiszorítására hivatott, minden fűszerkereskedésben kapható. Főraktár: Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz. Minden palaczk után 1 fillér a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület pénztárába folyik.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére *Rappensberger* Andor és *Arató* Gyula erdőmestereknek az erdőtanácsosi czimet és jelleget, — továbbá *Sümegh* Ignác, *Nádas* Béla és *Pékh* József erdőmestereknek az erdőtanácsosi czimet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1906. évi márczius hó 9-én.

Ferencz József s. k.

Br. Feilitzsch Arthur s. k.

*

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Szalai* Ernő m. kir. közalapítványi erdőmesteri czimmal és jelleggel bíró központi szolgálattételre berendelt közalapítványi főerdészt a rendszeresített illetményekkel, további központi alkalmazással, m. kir. közalapítványi erdőmesterré nevezte ki.

*

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Velics* János m. kir. közalapítványi erdőmesteri czimmal és jelleggel bíró somlyóvásárhelyi közalapítványi főerdészt, a rendszeresített illetményekkel, eddigi állomáshelyén való meghagyása mellett, m. kir. közalapítványi erdőmesterré nevezte ki.

*

Kellner Viktor Coburg hgi erdőhivatali segédtsízt Pusztavacsról Sumjácra helyeztetett át.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Rochlitz* Gyula m. kir. erdőmestert — saját kérelmére — állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. *Várady* László körösmezői községi orvost Királymezőre m. kir. kincstári erdészeti orvossá nevezte ki.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhethetvén meg a megállapított *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.)
a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. 1904. XLIII. évfolyam. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐŐR vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEN ÉS FELELETEKBEN.** Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsházai Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész 1. és 2. kötet: Középítéstan Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépítéstan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3. kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1884, (I—IV.) és az 1885—89 (V—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892. (XII.), 1899. (XIX.) és 1900. (XX.) évfolyam.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill. nem tagoknak 2 K. 40 fill.

Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.

Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 5 K.

Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.

Az 1905. évi (XXV.) évfolyamára tagoknak 50 fillér, másoknak 1 korona.

Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Budapesten, IV., Egyetem-tér 1. sz.)

A LEGELŐERDŐK. Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill., nem tagoknak 2 K 40 f; 55 f postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1906. ÉVI (XXV.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K., mások számára 3 K.

A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K., kötve 13 K.

HAZANK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K. 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.

A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K., másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

SZÁMTAN. Erdőörök részére írta Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Ő FELSÉGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE. Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI INDULÓ és NEMES SZIV-KERINGŐ zongorára. Irta: Szmik Gábor. Ára az indulónak 1 K., a keringőnek 2 K. Az eladásból befolyó összeg az Erzsébet királyné-alapítvány gyarapítására fordítatik.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő népszerű nyelven irt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül egyenkint 45 fill. postaköltséget beküldenek, bérmentve küldhetők:

A VÁGÁSRA ÉRETT ERDŐ KIHASZNÁLÁSA.

AZ ERDŐK FELUJÍTÁSA, KAPCSOLATOSAN AZOK RENDSZERES KIHASZNÁLÁSÁVAL.

AZ ERDŐK BERENDEZÉSE.

Valamennyit Fekete Lajos írta. Egy-egy füzet ára 2 K.

NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos. I. füzet. Spórás növények. Ára 4 K. II. f. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K.

ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Fekete Lajos (Selmeczbánya). Ára 12 K.

A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos (Selmeczbánya). Ára tagoknak 4 K., nem tagoknak 6 K.

ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiad. Irta: Fekete Lajos (Selmeczbánya). Ára 6 K

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Irta: Fekete Lajos (Selmeczbánya). Ára 4 K.

A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Irta: Fekete Lajos (Selmeczbánya). Ára 1 K. 20 fill.

ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiad. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. (Kapható Fekete Lajos m. k. főerdőtanácsosnál Selmeczbányán.) Ára 8 K.

A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K. 80 fill., nem tagoknak 6 K.

A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.) Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).

Egyebütt megrendelhető magyar erdészeti művek:

- A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEÍRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földművelésügyi minisztérium, 1896.
- AZ ERDŐHASZNALATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmezbánya.)
- A BÜKKFA KORHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.
- ALTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmezbányán.) Ára 9 K.
- ERDŐVEDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 f
- ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.
- BETÜSOROS TARGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TARA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott) Ára 1 K.
- ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K.
- ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K. 20 fill.
- Megrendelhetők a földművelésügyi minisztériumnál Budapest.
- TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.
- AZ ARVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő Ára 50 f. Megrendelhető a földművelésügyi minisztériumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körut 2. szám.
- LEGELO ÉS HAVASGAZDÁLKODÁS. Irta: Berendi Béla. Ára 5 K. (Kapható Láhner Péter postamesternél, Rahó, Máramarosm.)

TÁJÉKOZÁSUL! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokon kötelekben lévő vadászati ügyeket is. Az e lapokban megjelenő közlemények szerzői írói díjban részesülnek és pedig: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K.-ban, ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—32 K.-ban, és oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16 K.-ban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A ki cikkét úgy kívánja közölni, hogy azon *változtatás* ne tétessék; ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával szíveskedjék kijelenteni. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) a következő: 30 példány: 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány 8, 100 példány 10 K.

Zöld borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

A földmivelésügyi miniszternek a belügyi és a pénzügyi m. kir. miniszterekkel egyetértőleg megállapított 2301/1906. számú rendelete, a volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. t.-cz. végrehajtása és a kapcsolatos intézkedések fogantatása tárgyában 49272/1890. F. M. szám alatt kiadott utasítás 35. §-ának kiegészítése iránt.

2301/906. sz. Az 1890. évi XIX. t.-cz. 11. §-ában nyert felhatalmazása alapján a 49272/1890. F. M. számú utasítás 35. §-a a következő rendelkezéssel egészített ki.

„A vadászatra, mint az erdőgazdasági üzemtervben tárgyalt egyik erdei mellékhasználatra vonatkozólag különösen megjegyzetik, hogy mivel a vadászati jogot a községek közvetlenül egyáltalán nem gyakorolhatják, hanem azt a vadászatról szóló 1885. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében bérbeadni kötelesek: ennél a használatnál kizárólag csak bérbeadás útján való értékesítésről lehet szó, erről az értékesítésről pedig szintén az erdőigazgatóság gondoskodik nemcsak az egyesített kezelés alá tartozó erdőkben, hanem a községi lakosság használatára kihalított erdőkben is, éppen úgy, mint a fentebbiek szerint általában azoknak a haszonvételeknek az értékesítéséről, amelyeket az illető község nem közvetlenül gyakorol.“

Budapest, 1906. évi márczius hó 6-án.

Feilitzsch s. k.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1906. évi márczius hóban.

A rövidítések magyarázata:

Alapítványi kamat	ak.	Értekezések az erdőrendezés köréből	Ée.
Alapítványi tőketörlesztés	att.	Hirdetési díj	hd.
Áttutó bevétel	áb.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	ik.
Bedő Albert alapítvány	BAA.	Kedvezményes lapdíj	kld.
Bükküzifa romlása stb.	Btr.	Készpénz alapítvány	k. a.
Erdői facsemeték nevelése	Ecs.	Külföldi faemek tenyésztése	Kft.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- téstán) I. kötet	Eép. I. 1.	Lakhér	lb.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	Eép. I. 2.	Lapdíj	ld.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut-, vasut- és hidépítéstan)	Eép. II.	Legelő-erdők (Földes J.)	FL.
Erdészeti Lapok egyes füzetek	EL.	Legelő erdők berendezése	M. L.
Erdészeti Növénytan I. rész	Nvt. I.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	EOT.
Erdészeti Növénytan II. rész	Nvt. II.	Népszerű növénytan	N. Nv t.
Erdészeti rendeletek tára	Ert.	Ó Felsége fénynyomatu arczképe	OFa.
Erdészeti zsebnaptár	Npt.	Perköltség	Prk.
Erdőőr	Eő.	Postaköltség	pk.
Erdőrendezéstan	Rz.	Rendkívüli bevétel	rb.
Erdők ápolásáról és használatáról	Eáh.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	Sz.
Erdők berendezése	Eb.	Tagsági díj	td.
Erdők felujtása	Ef.	Titkári nyugdíjalap	t. ny. a.
Erzsébet királyné alapítvány	E. a.	Tangens-táblázatok	Tt.
Ertékpapírok kamatai	Ek.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	TLa.
Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	H. F.	Vadászati ismeretek kézikönyve	Vik.
		Vágásra érett erdők kihasználása	Ek.
		Wagner Károly alapítvány	Wka.

Befizetések K.	
Aistleitner Hugó td. 32.—, pk.	
—35	32.35
Gf. Andrassy S. urad. hd.	13.35
Ács Géza npt. 3.—, pk. —12	3.12
Ajtai János td.	16.—
Antony Károly td.	16.—
Apácza község hd.	14.15
Bund Károly T. ny. a.	46.66
Buzás János td.	16.—
Özv. Boskovitz Árminné lb.	97.—
Bund Károly td.	16.—
Borszéki Soma att.	20.—
Özv. Balás Emilné ak. 13.—, pk. —35	13.35
Bartha Sándor td. 16.—, pk.	
—35	16.35
Blum és társa td. 16.—, pk.	
—16	16.16
Babos József ak. 2.—, pk. —35	2.35
Bárdos József td. 10.— pk. —65	10.65
Bodor Jenő td. 16.—, pk. —35	16.35
Beszterczei erdőig. npt.	44.—

Áttétel 409.84

Befizetések K.	
Áttétel	409.84
Bodnár Richárd ak.	16.—
Bosnyák kormány hd.	36.41
Gf. Berényi János npt.	3.—
Bednárovits Győző td.	16.—
Bodoni Miklós td.	16.—
Blaschek Ede kld.	6.—
Bérczi Márton ak.	16.—
Bedros József td.	16.—
Boroskay János td.	16.—
Botár János hd.	17.35
Belényesi püsp. urad. hd.	20.85
Besenyői körjegyző hd.	22.15
Csikmegyei nevelési alap. hd.	20.55
Cseh Pál ak. 16.—, pk. —35	16.35
Czerman Sándor td.	10.—
Csetneki közbirt. ld.	16.—
Csikszentkirály község hd.	16.55
Cotteli Honorat td.	8.—
Czibulka Soma td.	16.—
Costan István td.	16.—

Átvitel 731.05

Befizetések K.		Áttétel 731.05
Chalupeczky János td.	16.—	
Csaszókóczy Károly kld.	6.—	
Dobó Jenő td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Doroszlai Gábor td.	16.—	
Dőry György Ek. 2.—, pk. —.12	2.12	
Deák Géza td.	32.—	
Dévai erdőhiv. hd. 21.35,áb. 4.—	25.35	
Daempff István ak. 32.—, pk. —.35	32.35	
Dercsényi Kálmán ak. 16.—, pk. —.35	16.35	
Dömsödy Zoltán td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Dezső Zsigmond ak. 16.—, pk. —.35	16.35	
Dittert Gyula td.	16.—	
Dvorak Antal npt.	3.—	
Dvorák Károly td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Dályai érseki urad. npt. 3.—, pk. —.12	3.12	
Erich Frost hd.	14.95	
Egry Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Egri főkapitán kld.	6.—	
Gf.EsterházySándorerdőhiv. ld.	16.—	
Fenyvessy Ferencz npt 6.—, pk. —.90	6.90	
Fukács Mihály Eő.	6.—	
Ferenczy Lajos td. 16.—, pk. —.80, npt. 2.—	18.80	
Fridrik Árpád td.	8.—	
Fankovics Imre td. 16.—, pk. —.33	16.33	
Ferencz Ádám Eő. 6.—, pk. —.55	6.55	
Fenyves Lajos ak. 16.—, pk. —.35	16.35	
Átvitel		1096.97

Befizetések K.		Áttétel 1096.97
Forberger Pál td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Farkas György Eép. I/1. 11.20, Eép. I/2. 11.20, Eép. II. 12.—, pk. —.12	34.52	
Fehér Pál npt. 6.—, pk. —.12	6.12	
Fakereskedelmi rtsg. ld. 16.—, npt. 3.—	19.—	
Friedmann Henrik npt.	3.—	
Fehér Pál ak.	5.—	
Felsőbajom község hd.	15.75	
Frits Gyula td.	8.—	
Fás Géza npt.	2.—	
Faragó Béla hd.	5.04	
Grill Károly Eő.	6.—	
Gesztes Lajos npt. 2.—,áb. 1.—	3.—	
Grill Károly Nnt. I.	4.—	
Gasparez Lajos td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Gasparó Antal npt. 2.—, pk. —.12	2.12	
Göttmann Venczel td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Gura Károly td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Dr. Günther Antal td. 16.—, pk. —.16	16.16	
Grill Károly Eő.	12.—	
Giller János td.	16.—	
Grill Károly npt.	3.—	
Graf Adolf td.	16.—	
Greiner S. Gy. npt. 3.—, pk. —.12	3.12	
Hankó Pál td.	16.—	
Horváthy Ferencz td. 16.—, pk. —.35	16.35	
Hajek Antal npt. 3.—, pk. —.45	3.45	
Hain Gusztáv td. 16.—, npt. 2.—	18.—	
Átvitel		1396.00

Befizetések K. Áttétel 1396.—		Befizetések K. Áttétel 1940.51	
Hlavathy József Eö. 6.—, npt.		Kelecsényi Ferencz td.	16.—
3.—	9.—	Kostialik István td.	16.—
Horváth György Eö. 6.—, pk.		Lavotta Józsefné ak.	10.—
—12	6.12	László Miksa lb.	53.—
Hammer Károly ak. 15.—, pk.		Létai Gyula td.	8.—
—35	15.35	Lugosi erdőig. WKa.	19.90
Heim Károly npt. 2.—, pk.		Lachmann Lajos npt. 3.—, pk.	
—12	2.12	—12	3.12
Hirsch István npt.	2.—	Lahner Károly td.	8.—
Henrich Viktor td.	16.—	Lilge Károly td.	8.—
Hedbavny József td.	8.—	László János td. 16.—, pk. —50	16.50
Hohoss János td.	8.—	Lakner Lajos npt. 3.—, pk.	
Hrozek Vilmos Ecs. 4.—, Ef.		—12	3.12
2.—, pk. —12	6.12	Lopusny Kornél ak. 22.—, npt.	
Heim János td.	10.—	2.—	24.—
Hollós Gyula td.	8.—	Linszky Antal	32 —
Iszapi Gyula td.	8.—	Ligárd János npt. 3.—, pk. —12	3.12
Igló város hd.	16.55	Lampel Róbert npt.	3.—
Jalovits Ferencz Eö. 6.—, pk.		Langhammer J. npt. 3.—, pk.	
—40	6.40	—12	3.12
Juron Bernát td.	16.—	Lampel Róbert Eö.	6.—
Kovács Gusztáv td.	16.—	Maillot báró erdőhiv. hd.	22.15
Kisfaludy János áb.	20.55	Mayer Géza npt. 2.—, td. 1.—	3.—
Klenocz község hd.	12.55	Marossi Ferencz, td. 16.—, pk.	
Kolozsvári gazd. tanint. Eö.	162.—	—35	16.35
Krems Ferencz npt.	3.—	Méhes Péter Pál td. 32.—, pk.	
Karánsebesi vagyonsközség hd.	46.45	—35	32.35
Király Emil td. 16.—, pk. —35	16.35	Melesiczky Sándor npt.	3.—
Klammer és Kalmár npt.	3.—	Mike Imre td. 16.—, pk. —35	16.35
Kondor Vilmos ak.	8.—	Mosse Rudolf hd.	50.15
Kiriny Béla ak.	16.—	Machovics Ferencz td. 16.—,	
Kovordányi Tamás td.	16.—	pk. —35	16.35
Kókai Lajos Nt. II.	18.—	Mármaros vm. alisp. ld.	16.—
Br. Kemény Kálmán td.	16.—	Májér Adolf Eö. 6.—, Sz. 2.40,	
Kessler Ödön td.	16.—	pk. —55	8.95
Kostialik János td.	12.—	Mirtse János td. 4.—, pk. —35	4.35
Kronberger Mór és fia td.	16.—	Martinkovics János td. 16.—,	
Kakucsi Liebner József hd.	2.95	npt. 2.—, pk. —40	18.40
Kővári László ak.	6.—	Mosse Rudolf hd.	50.40
		Melcsiczky Pál td.	8.—
Átvitel 1940.51		Átvitel 2439.19	

	Befizetések K. Áttétel 2439.19
Matter Rezső td.	16.—
Mányai Imre td.	8.—
Br. Maillott erdőhiv. hd.	6.15
Nitnausz Gyula npt. 2.—, pk. —12	2.12
Niderland Rezső td.	8.—
Német Márton td. 16.—, pk. —35	16.35
Nemes Béla td.	16.—
Neuberger testvérek td.	16.—
Nyitraalvárosi közbirt. hd.	4.55
Neuhöfer-Sohn hd.	10.50
Nicholson gépgyár E. L.	4.—
Ostadal Jenő td.	16.—
Hg. Odescalchy Artur ak. 18.—, pk. —.35	18.35
Orosz István npt. 2.—, pk. —12	2.12
Omischl Mihály td.	8.—
Persán Iván lb.	50.—
Pankovits Béla td.	8.—
Polgár József td. 16.—, Eő. 6.—, pk. —.55	22.55
Pomárius Alfréd td. 16.—, pk. —35	16.35
Porubszky Károly npt. 4.—, pk. —.45	4.45
Puskás Jenő td. 16.—, pk. —55	16.35
Partos Vilmos td. 8.—, Eő. 6.—, npt. 2.—, pk. —.60	16.60
Polák Ferencz td. 32.—, pk. —35	32.35
Prekopp Gusztáv npt. 3.—, pk. —12	3.12
Pitroff Kornél ak. 24.—, pk. —35	24.35
Pátia nyomda hd.	303.80
Plech József td. 16.—, pk. —.35	16.35
Pfalcz Károly td.	16.—
Átvitel	3121.60

	Befizetések K. Áttétel 3121.60
Pecz Armin hd.	26.88
B. Perényi Zsigmond ak. 40.—, pk. —.65	40.65
Regenye Mátyás td.	16.—
Rejtő Adolf td. 16.—, pk. —.35	16.35
Richter József td.	16.—
Rokuszi evang. egyház hd.	25.35
Rabussay János Eő. 6.—, Sz. 2.40, pk. —.55	8.95
Rónay Antal td.	8.—
Ringler Antal att.	5.—
Röhrih Ernő td.	16.—
Rain ss István td.	16.—
Rinaldi Ottó td.	16.—
Rajnoha Gyula td.	40.—
Reithofer Ferencz td.	16.—
Szaplonczay Lajos hd.	5.35
Gf. Széchényi Géza hd.	6.95
Szemerjei közbirt. hd.	17.35
Schusztér Lajos td. 32.—, pk. —33	32.33
Szepessy Elek td.	4.—
Saenger Nándor td. 16.—, pk. —35	16.35
Sághy Kálmán ak. 32.—, pk. —35	32.35
Seenger Lajos td. 12.—, pk. —35	12.35
Simonfy Ákos ak.	16.—
Stern Dezső td. 16.—, pk. — 35	16.35
Sziklai Emil td. 16.—, pk. —.35	16.35
Szabó Ignác td. 8.—, pk. —.35	8.35
Sándor Elek ak. 15.—, pk. —.35	15.35
Segesvár város hd.	17.35
Sziggyártó József npt. 2.—, pk. —12	2.12
Szabó Imre npt. 3.—, Sz. 2.40, Nnt. II. 2.—, pk. —.60	8.—
Sobó Jenő td.	16.—
Szepesházi Kálmán Eép. I/2.	11.20
Átvitel	3642.88

	Befizetések K.
Áttétel	3642.88
Schleifer Bertalan td.	16.—
Sreter Ágoston Prk.	11.85
Stainer Gyula td.	16.—
Sándor Imre td.	16.—
Schanzer Ignác td.	16.—
Schulhof és Hecht td.	16.—
Segercian Vazul td.	20.—
Szivós Gyula td.	16.—
Saághy Lajos td.	16.—
Szőcs Dénes Eő. 6.—, pk. —.55	6.55
Stainer Gyula hd. 70.—, áb. 18.50	88.50
Somoghy Lajos td.	16.—
Stark Miksa td. 16.—, pk. —.55	16.55
Scholz Ottó ak.	16.—
Schuszter József ak.	2.—
Szkalák Károly td.	16.—
Szászmagyaros község hd.	17.35
Tichy Kálmán td.	16.—
Tarsoly Árpád td.	8.—
Tripammer Károly td. 24.—, pk. —.35	24.35
Tar József td.	32.—
Török Ödön td.	8.—
Tomka Jenő td.	16.—
Tóth Gyula ak.	16.—
Török Ödön npt. 2.—, pk. —.12	2.12
Átvitel	4088.15

	Befizetések K.
Áttétel	4088.15
Trgyina József td.	16.—
Taxner Béla ld.	16.—
Ulreich Gyula td.	8.—
Ugron György npt. 2.—, pk. —.12	2.12
Ujegyházi főszolgabíró hd.	13.35
Varga János (várszlói) npt. 2.—, Sz. 1.50, pk. —.12	3.62
Vurpodí ev. egyház hd.	14.15
Veress László npt.	2.—
Vadászffy Jenő kld.	6.—
Veszprém város ak.	10.—
Wolf Attila ak.	7.50
Webel Elek td.	16.—
Zachár László npt. 2.—, pk. —.12	2.12
Zügn Nándor td. 16.—, pk. —.35	16.35
Zwickelsdorfer János td. 16.—, pk. —.33	16.33
Zach József hd.	30.—
Zalavári apátság erdőhiv. ld.	16.—
Zachár Jakab td.	16.—
Bevétel márczius hóban	4299.69
Január — február havi bevétel	17592.59
Összesen	21892.28

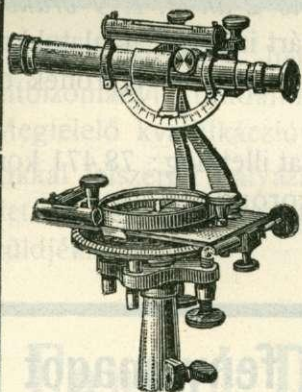
Az „Erdészeti Lapok“ 1906. évi IV. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabályzat. Egész oldal 32 K, féloldal 16 K, negyedoldal 8 K, nyolczad-
oldal 4 K. Sorok szerint: Az első negyven (40) sorért soronként nyolczvan (80)
fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig soron-
ként hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyen-
ként negyven (40) fillér számíttatik. Legalább háromszori és ennél többszöri
beiktatásnál megfelelő engedmény. Egy oldalt meghaladó hirdetéseknel ismételt
megjelenés esetén is csak az első oldal után nyújtunk engedményt.

Táblázatok, nyomdai szabály szerint, kétszeres árral számíttatnak.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammon-
ként 25 koronával magasabb árért mellékelteknek.

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei busszólákat

optikai távolságméréssel.

Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat nézgesvonalzókkal, mérő-
szálagokat, faátlalókat, rajzeszközöket, terü-
letmérőket (planimeter), valamint mindennemű földmé-
rési műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA

csász. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros

Bécs, (I., Kohlmarkt 8.)

Az 1900. évi párisi világkiállításon aranyéremmel
kitüntetve.

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.
Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Minden-
féle műszerből készletet tart.

Valamennyi mérő műszereink Calderoni és Tsa budapesti cégtől is
beszerezhetők. Minden műszer cégünkkel van ellátva.

(1.)

25 korona

egy divatos férfiöltöny mérték után,
remek szabásban finom gyapjuszövetekből
LICHTMANN S. szabómesternél BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 4/B.

— Vidékre minták bérmentve. —

(2. XII. 10.)

250,000 darab magasdereku **gyümölcsfa**. Alma, körte, cseresznye, barack, szilva stb. 1 darab **50** fillértől feljebb. **Disz és sorfák**. Gömbákác, vadgesztenye, nyár stb. 1 drb **60** fillértől feljebb. **Diszcseserjék** 100 drb **16** koronától feljebb. **Erdei és élősövény palánták**, akác, glaeditia, fenyő, tölgy stb. 1000 darab **2** korona **50** fillértől feljebb.

Kívánatra küld bérmentve részletes képes árjegyzéket.

Gróf Batthyány-féle uradalmi intézőség

(4. III. 1.)

Csendlak u. p. Vas-Ferenczfalva.

Árverési hirdetmény. Melynél fogva közhirrre tétetik, hogy a nagyméltóságu földmívelésügyi m. k. miniszter urnak 67219/904. sz. magas rendeletével engedélyezett és a gelenczei róm. kath. és gör. kath. egyházak tulajdonát képező „Putna“ nevű erdőnek arányosítási munkálatok szerint 161·3 illetve 10·0 kat. holdján található 34,516 m³ lucz- és jegenyefenyő haszon- és 4776 m³ bükk tüzi- illetve 2149·9 m³ lucz- és jegenyefenyő haszon és 371 m³ bükk tűzifára becsült fatömege *folyó évi május hó 2-án d. e. 9 órakor Gelencze község (Háromszék m.) házánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.*

Kikiáltási ár: a) a róm. kath. egyházat illetőleg: 78,471 kor.
b) a görög kath. egyházat illetőleg 4974 korona.

Bánatpénz 7847 illetve 497 korona.

Faragó Béla

cs. és kir. udvari szállító

Magyar Magpergető Gyára

Zala-Egerszegen.

Erdei fenyőmagot
a legmagasabb csiraképes-
ség és szavatosság mellett
ajánl.

Luczfenyő magja

a Kárpátok elsőrangú termési helyéről
származik és a legértékesebb, a mi
egyáltalán forgalomba jön.

(7—III—8)

Utóajánlatok egyáltalán el nem fogadtnak. Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiírt bánatpérez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban csatolandó és egyuttal az is jelzendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát mindenben aláveti.

A részletes becslési adatok, valamint az általános árverési feltételek a gelenczei róm. kath. és gör. kath. egyházak plébánosainál, valamint a kovásznai m. kir. jár. erdőgondnokság irodahelyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Gelencze, 1906. évi márczius 24-én.

Sólyom Géza

(11)

Bokor Endre

róm. kath. egyház megbízottja.

gör. kath. egyház megbízottja

Hasított bükkfa-dongát

80—100 waggont évenként, több évi kötés mellett, vételre keresnek. Szíves ajánlatok „Bükkfa-donga“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. (6. III. 3.)

Az Esterházy hercegi baranyaszentlőrinci és alsólendvai hitbizományi uradalmakban **főerdőszí** állás került üresedésbe. Megfelelő kvalifikációval bíró erdőtisztek bizonyítvány másolatokkal felszerelt pályázati kérvényüket — melyek vissza nem küldetnek — „Uradalmi főbérnökség“ címre Baranyaszentlőrincz-re küldjék. (12)

Faragó Béla

cs. és kir. udvari szállító

Magyar Magpergető Gyára

Zala-Egerszegen

jegenye-fenyő magot, vörös-fenyő magot

magas tisztaság és kitűnő csiraképeség szavatolása mellett árusít.

Fekete fenyőmagot

a bőtermés következtében az idén **nagyon olcsón** és **kitűnő** minőségben szállít.

(7—III—3)

100,000 darab **disz** és **sorfa**. Vadgesztenye, Gömb-
ákác, Glaeditschia stb. 1 darab **60** fillértől feljebb.

100,000 darab **diszcserje** 100 darab **16** korona.

Tülevelűek. Készlet **12** millió **70** fajban.

Kivánatra küld bérmenve részletes képes árjegyzéket.

Gróf Batthyány-féle uradalmi intézőség

(13. III. 1.)

Csendiak u. p. Vas-Ferenczfalva.

Árverési hirdetmény. Az erdélyi róm. kat. státus tulajdonát képező, Kisküküllő megye Alsó-Bajom község határában fekvő „Funditura” erdőrészben lábon álló 2722 szál tölgyfából kikerülő és 26913 K 80 fillérre becsült mű- és haszonfa eladása iránt nyilvános szóbeli árverés folyó évi május hó 15-én d. e. 11 óra-kor lesz az alsó-bajomi urad. intézőség irodájában megtartva.

Árverezők tartoznak az árverés megkezdése előtt 269 bánatpénzt letenni.

Kikiáltási ár a becsár, melyen alul a szóban forgó faanyag nem adatik.

Írásbeli ajánlatok, melyekhez 2692 K bánatpénz csatolandó, az árverés megkezdése előtt beadandók.

Az eladási feltételek az urad. intézőségnél, valamint az erdélyi r. státus uradalmainak erdőhivatalánál (Kolozsvár, Egyetem-utca 7. sz.) betekinthesők.

Kolozsvár, 1906. évi márczius hóban.

(14)

Nagy László

c. erdőtanácsos, urad. erdőmester.

FARAGÓ BÉLA

OSASZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Erdészeti faiskolája

□ **ZALA-EGERSZEGEN** □

**mindenféle
erdei csemetére**

szóló szives előjegyzéseket mielőbb kér.

(7—III—3)

EGYEDÜLI FERLACHI GYÁRTMÁNY, mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. Aranyérem Páris 1900

46 Remekelés.

Ogris Márcus

fegyvergyár és (präciziós) puskaműves
FERLACH (KARINTHIA).

Szállít elsőrangú bármily rendszertű vadász- és cséllővő-fegyvereket legjobb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2,8—3 kg. Ujdonság! Browning-féle sértes-ismétlőfegyver 225 korona gyári árban »csak jó lövéssel szállíttatik.« Legújabb „Ideál“ lövegek, melyek úgy a choke mint összpontú furatból a legjobb eredményel löhető. Nagy magyar képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés. Elvem, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

519 (12—12)

Pályázat erdőőri állásra. 105/1906. sz. — [Dobsina r. t. város erdőőri állásra pályázatot nyit. Az erdőőr javadalmazása:

1. 600 kor. fizetés utólagos havi részletekben.
2. 60 kor. évi lakpénz előleges $\frac{1}{2}$ évi részletekben, vagy természetbeni lakás a város választásához képest.
3. 45 kor. évi lakbér pótlók, mely természetbeni lakással is jár.
5. 2 drb. szarvasmarhára nyári legelő.
5. 24 köbm. puha tűzifa a házhoz szállítva.
6. 20 korona csizmapénz.
7. Erdőőri egyenruha.

Kellékek: Erdőőri szakvizsgálati bizonyítvány, a magyar és tót nyelvben való jártasság és testi épséget igazoló bizonyítvány.

A megválasztott erdőőr a városi nyugdíjintézetbe belépni köteles. Csak $\frac{1}{2}$ évi sikeres próbaszolgálat után véglegesítetik. Szolgálatát csak három havi felmondás után hagyhatja el, ellenben pedig a város részéről csak fegyelmi úton bocsátható el.

A sajátkezüleg írt és aláírt és kellően felszerelt kérvények 1906. évi május 1-ig nyújtandók be az alulírt polgármesteri hivatalnál.

Dobsina, 1906. évi márczius hó 17-én.

(15)

A polgármester.

FARAGÓ BÉLA

CSASZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Erdészeti faiskolája

◻ ZALA-EGERSZEGEN ◻

nagy Juhar, Éger, Gyertyán, Akác, Gleditschla

és Hársfa csemete készletekkel rendelkezik.

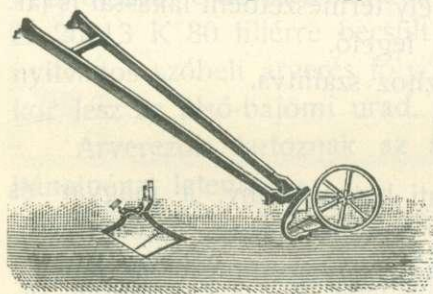
(7—III—8)

Különlegességek turista-ingekben, elismert szolid kivitel, különféle minőségben, melyekből **szövetminták rendelkezésre állanak 3—9 kor. Szövött és kötött sport-árak,** elképzelhető legnagyobb választékban, háti-zsákok, bőr- és vízhatlan-vászon lábszárvédők. **Tölténymellények,** vízhatlan vászonnól, 48 drb tet-szöleges töltény elhelyezésére, vadászkörökben igen kedvelt, stájer hegymászó cipők vasalva, övmellény és turista-öv, uri fehérenemű stb. stb., mely árukról képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen rendelkezésre állanak. Jutányosan kaphatók: **JOZEF ZACH** steirische Wirk-Strickwaren Specialgeschäft, **GRAZ, Neutorgasse 47.** (10. V. 2.)

Az egykereű kézikapáló és töltögető eke. Minden faiskolában nélkülözhetetlen az egykereű kézikapáló és töltögető eke.

Sulya 8 kiló, sortávolság tetszésszerint állítható — sulypont kerékre esik — igen nagy munkaeredményével tetemes kézierőt

takaríthatunk meg. Könnyű és biztos kezelés tekintetében minden más hasonló eszközt fölülmul, jó, gyors és szép munkát végez, maga után barázdát nem hagy, csemetesorokat földdel nem borítja, a nagyobb gyomokat az ekevas elvágja, azok az eke előtt nem torlódnak

össze, csemetesorokban károsítás ugyszólván elő nem fordulhat, kézzel gyomlálás csak a csemetesorokban szükséges. Ezen készülék olcsósága feltűnő, ára 16 korona, töltögetőfejjel 20 korona. *Stádel Károly* örökösei gépgyára *Győrött.* (16. IV. 1.)

Csemetevétel. 55/1906. sz. Egy millió darab 2—3 éves kocsánytalan tölgy, másfél millió darab 2—4 éves luczfenyő, 300.000 drb. 2—3 éves vörösfenyő és 100,000 drb. kőrisszilfa csemete tavaszi

FARAGÓ BÉLA

CSASZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Erdészeti faiskolája

□ ZALA-EGERSZEGEN □

TISZTELETTEL kéri a magyar erdész közönséget, hogy 100 holdra terjedő erdészeti faiskoláit és kísérleti telepeit, a melyek sok érdekes dolgot tartalmaznak, alkalomadtán **megtekinteni** sziveskedjenek. (7—III—3)

szállításra kerestetik. Ajánlatok és minták alólirott hivatalhoz küldendőek.

(17)

*A nagyváradi gör. kath. püspöki uradalom
Erdőhivatala Belényes.*

5 forintért

szétküld utánvéttel egy maradék 3 méter egy
férfi öltönyre finom fekete, sötétkék, szürke vagy
«««« barna posztót vagy kamgarnt. »»»»

Országos Posztó kiviteli Áruház Budapest,
Rottenbiller-utca 4/B. — Minták nem küldetnek.

(10. XII. 10.)

Pályázati hirdetés. 826/1906. — Lőcse szab. kir. város erdő-
gondnokságánál egy erdőőri állás betöltendő, mely évi 540 korona
fizetés, szabad lakás, egy hold szántó föld és hold rétnak haszon-
élvezetével, 2 drb marhára szóló legeltetési joggal és 3:1 öl tűzifa
illetményrel van egybekötve.

Eddigi működésről szóló bizonyítványokkal és képesítési bizo-
nyítvánnyal felszerelt folyamodványok folyó évi április hó 20-ig
a polgármesteri hivatalhoz intézendők.

Megjegyeztetik, hogy erdőőri képesítéssel nem bíró egyének
is pályázhatnak ugyan, de csak az esetben fognak alkalmaztatni,
ha képesített pályázók nem jelentkeznek, nem képesített egyének
alkalmaztatásuk esetén a fenti illetmények mellett csak évi 480 kor.
fizetésben részesülnek és az erdőőri szakvizsgát egy év alatt letenni
tartoznak.

Lőcsén, 1906. évi márczius hó 29-én.

(18.)

A polgármester.

FARAGÓ BÉLA

OSASZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Erdészeti faiskolája

□ ZALA-EGERSZÉGEN □

mindennemű lomb- és tűlevelű

erdei facsemetét

ajánl saját 100 hold nagyságú faiskolai
és kísérleti telepeiről.

(7—III—3)

**Első és egyedüli magpergető gyár hazánk-
ban, melynek saját csemete-kertjei vannak.**

Faeladási hirdetmény. 66/905. sz. — Az alulírott községi előjáróság közhirre teszi, hogy a Szászbudak község tulajdonát képező „Obere Wald“ nevű erdőből a nagyméltóságu m. kir. földművelésügyi miniszterium által 26694/I. A. 14. szám alatt rendkívüli használatra engedélyezett 1075 drb tölgytörzs Szászbudak község irodájában 1906. évi április hó 20-án délelőtti 10 órakor a besenyői járási főszolgabíró elnöklete alatt a kiküldött bizottság által megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik, a tűz- és minden hullfa a községnek visszamarad.

2. A kikiáltási ár 76.373 korona, mely összesen alul az említett famennyiség nem adatik el. Az árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10⁰/₀-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökének átadni.

3. Az árverés írás- és szóbeli, olyképpen, hogy a kellően kiállított és megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig az árverező bizottság elnökénél Szászbudakon beadhatók. Írásbeli ajánlatokban határozottan megemlítendő, hogy ajánlattevő az árverezési feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

4. Utóajánlatok az árverezés befejezése után nem fogadtnak el.

5. A részletesebb árverési feltételek Szászbudak községben a körjegyzői irodában a hivatalos órákban bármikor betekinthesők.

Szászbudakon, 1905. december hó 4-én.

(19.)

Az előjáróság.

10 millió **akáczfacsmete** 1000 darab **2** koronától **25** koronáig.
30 millió élősövényesemete glæditia, galagonya, gyertyán stb. 1000 darab **6** koronától feljebb. **500,000 tölgyesemete** 1000 darab **8—12** koronáig. Nagy választék **gyümölcs, díszfa és cserjékben.**
 Különösen szép és erős **gömbákáczok** darabja **I** koronától feljebb.
Kivánatra küld bérmentve részletes képes árjegyzéket.

Gróf Batthyány-féle uradalmi intézőség

Csendlak u. p. Vas-Ferenczfalva.

(20. III. 1.)

Faeladási hirdetmény. Barcza-Ujfalu község előljárosága köz-hírré teszi, miszerint a 9953/A—2. 1905. számú földmivelésügyi m. kir. miniszteri engedély alapján, az alább megnevezendő fatömeget 1906. évi május hó 12-én délelőtt $1\frac{1}{2}$ 9 órakor B.-Ujfalu községházánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverezésen el fogja adni.

Az árverezés tárgyat képezi:

I. 2540·06 m^3 tölgy haszonfa, 347 $\ddot{u}rm^3$ hasábfa, 533 $\ddot{u}rm^3$ dorongfa és 1154 $\ddot{u}rm^3$ galy és forgács. Ezen fatömeget a teljesen ép és le nem csonkolt tölgyfák adják.

II. Eladás tárgyat képezi még 4 ezer darab — régen lecsontolt koros tölgyfa, amely 1000 m^3 haszonfát és 16 ezer $\ddot{u}rm^3$ vegyes tűzifát szolgáltat.

Mindezen fatömegek egészben 52.541 korona és 18 fillérre becsültettek, amely összeg a kikiáltási árat képezi, s amelyen alul az erdő eladatni nem fog.

Árverezni kívánó köteles a kikiáltási becsárnak 10%-át az árverezést vezető megbízott kezéhez, az árverezés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes becslés adatai s az árverezési és szerződési feltételek B.-Ujfalu községházánál megtekinthetők.

Kelt B.-Ujfalu, 1906. évi április hó 3-án.

(21.)

A községi előljároság.

Faeladási hirdetmény. 2136/906. sz. — A zágrábi kir. erdőigazgatóságnál az 1906. évi április hó 20-án délelőtt 11 órakor

zárt írásbeli ajánlatok útján történő versenytárgyalás fog megtartani a vojnicsei kir. erdőgondnokság kerületében, kihasználandó hó és széltörött következő bükkfakészletek eladása iránt:

1. a II/A. vágássorozatban kijelölt 9395 törzs 17271 m^3 becslés szerinti fatömeggel 22.754 korona kikiáltási ár alapul vétele mellett;

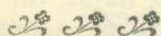
2. a III/A. vágássorozatban kijelölt 7030 törzs 14328 m^3 becslés szerinti fatömeggel 16531 korona kikiáltási ár alapul vétele mellett.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál és a vojnicsei kir. erdőgondnokságnál tekinthetők meg s kívánatra meg is küldetnek.

Zágráb, 1906. április hó 5.

(22.)

Kir. erdőigazgatóság.

„Waldheil“ favédőeszköz.

Kipróbált saját találmány. — Német birodalmi szab. 150561. sz. — Magyar szab. 30369. sz.

Feltétlenül biztos hatása, legegyszerűbb eszköz,
bármily fiatal erdőtelepítvény megvédésére
a vad lerágása ellen.

☛ Megrendelés német nyelven. ☛

Póstacsomag 3000 védővel 7—8 márka utánvét
mellett. Leírás díjmentesen.

A. Thomée

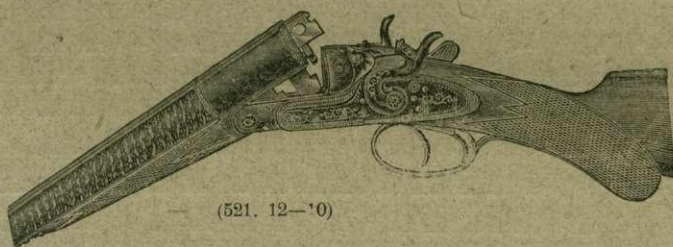
Waldgut Lengelsen bei Werdohl, Westfalen.

(3. XII. 5.)

SEIFERT JÓZSEF

os. és kir. udvari fegyverszállító
POZSONY, Halászkapu-utca 4. sz.

Interurban telefon 252.

(521. 12—0)

Interurban telefon 252.

Ajánlja dus raktárát **Henri Pieper** eredeti **DIANA FEGYVEREKBŐL**, ugyesinte
célszerű **HEMMERLE**-féle fegyverekből, **J. P. Sauer und Sohn** cég **KRUPP**
FRIGYES-féle különleges aczélosövű fegyverekből, eredeti gyári áron.

LEGUJABB **Browning**-féle önműködő ismétlő serét-vadászfegyver,
12 öbnagyságu, eredeti gyári áron azaz 225 koronaért nálam kapható.

Cs. és kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli I. számú vadászati
és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállítok min-
den fajta **kész vadásztöltényeket** mindenkor pontosan és frissen töltve minden
kaliberűhöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek. ♥ **Saját lövőide.**

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A **pozsonyi** második mezőgazda-
sági országos **kiállítás** alkalmából **vadászfegyvereim** és vadász eszközök az egye-
dül aranyérmeket nyertek.

Az „Erdészeti Lapok“ 1906. évi IV. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Fogassy Gyula</i> : Gyarapítsuk a Wagner Károly alapítványt!	291
<i>Kayser Sándor</i> : Önműködően szintesre álló mérőműszer	295
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK: I. Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. évi márczius hó 31-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve	308
II. Jegyzőkönyv az erdészeti műszótár szerkesztő-bizottságának 1906. február hó 23-án tartott üléséről	318
III. Az Országos Erdészeti Egyesület 1905. évi zárszámadása	320
FAKERESKEDELEM: Fakereskedelmi viszonyaink az 1905. évben (<i>Cserny Győző</i>)	336
IRODALOM. I. Lapszemle: A poroszországi gazdasági kamarák jelen- tősége a magánerdőbirtokra nézve	342
A vörösfenyő tenyésztésének kérdéséhez	346
<i>Aradus cinnamomeus</i>	350
II. A könyvpiacz új termékei	351
ERDÉSZETI KISÉRLETÜGY. Erdészeti kísérletek	352
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. Hirdetmény. — II. Pályázat erdősítési jutalmakra	356
KÜLÖNFÉLÉK: Pótlás „Szakértekezlet az alsó erdészeti szakoktatás ügyében“ című közleményünkhöz. — Általános ipari és mező- gazdasági kiállítás Pécsen, 1907. — A kopár, futóhomokos és víz- mosásos területeken teljesített erdősítések állami segélyezése. — <i>Rhytisma acerinum</i> . — Hány talpfa fekszik vasuti hálózatunk fel- építményében? — Agancsokból készült csillár. — Az Erdészeti Rendeletek Tára 1905. évi füzete. — Hazai beszerzési források. — Gánóczy-féle Geodéziai Zsebnaptár. — Halálozás.	358—362
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	363
Egyesületi hirdetések	364
Tájékoztatásul	366
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA	367
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1906. évi márczius havában	368
Hirdetések	I—X

